

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r. ze zm.
(Tekst ujednolicony)

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 7-8 grudnia 2018

na kierunku rolnictwo

prowadzonym

na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
2. Informacja o procesie oceny	4Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	13
Dobre praktyki	14
Zalecenia	14
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	14
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2	14
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	26
Dobre praktyki	27
Zalecenia	27
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	28Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2	28
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	35
Dobre praktyki	36
Zalecenia	36
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	36
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4	36
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	42
Dobre praktyki	43Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Zalecenia	43Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	43
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5	43
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	47
Dobre praktyki	47
Zalecenia	47
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	48
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6	47

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	50	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Dobre praktyki	50	
Zalecenia	51	
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	51	
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	51	
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	58	
Dobre praktyki	9	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Zalecenia	52	
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	59	
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	59	
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	6	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Dobre praktyki	62	
Zalecenia	62	
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	62	
Załączniki:	65	
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	65	
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	66	
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	68	
Załącznik nr 4. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa.....	91	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.....	9	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: **prof. dr hab. Krzysztof Pulikowski, członek PKA**

członkowie:

1. prof. dr hab. inż. Dorota Bobrecka-Jamro - członek PKA

2. prof. dr hab. inż. Jacek Źarski - ekspert PKA

3. dr inż. Waldemar Grądzki - ekspert ds. pracodawców

4. mgr Agnieszka Socha-Woźniak- ekspert ds. postępowania oceniającego

5. Bartosz Kasiński - ekspert ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „rolnictwo” prowadzonym na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2018/2019. Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku studiów. W wyniku wcześniejszej oceny programowej przeprowadzonej w roku akademickim 2007/2008 kierunek „rolnictwo” otrzymał ocenę pozytywną podjętą przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w dniu 29 maja 2008 r. Ocena instytucjonalna Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa odbyła w roku akademickim 2012/2013 – Jednostka otrzymała wówczas ocenę pozytywną wyrażoną Uchwałą Prezydium PKA z dnia 25 kwietnia 2013 r.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	rolnictwo	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I i II stopnia	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk: - rolniczych, leśnych i weterynaryjnych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk rolniczych, dyscyplina naukowa agronomia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	studia I st. – 7 semestrów, 210 pkt. ECTS studia II st. – 3 semestry, 90 pkt. ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
	I st. – <i>Produkcja rolnicza, Agrobiznes, Rolnictwo precyzyjne</i> II st. – <i>Agrobiotechnologia, Zarządzanie produkcją (Production management*), Ochrona roślin, Rolnictwo ekologiczne</i> <i>*oferta anglojęzyczna</i>	I st. – <i>Produkcja rolnicza, Agrobiznes, Rolnictwo precyzyjne</i> II st. – <i>Zarządzanie produkcją, Ochrona roślin, Rolnictwo ekologiczne</i>
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	inżynier / magister inżynier	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	I st.- 181 II st.- 16	I st.- 128 II st.- 16
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	I st.- 2 682 II st.- 991 - 1 016	I st.- 1 598 II st.- 592 - 612

Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej*)

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	Wyróżniająca
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

*)- ocena dotyczy obu stopni kształcenia

Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej po odpowiedzi Uczelni na raport z wizytacji

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium² Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni Wyróżniająca

W odpowiedzi na Raport z wizytacji Uczelnia wyraziła podziękowanie za uwagi zawarte w Raporcie powizytacyjnym i szczegółowo przedstawiła podjęte działania mające na celu usunięcie wszystkich, drobnych niedociągnięć stwierdzonych w trakcie wizytacji.

Zasadniczą część odpowiedzi stanowi odniesienie się do uwag zawartych w kryterium 2. Szczegółowo wyjaśniono zasady tworzenia harmonogramu zjazdów na studiach niestacjonarnych, liczebności grup oraz drobnych niekonsekwencji w wymaganiach wstępnych zawartych w sylabusach.

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

² W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Trzon odpowiedzi stanowią szczegółowe wyjaśnienia dotyczące wątpliwości ZO PKA w stosunku do 2 prac dyplomowych inżynierskich. W obu przypadkach omówiono znaczenie tematyki tych prac dla współczesnego rolnictwa, wskazano, że jedna z nich była tematem własnym studenta, który sam zidentyfikował problem - nawożenia w warunkach suszy. W ocenie Władz Wydziału obie kwestionowane prace są bardzo istotne dla kierunku i mają pewne cech ekspertyzy, a tym samym mogły być uznane za prace inżynierskie.

W opinii ZO PKA szczegółowe wyjaśnienia dotyczące kryterium 2, przede wszystkim dotyczące prac dyplomowych inżynierskich stanowią przesłankę do podniesienia oceny tego kryterium z „w pełni” na „wyróżniająco”. Oceny końcowe pozostałych kryteriów pozostają bez zmian.

3. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1 Kształcenie na ocenianym kierunku studiów rolnictwo, prowadzone przez Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (UWM) posiada blisko 100-letnią tradycję. Obecne struktury Uczelni wywodzą się z Wyższych Szkół Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie i Łodzi, które w 1950 roku utworzyły Wyższą Szkołę Rolniczą w Olsztynie, dając początek kształcenia rolniczego w stolicy Warmii i Mazur. Obecny Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa był przez długie lata najsilniejszą jednostką naukową w Olsztynie, z którego wyłoniły się inne wydziały Wyższej Szkoły Rolniczej, a później Akademii Rolniczo-Technicznej. Silna pozycja naukowa Wydziału i stały rozwój kadry naukowej przyczynił się także w decydującym stopniu do powstania w 1999 roku Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego – największej uczelni w regionie, stanowiącej prężny ośrodek naukowo-dydaktyczny.

Obecnie Wydział posiada pełne prawa akademickie w dwóch dyscyplinach (agronomia oraz ochrona i kształtowanie środowiska) dziedziny nauk rolniczych, legitymuje się kategorią naukową A, oferuje kształcenie na 7 kierunkach studiów (ósmym kierunkiem studiów chemia uruchamia się od roku akademickiego 2019/2020) oraz na studiach doktoranckich i licznych studiach podyplomowych.

Oceniany kierunek studiów rolnictwo był przez długie lata (do 1997 roku) jedynym i pozostał wiodącym kierunkiem kształcenia na Wydziale, na bazie jego rozwoju systematycznie poszerzano ofertę edukacyjną. W blisko 70-letniej historii Wydział wypromował około 26 tysięcy absolwentów, z których większość stanowią inżynierowie i magistrowie inżynierowie, którzy ukończyli kierunek studiów rolnictwo. Od lat kształtują oni potencjał gospodarczy, edukacyjny i społeczny krajowego i regionalnego rolnictwa. To w dużej mierze absolwentom Wydział zawdzięcza swoją dzisiejszą wysoką pozycję, pełniąc rolę ważnego ośrodka twórczości naukowej oraz akademickiego kształcenia zawodowego. Stanowi jednostkę o uznanej i utrwalonej pozycji w krajowej nauce rolniczej i przyrodniczo-biologicznej, jest aktywnym uczestnikiem życia społecznego i gospodarczego kraju i regionu warmińsko-mazurskiego oraz cenionym przez otoczenie społeczno-gospodarcze partnerem w rozwiązywaniu istotnych problemów środowiska przyrodniczego, wsi, rolnictwa i gospodarki żywnościowej.

Koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku studiów rolnictwo tworzone i doskonalono przez długie lata, głównie w krajowych uczelniach rolniczych. Duży wpływ na rozwój tej koncepcji wraz z postępem nauki i przemianami krajowego rolnictwa wywierał i wywiera nadal ośrodek olsztyński, z którym związanych było i jest wielu renomowanych profesorów nauk rolniczych w zakresie agronomii. Według aktualnych uwarunkowań prawnych, ten

ugruntowany kierunek studiów przyporządkowany jest do obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, dziedziny nauk rolniczych oraz dyscypliny naukowej agronomii (według najnowszego wykazu dyscyplin - rolnictwo i ogrodnictwo). Na UWM w Olsztynie studia prowadzone są na poziomie I i II stopnia w formie zarówno stacjonarnej, jak i niestacjonarnej. Głównym celem tych studiów jest kształcenie specjalistów w zakresie technologii produkcji rolniczej, zwłaszcza roślinnej, a podstawową ich cechą – duża wszechstronność. Obok wiedzy i umiejętności technologicznych, absolwent jest bowiem wyposażony w umiejętności i wiedzę biologiczno-chemiczną, środowiskowo-ekologiczną, z zakresu ekonomiki, organizacji i zarządzania produkcją rolniczą oraz funkcjonowania infrastruktury rolniczej. To sprawia, że obok pełnego przygotowania do prowadzenia działalności gospodarczej w rolnictwie, jest on również w pełni predysponowany do pracy w otoczeniu rolnictwa, w tym również w administracji rządowej i samorządowej oraz edukacji rolniczej. Koncepcja kształcenia prowadzonego przez Wydział obok fundamentalnych celów i cech kształcenia na kierunku rolnictwo, uwzględnia również zainteresowania i aspiracje studiujących poprzez oferowanie nowych specjalności, tworzonych stosownie do postępu nauki i przeobrażeń rolnictwa. Przykładem tego typu działań jest utworzenie specjalności rolnictwo precyzyjne, które uważane jest za innowacyjny, przyszłościowy system produkcji, uwzględniający wymogi ochrony środowiska i potrzebę produkowania bezpiecznej żywności.

Koncepcja kształcenia na kierunku studiów rolnictwo jest w pełni zgodna z celem strategicznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, dotyczącym *„wprowadzenia i realizacji wysokiej jakości standardów kształcenia dostosowanych do potrzeb środowiska zewnętrznego, ze szczególnym uwzględnieniem regionu Warmii i Mazur”*, określonym w Uchwale nr 56 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 26.10.2012 r. Wpisuje się także w pełni w sformułowaną uniwersalnie misję Uniwersytetu dotyczącą *„wszechstronnej działalności na rzecz rozwoju kształcenia wysokiej jakości absolwentów i kadr naukowych, realizacji badań naukowych dostosowanych do potrzeb gospodarki regionu i kraju oraz wzbogacania kultury narodowej”*.

Wydział realizuje wizję, misję i strategię Uniwersytetu poprzez rozwój kadry naukowej i dydaktycznej, prowadzenie badań, a także realizację współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz rozwój kształcenia międzynarodowego. Zgodnie z misją Wydziału zadania podejmowane w obszarze kształcenia mają na celu stałe podnoszenie jakości oferty dydaktycznej. W ramach realizacji Strategii Rozwoju Wydziału prowadzone są działania mające na celu wzmocnienie pozycji Wydziału na rynku usług dydaktycznych (zgodnie z Uchwałą nr 85 Rady Wydziału z dnia 24.01. 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa UWM w Olsztynie w latach 2013-2020”).

Koncepcja kształcenia na kierunku rolnictwo uwzględnia zagadnienia związane z kształceniem zawodowym i realizacją studenckich praktyk zawodowych. W ramach realizacji koncepcji kształcenia prowadzone są m.in. następujące działania: opracowanie nowoczesnych metod kształcenia (w tym elementy e-learningu), zwiększenie udziału studentów w programach mobilności studentów (poprzez ich włączenie do systemu praktyk i staży krajowych i zagranicznych), monitorowanie programów kształcenia i doskonalenie ich treści pod kątem potrzeb rynku pracy. Ważnym elementem jest także umiędzynarodowienie procesu kształcenia poprzez wdrożenie oferty anglojęzycznej w zakresie specjalności production management na

studiach stacjonarnych II stopnia, z której korzystają głównie studenci, uczestnicy programu Erasmus+.

W procesie doskonalenia koncepcji kształcenia uczestniczą zarówno interesariusze zewnętrzni, jak i interesariusze wewnętrzni. W skład Społecznej Rady Konsultacyjnej wchodzi od 2011 r. (czyli od momentu jej powołania) przedstawiciele pracodawców oraz przedstawiciele władz województwa i miasta Olsztyna. Rada ta została powołana Uchwałą nr 437 Rady Wydziału UWM w Olsztynie z dnia 15.09.2011 r. Jednym z podstawowych zadań Społecznej Rady Konsultacyjnej jest udział w opiniowaniu planów i programów studiów, wskazywanie priorytetowych kierunków w zakresie zajęć praktycznych i praktyk studenckich, a także możliwości wykorzystywania wyników badań naukowych w procesie dydaktycznym i w praktyce biznesowej. Istotnym w doskonaleniu kształcenia na tym kierunku jest także udział pracowników realizujących prace badawczo-rozwojowe, we współpracy z podmiotami gospodarczymi. Na Wydziale funkcjonują Wydziałowa Komisja Dydaktyczna oraz Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Gremia te zapewniają we współpracy ze Społeczną Radą Konsultacyjną ciągłe unowocześnianie programów kształcenia oraz doskonalenie ich realizacji.

Kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału tworzy, a także bierze pod uwagę wzorce i doświadczenia krajowe oraz międzynarodowe właściwe dla kierunku studiów rolnictwo. Efekty i program kształcenia uwzględniają współpracę między krajowymi uczelniami rolniczymi, obejmującą m.in. cykliczne od 2000 r. spotkania dziekanów wydziałów rolniczych oraz pracę zespołów specjalnych (międzyuczelniany zespół ds. opracowania efektów kształcenia na kierunku rolnictwo), a także udział pracowników naukowo-dydaktycznych o wszechstronnych kwalifikacjach w wieloaspektowych działaniach rządowych i samorządowych dotyczących planów rozwoju rolnictwa i sektora rolno-żywnościowego. Wzorce i doświadczenia międzynarodowe wynikają z prowadzonej współpracy z wieloma naukowymi ośrodkami zagranicznymi oraz intensywnej współpracy międzynarodowej zespołów badawczych i poszczególnych naukowców. Przykładem może być tworzenie programu specjalności agrobiznes na kierunku rolnictwo, powstały na bazie wielokrotnych wizyt naukowców olsztyńskich w uniwersytetach USA: Pennsylvania State University i Florida University oraz analizy światowych ofert kształcenia.

Mimo zauważalnego regresu dotyczącego ogólnej liczby studiujących kierunek rolnictwo (w czasie wizytacji było to około 350 studentów obu poziomów i form kształcenia), oceniane studia cechują się oryginalnymi i wartościowymi programami kształcenia, dobrze odpowiadającymi potrzebom rynku pracy. Bezpośrednim tego dowodem jest posiadanie przez oceniany kierunek Certyfikatów Studia z Przyszłością oraz wysokiej pozycji w środowisku akademickim prowadzącym kierunki rolnicze i leśne.

1.2. Wydział jako jednostka naukowa posiadająca pełne uprawnienia akademickie, prowadzi szeroko zakrojone badania naukowe w dziedzinie nauk rolniczych i dyscyplinie agronomii, do której odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku studiów rolnictwo. Bezpośrednim efektem tych badań jest systematyczny awans naukowy i zawodowy kadry naukowo-dydaktycznej. W latach 2013-2018 8 pracowników Wydziału uzyskało tytuł profesora, w tym 7 nauk rolniczych, a 21 osób stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym 11 w dyscyplinie agronomii. W ostatniej ocenie parametrycznej jednostek naukowych, której wyniki ogłoszono

w 2017 roku Wydział uzyskał kategorię naukową A, przy bardzo wysokiej liczbie $N = 148,50$, bardzo dobrym wskaźniku kryterium dotyczącego osiągnięć naukowych – 65,98 i kryterium oceniającego potencjał naukowy jednostki – 639,22.

Informacje o charakterze i efektach badań naukowych prowadzonych na Wydziale, w tym Katedr wiodących w procesie kształcenia na kierunku studiów rolnictwo można znaleźć nie tylko w raporcie samooceny jednostki, a zwłaszcza w starannie przygotowanych szczegółowych zestawieniach tabelarycznych, ale również na stronach internetowych Uczelni i Wydziału, a także dzięki lekturze licznych publikacji naukowych.

W latach 2013-18 pracownicy Wydziału opublikowali łącznie ponad 2000 publikacji naukowych, w tym 507 w czasopismach posiadających IF, 1288 w czasopismach umieszczonych na liście ministerialnej B oraz 27 monografii naukowych. Liczne publikacje powstały z udziałem i współautorstwem doktorantów i studentów kierunku rolnictwo. W wiodących katedrach dla kierunku rolnictwo były to łącznie aż 124 prace naukowe (nie licząc doniesień i rozdziałów w monografiach), szczególnie liczne w Katedrze Agrotechnologii, Zarządzania Produkcją i Agrobiznesu (47), Entomologii, Fitopatologii i Diagnostyki Molekularnej (28), Hodowli Roślin i Nasiennictwa (22), Chemii Rolnej i Ochrony Środowiska (13). Świadczy to o łączeniu kształcenia z badaniami prowadzonymi na Wydziale, a także zapewnianiu możliwości zdobywania przez studentów pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badawczych i kompetencji społecznych potrzebnych w działalności badawczej, komunikacji naukowej oraz na rynkach pracy a w przypadku wielu studentów ponadstandardowych kompetencji badawczych.

Kolejnym przejawem aktywności naukowo-badawczej pracowników Wydziału jest pozyskiwanie i realizacja licznych projektów badawczych. W latach 2013-2017 realizowano na Wydziale 86 krajowych i międzynarodowych projektów badawczych finansowanych przez NCN, NCBiR, WFOŚ, MRiRW na łączną kwotę 15,5 mln zł. O dużych związkach z otoczeniem gospodarczym i użyteczności prowadzonych badań świadczy także realizacja 77 badań zleconych przez podmioty gospodarcze na kwotę 4,1 mln zł.

O pozycji naukowej Wydziału świadczy również liczny udział Profesorów Wydziału w centralnych instytucjach decyzyjno-doradczych, komitetach redakcyjnych krajowych i zagranicznych czasopism naukowych, radach naukowych i wielu innych ważnych gremiach. Profesorowie Wydziału byli wielokrotnie wyróżniani tytułami doctora honoris causa nadawanymi przez uczelnie krajowe i zagraniczne.

W realizacji badań Wydział współpracuje z licznymi krajowymi ośrodkami naukowymi oraz jednostkami zagranicznymi z wielu krajów. Współpraca ta polega na wymianie doświadczeń naukowych i dydaktycznych w ramach podpisanych umów dwustronnych, realizacji wspólnych projektów badawczych oraz organizacji wspólnych konferencji naukowych o charakterze międzynarodowym. Prowadzona jest także współpraca z ośrodkami doradztwa rolniczego oraz podmiotami gospodarczymi zainteresowanymi technologią produkcji oraz oceną pozyskiwanych surowców roślinnych w ramach tzw. bezpiecznej żywności, a także związanymi z produkcją oraz wykorzystaniem biomasy.

Główny kierunek badań naukowych w dziedzinie nauk rolniczych i dyscyplinie agronomii dotyczy postępu agrotechnicznego oraz biologicznych, agroekologicznych i ekonomicznych uwarunkowań produkcji roślinnej. W ramach tej tematyki realizowanych są następujące, przykładowe tematy badawcze: rolnicze i środowiskowe wykorzystanie traw, zasoby

i zagrożenia agroklimatu Polski północno-wschodniej, wydajność i efektywność produkcji prozdrowotnych roślinnych surowców żywnościowych, doskonalenie agrotechniki i sterowanie bioróżnorodnością w różnych systemach uprawy, biologiczne i technologiczne uwarunkowania uprawy roślin rolniczych i ogrodniczych; uwarunkowania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich w północno-wschodniej Polsce, diagnostyka patogenów grzybowych roślin, zmienność i odziedziczalność cech w hodowli i nasiennictwie roślin uprawianych na cele żywnościowe i energetyczne, biotechnologiczne doskonalenie roślin i metod ich produkcji, diagnostyka entomologiczna gatunków występujących w agrocenozach i magazynach oraz czynniki regulujące ich występowanie, biologia i możliwości zwalczania wybranych patogenów roślin. Wymienione kierunki badań i zagadnienia badawcze są zgodne z aktualnymi tendencjami badawczymi w dyscyplinie agronomii. Cechuje je także kompleksowość polegająca na uwzględnianiu czynników środowiskowych, biologicznych, technologicznych i ekonomicznych w kształtowaniu rozwoju i wydajności produkcji roślinnej.

Kompleksowe, różnorodne i aktualne pod względem problematyki badania naukowe wpływają na doskonalenie programu kształcenia na studiach I i II stopnia. Treści kształcenia doskonalone są poprzez najnowsze rezultaty badań z zakresu agrotechnologii, biogospodarki, ochrony roślin rolniczych, chemii rolnej i nawożenia oraz genetyki i hodowli roślin. Problematyka prowadzonych badań oraz zakres publikacji naukowych korespondują ściśle z ofertą kształcenia specjalnościowego na ocenianym kierunku, co stwarza studentom możliwość poznania najnowszych trendów rozwoju współczesnej agronomii. W ramach przygotowywania prac dyplomowych studenci biorą czynny udział w badaniach naukowych. Wskaźnikiem związku działalności naukowo-badawczej z dydaktyczną jest również duża aktywność studentów ocenianego kierunku studiów w funkcjonujących na wydziale kołach naukowych.

Reasumując można stwierdzić, że wykorzystanie wyników badań naukowych prowadzonych na Wydziale w rozwoju i realizacji studiów na kierunku rolnictwo jest realizowane poprzez włączanie wyników prac naukowo-badawczych do treści wykładów, ćwiczeń laboratoryjnych, seminariów i prac dyplomowych, publikowanie wyników badań w skryptach i podręcznikach akademickich, czynny udział studentów w realizacji projektów naukowo-badawczych, rozwojowych i pracach zleconych, których efektem są m.in. wspólne publikacje naukowe, powiązanie tematyki prac dyplomowych z prowadzonymi badaniami naukowymi oraz wykorzystanie aparatury badawczej w procesie kształcenia.

1.3. Kierunkowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów rolnictwo zostały przyjęte Uchwałą Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie nr 916 z dnia 27.04.2012r. i od tego czasu nie były modyfikowane. W związku z wprowadzeniem oferty anglojęzycznej na stacjonarnych studiach II stopnia (specjalność production management), efekty dla tego poziomu kształcenia przetłumaczono na język angielski. Kierunkowe efekty kształcenia mają charakter ugruntowany i uniwersalny, nie wyodrębniono w nich tzw. efektów specjalnościowych. We wspomnianej uchwale Senatu jest mowa o innych specjalnościach, w stosunku do aktualnie realizowanych (np. agroturystyka, konsulting ekonomiczno-rolniczy). W zależności od specjalności, niektóre efekty kierunkowe różnią się liczebnością odniesień do modułów, wynikającą z realizacji treści specjalnościowych. Takie rozwiązanie należy uznać za słuszne, bowiem nie ma konieczności modyfikacji lub uzupełniania kierunkowych efektów kształcenia w związku z wprowadzaniem do oferty kształcenia nowych specjalności.

Warunkiem jest oczywiście zachowanie odpowiedniej spójności między efektami kierunkowymi, a modułowymi.

Zawarte w uchwale Senatu efekty kształcenia określono osobno dla poszczególnych poziomów kształcenia oraz dla profilu ogólnoakademickiego, odnosząc ich opisy do efektów kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz kompetencji inżynierskich. Dla studiów I stopnia sformułowano dodatkowo oryginalne kierunkowe efekty kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich.

Kierunkowe efekty kształcenia są identyczne dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. W zbiorze efektów kierunkowych uwzględniono efekty w zakresie znajomości języka obcego. Na studiach I stopnia są to efekty K1A_U23, K1A_U24, K1A_U25 i K1A_U26, a na studiach II stopnia – K2A_U17, K2A_U18, K2A_U19, K2A_U20. Osiągnięcie tych efektów umożliwia nabycie umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy na studiach I stopnia i na poziomie B2+ na studiach II stopnia. W zbiorze efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów rolnictwo zawarto także efekty związane z pogłębioną wiedzą, umiejętnościami badawczymi oraz kompetencjami niezbędnymi w działalności badawczej w zakresie obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, dziedziny nauk rolniczych i dyscypliny agronomii. Można tu przykładowo wymienić efekty: K1A_U04, K2A_W13, K2A_U04, K2A_U06.

Dla studiów pierwszego stopnia sformułowano w sposób jasny i zrozumiały ogółem 63 efekty kierunkowe, w tym aż 27 efektów w zakresie wiedzy, 26 efektów w zakresie umiejętności oraz 10 w zakresie kompetencji społecznych. Ich osiągnięcie pozwala na zdobycie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych, dotyczących biologicznych i środowiskowych podstaw rolnictwa, szczegółowych technologii produkcji rolniczej, zwłaszcza roślinnej oraz przetwórstwa surowców. Umożliwia także samodzielne prowadzenie gospodarstwa rolnego, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, zapewnia zdobycie podstawowej wiedzy biologiczno-chemicznej i ekologicznej oraz znajomość ekonomiki, organizacji i zarządzania produkcją, a także umiejętność posługiwania się językiem obcym, specjalistycznym z zakresu rolnictwa. Przygotowuje studiujących do podjęcia studiów II stopnia. Opis efektów kształcenia dla studiów I stopnia kierunku rolnictwo, realizowanego przez Wydział jest w pełni zgodny z efektami kształcenia dla obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. Ich zakres merytoryczny w pełni odpowiada dziedzinie nauk rolniczych i jest właściwy dla dyscypliny naukowej agronomii. Jest również ściśle powiązany z badaniami naukowymi prowadzonymi na Wydziale.

Na studiach II stopnia sformułowano w sposób jasny i zrozumiały ogółem 48 kierunkowych efektów kształcenia. Obejmują one 17 efektów w zakresie wiedzy, 20 w zakresie umiejętności oraz 11 w zakresie kompetencji społecznych. Ich osiągnięcie pozwala na nabycie umiejętności wykonywania i opracowywania wyników eksperymentów badawczych, a także wykazywania inicjatywy twórczej i podejmowania decyzji. Zapewnia pogłębioną wiedzę w danej specjalności, a także znajomość problemów ekologicznych wynikających z rozwoju obszarów wiejskich oraz funkcjonowania infrastruktury rolniczej. Przygotowuje do pracy w specjalistycznych gospodarstwach rolnych, instytutach naukowo-badawczych, ośrodkach badawczo-rozwojowych oraz jednostkach doradczych, a także do podejmowania pracy badawczej i podjęcia studiów trzeciego stopnia w szkołach doktorskich. Podobnie jak

w przypadku studiów I stopnia, opis efektów kształcenia dla studiów II stopnia kierunku rolnictwo jest całkowicie zgodny z efektami kształcenia dla obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. Ich zakres merytoryczny w pełni odpowiada dziedzinie nauk rolniczych, jest właściwy dla wiodącej dla ocenianego kierunku dyscypliny naukowej agronomii oraz dobrze koresponduje z badaniami naukowymi prowadzonymi na Wydziale.

Szczegółowe efekty sporządzono dla każdego przedmiotu kształcenia, w tym również dla praktyki zawodowej kierunkowej na studiach I stopnia oraz dla praktyki dyplomowej na studiach II stopnia. Efekty te ujęto w sylabusach, sporządzonych osobno dla formy studiów stacjonarnej i niestacjonarnej. Z oceny zawartych w nich treści wynika, że dla każdego przedmiotu w sposób jasny i zrozumiały sformułowano cel kształcenia oraz efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (od 1 do 5, najczęściej 2-3 dla każdej kategorii efektów). Efekty te odniesiono do efektów obszarowych, kierunkowych oraz do wszystkich efektów umożliwiających nabycie kompetencji inżynierskich, określając w 3-stopniowej skali stopień ich pokrycia. Ponadto podano sposoby weryfikacji oraz formy dokumentowania osiągniętych efektów kształcenia. Na podstawie analizy sporządzonych na Wydziale matryc pokrycia wykazano spójność modułowych efektów kształcenia z kierunkowymi efektami kształcenia dla ocenianego kierunku rolnictwo oraz spójność i czytelność całego systemu formułowania, osiągania, weryfikowania poszczególnych grup efektów. Na tej podstawie można stwierdzić, iż istnieje realna możliwość uzyskania przez studiujących zarówno modułowych, a przez to kierunkowych efektów kształcenia oraz możliwość weryfikowania stopnia osiągnięcia tych efektów przez studentów. Należy podkreślić dużą staranność opracowania sylabusów oraz całej dokumentacji, pozwalającej bardzo pozytywnie ocenić stan faktyczny i poziom spełnienia kryterium w zakresie dotyczącym efektów kształcenia sformułowanych dla ocenianego kierunku studiów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów rolnictwo jest w pełni zgodna z misją i strategią rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i odpowiada celom określonym w strategii Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa. Uwzględnia postęp w dziedzinie nauk rolniczych i dyscyplinie naukowej agronomii (obecnie rolnictwo i ogrodnictwo), który kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału również buduje. Odpowiada potrzebom otoczenia gospodarczego, w tym rynku pracy. Kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału współtworzy, ale także bierze pod uwagę wzorce i doświadczenia krajowe oraz międzynarodowe właściwe dla kierunku studiów rolnictwo.

Wydział prowadzi szeroko zakrojone, kompleksowe, różnorodne i aktualne pod względem problematyki badania naukowe w zakresie dziedziny nauk rolniczych i dyscypliny agronomii, do których został przyporządkowany kierunek studiów rolnictwo i odnoszą się efekty kształcenia. Wyrazem pozycji naukowej Wydziału jest posiadanie kategorii naukowej A w ocenie parametrycznej jednostek naukowych. Wyniki badań były wykorzystywane w projektowaniu kolejnych edycji programu kształcenia na ocenianym kierunku, jak również są wykorzystywane w realizacji i unowocześnianiu programu oraz doskonaleniu procesu kształcenia.

Kierunkowe i modułowe efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku rolnictwo zostały przygotowane dla profilu ogólnoakademickiego i odrębnie dla obu poziomów

kształcenia. Pod względem merytorycznym są powiązane z obszarem nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, dziedzina nauk rolniczych i dyscypliną wiodącą agronomia (obecnie rolnictwo i ogrodnictwo), właściwymi dla kierunku studiów rolnictwo. Są w pełni zgodne z tematyką badań naukowych realizowanych na Wydziale, a także sformułowane w sposób jasny, zrozumiały i umożliwiający ich weryfikację. Uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badawczych, znajomości języka obcego, a także kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy oraz w dalszej edukacji. Ponadto uwzględniają również w pełni efekty kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim, prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich.

Dobre praktyki

- działalność Społecznej Rady Konsultacyjnej, której zadaniem jest opiniowanie planów i programów studiów, wskazanie priorytetowych kierunków w zakresie zajęć praktycznych i praktyk studenckich oraz wskazanie możliwości wykorzystania wyników badań naukowych w procesie dydaktycznym i w praktyce,
- ponad standardowy udział dyplomantów w pracach naukowych Katedr wiodących dla ocenianego kierunku studiów rolnictwo wraz ze współautorstwem publikacji naukowych.

Zalecenia

brak

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1 Program i plan studiów kierunku rolnictwo został przez jednostkę prowadzącą dobrze przygotowany i opisany, zarówno w raporcie samooceny, jak i na stronach internetowych Wydziału. Zespół Oceniający dysponował zatem kompleksową informacją o ocenianym kierunku studiów, w tym opisem sylwetki absolwenta z tytułem zawodowym inżyniera i magistra inżyniera, ogólnym i szczegółowym planem studiów oraz sylabusami poszczególnych modułów kształcenia, a także całym szeregiem zestawień tabelarycznych przygotowanych w różnych konfiguracjach i w różnych celach. Można nawet odnieść wrażenie, że niektóre siatki planów wydają się zbyt zawikłane, a przez to są mniej przydatne, zwłaszcza dla studentów.

Pod względem formalnym program i plan studiów dla kierunku rolnictwo, prowadzonego na I i II stopniu kształcenia o profilu ogólnoakademickim przez Wydział jest rozwiązaniem przygotowanym standardowo. W szczególności określa on formę studiów, w której

realizowane są zarówno studia stacjonarne, jak i niestacjonarne oraz liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Czas trwania studiów wynosi 7 semestrów na studiach I stopnia, na których student musi uzyskać 210 ECTS, zaś na studiach II stopnia – 3 semestry, w czasie których student musi uzyskać 90 ECTS. Integralną część planu i programu ocenianego kierunku studiów stanowią dobrze przygotowane opisy modułów zajęć wraz z określeniem modułowych efektów kształcenia oraz treści programowych, form i metod kształcenia, a także punktów ECTS, jak również jasno określone w sylabusach sposoby weryfikacji i oceny osiągania przez studentów efektów kształcenia. Plan studiów zawiera na studiach I stopnia 30 godzin zajęć z wychowania fizycznego bez przypisania punktów ECTS oraz liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów (ponad 50% - odpowiednio 117-118 i 45-46 punktów ECTS na studiach stacjonarnych I i II stopnia), a także liczbę punktów ECTS z zakresu obszarów nauk humanistycznych lub społecznych, która znacznie przekracza dotąd wymagane 5 punktów ECTS. Ponadto program i plan określają wymiar, zasady i formę praktyk zawodowych wraz z liczbą punktów ECTS (6 tygodni po III roku studiów I stopnia, 6 pkt ECTS oraz 4-tygodniowa praktyka dyplomowa na I semestrze studiów II stopnia, 5 pkt ECTS) oraz w pełni prawidłową liczbę zajęć do wyboru, którym przypisano łącznie 76 pkt ECTS na I stopniu oraz aż 58 pkt ECTS na studiach II stopnia, a więc w liczbie znacznie przekraczającej wymagane 30%. Bardzo ważnym aspektem na studiach o profilu ogólnoakademickim są prawidłowo określone moduły zajęć związane z prowadzonymi badaniami naukowymi, których wymiar na ocenianym kierunku znacznie przekracza wymagane 50% punktów ECTS, stanowiąc 74-75 % na studiach I stopnia, zależnie od realizowanej specjalności oraz 78 % na studiach II stopnia. Wynika to z akademickiego charakteru Wydziału, ukierunkowanego na prowadzenie badań naukowych. Należy zaznaczyć, iż wymienione charakterystyki są identyczne (z wyjątkiem zajęć z wychowania fizycznego) dla obu form studiów, których plan różni się tylko liczbą godzin i w związku z tym punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich. W przypadku studiów niestacjonarnych liczba tych punktów wynosi 73 na studiach I stopnia oraz 30-31 na studiach II stopnia, a więc 62-67 % w stosunku do studiów stacjonarnych. Łączna liczba godzin dydaktycznych realizowanych na ocenianym kierunku z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (bez konsultacji i praktyk studenckich) jest bardzo wysoka i wynosi na studiach stacjonarnych I stopnia aż 2682, a II stopnia 991-1016, w zależności od specjalności. W przypadku studiów niestacjonarnych jest to odpowiednio 1598 godzin oraz 592-612 godzin, czyli 60 % liczby godzin realizowanych na studiach w formie stacjonarnej. Absolwent studiów I stopnia otrzymuje tytuł zawodowy inżyniera, natomiast absolwent studiów II stopnia uzyskuje tytuł zawodowy magistra inżyniera. Moduły zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich stanowią absolutną większość w programach studiów: 187,5 pkt ECTS na studiach I stopnia oraz 82,5-85,5 pkt ECTS na studiach II stopnia.

Wyodrębnienie modułów zajęć w planie studiów, ich wymiar godzinowy oraz nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS niezbędny do osiągnięcia modułowych efektów kształcenia, a także sekwencja przedmiotów stanowi oryginalne rozwiązanie z zakresu dydaktyki na poziomie wyższym. Nakłady pracy studenta, w tym pracy własnej zostały dla poszczególnych

modułów poprawnie oszacowane. Zakładają one opanowanie przez studentów materiału wykładanego w szkole średniej z zakresu przedmiotów podstawowych, głównie chemii. Biorąc pod uwagę długoletnią tradycję kształcenia na kierunku rolnictwo, doświadczenie związane z wypromowaniem wielu tysięcy absolwentów, a także ścisłą współpracę z otoczeniem gospodarczym, można program i plan studiów uznać za w pełni dostosowany do aktualnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych sektora rolnictwa i gospodarki żywnościowej. Dobór treści programowych, w tym treści związanych z badaniami naukowymi oraz przewidzianych dla kształcenia w zakresie znajomości języków obcych i praktyk zawodowych, na kierunku rolnictwo w pełni odpowiada zakładanej sylwetce absolwenta, jest spójny z obszaryowymi i kierunkowymi efektami kształcenia oraz uwzględnia aktualny stan wiedzy w dziedzinie nauk rolniczych ze szczególnym uwzględnieniem dyscypliny naukowej agronomii. Treści kształcenia obejmujące moduły ogólne, podstawowe właściwe dla kierunku studiów, kierunkowe oraz specjalnościowe zapewniają osiągnięcie wszystkich efektów kierunkowych, a w związku z tym spełnienie celów kształcenia i wykształcenie absolwenta cechującego się wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami społecznymi, umożliwiającymi podjęcie działalności zawodowej w sektorze rolniczym. Zgodność treści kształcenia z efektami kierunkowymi i obszaryowymi nie budzi żadnych wątpliwości.

Program studiów I stopnia na obu formach kształcenia oprócz przedmiotów kształcenia ogólnego (język obcy do wyboru, technologie informatyczne, wychowanie fizyczne, moduły społeczno-humanistyczne) zawiera obligatoryjne moduły kształcenia podstawowego, klasyczne dla ocenianego kierunku studiów (mikrobiologia, statystyka matematyczna, chemia nieorganiczna i organiczna, agrobotanika, fizjologia zwierząt, biochemia, genetyka, fizjologia roślin), a także treści będące fundamentem zawodowego kształcenia kierunkowego z zakresu rolnictwa dotyczące agrometeorologii, agroekologii, melioracji, gleboznawstwa, ochrony środowiska rolniczego, entomologii, podstaw ogrodnictwa, techniki rolniczej, żywienia zwierząt i paszoznawstwa, hodowli roślin, herbologii, ogólnej uprawy roli i roślin, chemii rolnej, chowu i hodowli zwierząt, łąkarstwa, fitopatologii, szczegółowej uprawy roślin, nasiennictwa, przechowywania oraz przedmiotów w zakresie przedsiębiorczości, rachunkowości, organizacji i ekonomiki rolnictwa. Uzupełnienie programu studiów stanowią przedmioty specjalnościowe (aktualnie oferowane są trzy specjalności na studiach stacjonarnych: agrobiznes, produkcja rolnicza i rolnictwo precyzyjne, fakultety kierunkowe, w tym także w języku angielskim (Non chemical weed control) oraz specjalizacyjne seminaria inżynierskie. Pod względem doboru treści, program kształcenia na studiach I stopnia ocenianego kierunku można uznać za kompletny pod względem kreowania absolwenta, w pełni przygotowanego do pracy w rolnictwie i jego otoczeniu.

Na studiach II stopnia obligatoryjne treści kształcenia dotyczą m.in. postępu technologicznego w rolnictwie, statystyki i doświadczalnictwa, agrobiotechnologii, ochrony i kształtowania agroekosystemów, jakości produktów rolnych i bezpieczeństwa żywności, biochemii gleby a także organizacji pracy, programowania rozwoju obszarów wiejskich, organizacji i zarządzania w przedsiębiorstwie. Integralną częścią studiów II stopnia jest specjalizacyjne seminarium magisterskie oraz fakultety kierunkowe, w tym w języku angielskim (Ecotrends). Na studiach II stopnia ważną rolę pełni kształcenie specjalistyczne. Aktualnie w ofercie jest pięć specjalności na studiach stacjonarnych: ochrona roślin, zarządzanie produkcją, production management, agrobiotechnologia oraz rolnictwo ekologiczne, a na studiach niestacjonarnych –

3 specjalności, przy czym specjalności agrobiotechnologia na studiach stacjonarnych oraz rolnictwo ekologiczne na obu formach kształcenia od roku akademickiego 2019/20 ulegają likwidacji ze względu na brak chętnych do ich studiowania.

Treści programowe są systematycznie uaktualniane, poprzez dostosowanie ich do aktualnego stanu wiedzy. Przed rozpoczęciem każdego semestru prowadzący zajęcia dokonują uaktualnienia treści programowych realizowanych przedmiotów oraz aktualizują wykaz literatury przedmiotu.

Cele i zasady odbycia praktyki zawodowej są czytelnie i prawidłowo sformułowane oraz w pełni zgodne z koncepcją i efektami kształcenia oraz zakładaną sylwetką absolwenta kierunku rolnictwo. Zgodnie z planem studiów praktyki są realizowane na studiach I stopnia w wymiarze 240 godz. (6 tygodni) na VI semestrze oraz jako praktyka dyplomowa - 160 godzin (4 tygodnie) na studiach II stopnia. Termin realizacji praktyk określany jest corocznie w ramowej organizacji roku akademickiego i przypada w letniej przerwie wakacyjnej. Jest to termin całkowicie odpowiedni, wynikający z sezonowego charakteru i cyklu produkcji roślinnej, której najważniejszy etap przypada na miesiące letnie. Praktyki studenckie realizowane są zgodnie z regulaminem studiów i Zarządzeniem Nr 58/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 20 czerwca 2017 roku w sprawie zasad realizacji praktyk studenckich oraz zgodnie z Uchwałą nr 146 Rady Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa UWM w Olsztynie z dnia 25 kwietnia 2013 roku w sprawie przyjęcia Wydziałowego Regulaminu Praktyk oraz zasad, trybu odbywania i zaliczania praktyk. Praktyka zawodowa na III roku studiów inżynierskich ma charakter czynnościowy oraz funkcyjno-organizacyjny. W większości przypadków miejsce odbywania praktyk studenci znajdują we własnym zakresie. Mogą też skorzystać z oferty Wydziału. Miejsca praktyk proponowane przez studentów są weryfikowane przez kierownika Ośrodka Dydaktyczno-Doświadczalnego na podstawie kryteriów określonych przez Radę Wydziału. Kryteria te stanowią, że praktyki zawodowe realizowane są w gospodarstwach rolnych (pow. 10 ha przeliczeniowych), firmach rolno-spożywczych i instytucjach publicznych na podstawie umowy podpisywanej z uczelnią, reprezentowaną przez przedstawiciela Wydziału (dziekana lub prodziekana). W roku akademickim 2017/2018 6-tygodniowa praktyka zawodowa była realizowana głównie w gospodarstwach i przedsiębiorstwach rolniczych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (11 gospodarstw, w tym 1 gospodarstwo – spółka z o.o. KOWR), mazowieckiego (5 gospodarstw), podlaskiego (6 gospodarstw), pomorskiego (6 gospodarstw i 1 przedsiębiorstwo), wielkopolskiego (1 przedsiębiorstwo) oraz warmińsko-mazurskiego (9 gospodarstw i 1 przedsiębiorstwo rolne). 3 osoby realizowały praktykę w ARiMR w Olsztynie, a 1 w Mazowieckim ODR – PZDR w Przasnyszu. Miejsca odbywania praktyk były zatem dobrane wzorowo.

Za prawidłowy przebieg praktyk odpowiada kierownik Ośrodka Dydaktyczno-Doświadczalnego (ODD) UWM. Podczas praktyki studenci wykonują powierzone im w programie praktyk zadania, dokumentują je zapisami w dzienniczku praktyk oraz gromadzą materiały do opracowania sprawozdania z praktyki. Pracownicy dydaktyczni odpowiedzialni za realizację praktyki (z ODD) monitorują jej przebieg poprzez kontakt osobisty, telefoniczny lub drogą elektroniczną z poszczególnymi studentami oraz współdziałają z opiekunami zakładowymi praktyk w zakresie poprawnego jej przebiegu. W ramach kontroli praktyk pracownicy ODD odwiedzają średnio rocznie 10-15% miejsc odbywania praktyk. We wstępnej

fazie praktyk studenci odbywają szkolenia z zakresu BHP i specjalistyczne szkolenia stanowiskowe. Podczas całego przebiegu praktyki studenci mają wsparcie ze strony doświadczonych pracowników zatrudnionych w poszczególnych przedsiębiorstwach, firmach i instytucjach. Lokalizacja miejsc praktyk jest na ogół związana z miejscem zamieszkania lub pobytem studentów podczas praktyki.

Praktyki pozwalają na osiągnięcie efektów kształcenia poprzez rozszerzenie wiedzy akademickiej o zagadnienia pochodzące z praktyki zawodowej dot. zapoznanie się z zaawansowanymi rozwiązaniami technicznymi i technologicznymi, poznanie zasad funkcjonowania gospodarstwa rolnego lub firmy, poprzez uczestniczenie w realizacji konkretnych projektów i rozwiązywaniu rzeczywistych problemów inżynierskich oraz poprzez doskonalenie właściwej organizacji pracy, kształtowanie najważniejszych cech osobowości tj. sumienność czy odpowiedzialność za powierzone zadania.

Studenci II stopnia odbywają praktykę dyplomową realizując program zgodny z tematyką pracy dyplomowej.

Poza praktykami wynikającymi z programu kierunku studiów student ma możliwość odbycia praktyk dodatkowych. Po uzgodnieniu miejsca odbywania praktyki, Dziekan podpisuje umowę z jej reprezentantem firmy/instytucji i kieruje studenta na praktykę, określając program i czas trwania praktyki. Realizacja praktyki dodatkowej odbywa się na zasadach realizacji praktyki kierunkowej lub zawodowej.

Analizowana dokumentacja dotycząca przebiegu i zaliczania praktyk jest prowadzona prawidłowo. W analizowanych dokumentach dokonywano: precyzyjnego określenia miejsca i terminu odbywania praktyk, charakterystykę przedsiębiorstwa, w której praktykę student odbywał, zakresy wykonywanych przez praktykanta zajęć w poszczególnych tygodniach oraz wnioski dotyczące odbytych praktyk. Uwzględniane są one do dalszego procesu doskonalenia praktyk.

Pozytywnie należy ocenić sposób organizacji praktyk poprzez scentralizowanie określonych działań organizacyjnych i nadzorczych na poziomie uczelnianym i przekazanie części zadań (szczególnie związanych z weryfikacją efektów kształcenia) na poziom wydziałów, co stanowi mocną stronę systemu i należy go dalej rozwijać. Podczas wizytacji studenci wyrazili pozytywną opinię na temat procesu realizacji praktyk zawodowych, w tym programu praktyk oraz miejsca ich realizacji.

Całość oryginalnego programu kształcenia na kierunku rolnictwo cechuje kompleksowość, różnorodność i aktualność treści programowych. Kompleksowość kształcenia wynika z doboru treści, uwzględniających wieloaspektowe uwarunkowania produkcji rolniczej, obejmujące czynniki biologiczne, środowiskowe, agrotechniczne, ekonomiczne i organizacyjne. . Ogólna ocena programu kształcenia jest bardzo dobra. Podkreślenia wymaga fakt, iż część zajęć odnosząca się do praktycznych aspektów kształtowania umiejętności inżynierskich, zarówno na studiach I, jak i II stopnia, a uwzględniająca specyfikę kierunku rolnictwo, odbywa się w warunkach umożliwiających ich nabywanie, a więc w warunkach, w których studenci bezpośrednio biorą udział w pracach laboratoryjnych, eksperymentalnych, pomiarowych. Kluczowe treści kształcenia odnoszą się do dziedziny nauk rolniczych, a także do obszarów wiedzy inżynierskiej.

Formy prowadzenia zajęć dydaktycznych są zróżnicowane, trafnie dobrane, a także adekwatne do celów i efektów kształcenia. W realizacji programu studiów kierunku rolnictwo, obok

wykładów, zdecydowanie dominują formy aktywizujące studentów: ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia projektowe, ćwiczenia terenowe (przedmioty: szczegółowa uprawa roślin, łąkarstwo, chemia rolna, gleboznawstwo) oraz seminaria, które na studiach stacjonarnych I stopnia obejmują 1692 godziny, co stanowi 65,5% całości godzin dydaktycznych, a na studiach stacjonarnych II stopnia około 640 godzin, stanowiąc 63,5 % zajęć. Podobne proporcje dotyczą studiów prowadzonych w formie niestacjonarnej. Stosowane metody kształcenia uwzględniają przygotowanie studentów do prowadzenia badań (studia I stopnia) w zakresie formułowania i analizy problemów badawczych, doboru metod i narzędzi badawczych, opracowania i prezentacji wyników badań, a na studiach II stopnia umożliwiają bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów. Ponadto wpływają korzystnie na możliwość nabywania umiejętności na ćwiczeniach laboratoryjnych, polegających na m.in. wykonywaniu pomiarów, prezentowaniu wyników i wyciąganiu wniosków.

Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Studenci kierunku rolnictwo na studiach I stopnia przygotowują się do prowadzenia badań naukowych w ramach seminarium dyplomowego, przygotowywania inżynierskiej pracy dyplomowej oraz laboratoriów przedmiotowych. Również w treściach niektórych wykładów oraz podczas zajęć projektowych omawiane są zagadnienia dotyczące metodyki badań naukowych. Większość pomiarów w trakcie laboratoriów studenci wykonują samodzielnie. Dodatkowo, studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania badawcze uczestnicząc w działalności 17 kół naukowych. Istnieje możliwość dostosowania metod kształcenia do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Indywidualne przypadki pomaga rozwiązać wydziałowy opiekun ds. studentów niepełnosprawnych.

Studenci poinformowali ZO PKA, że w ich opinii, stosowane metody pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a także zapewniają udział w badaniach naukowych. Studenci są motywowani do samodzielnej pracy, zarówno na zajęciach, jak i poza nimi, poprzez indywidualne podejście do studenta osób prowadzących zajęcia, ciekawą tematykę zajęć oraz możliwość zdobycia dodatkowych punktów za aktywność, które mogą przełożyć się na wyższą ocenę końcową z danego przedmiotu lub dopuszczenie do egzaminu przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej w terminie zerowym. Nauczyciele są dostępni dla studentów poza zajęciami dydaktycznymi podczas konsultacji, o terminie których informowani są za pośrednictwem strony internetowej jednostki oraz na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu.

Liczebność grup studenckich na poszczególnych zajęciach ustalana jest zgodnie z Uchwałą nr 187 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 22.09. 2017 r. i uzależniona od stosowanych form i rodzajów zajęć dydaktycznych. Grupy wykładowe organizowane są dla całego roku studiów, zajęcia laboratoryjne i projektowe są prowadzone w grupach 12-16 osobowych, grupy zajęć seminaryjnych i dyplomowych wynoszą od 12 do 24 osób, a ćwiczenia audytoryjne w grupach liczących co najmniej 24 osoby. Podobnie grupy lektoratów z języków obcych liczą co najmniej 24 osoby, co jest wskaźnikiem zbyt wysokim do efektywnego nauczania języka obcego. Zbyt wysoka jest również maksymalna liczba uczestników grup seminaryjnych. Należy jednak zaznaczyć, że ze względu na małą liczebność roczników na studiach kierunku rolnictwo, problem zbyt dużej liczebności studentów na zajęciach praktycznie nie występuje.

W procesie kształcenia wykorzystywane są właściwe materiały dydaktyczne. Nabywanie wiedzy opiera się na literaturze przedmiotu, zarówno podstawowej, jak i uzupełniającej. Dostęp do literatury zapewnia nowoczesna biblioteka, zarówno w formie tradycyjnej, jak i elektronicznej. Do części przedmiotów pracownicy wykorzystują opracowane przez siebie podręczniki i skrypty. W trakcie wykładów wykorzystuje się techniki wizualne (rzutniki, projektory, interaktywne tablice, filmy dydaktyczne). Zajęcia praktyczne uzupełniane są o wyniki badań, materiały laboratoryjne, schematy, projekty. Do zajęć wykorzystuje się wyposażenie oraz pomieszczenia pracowni w jednostkach Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa oraz innych Wydziałów UWM w Olsztynie. W nauczaniu przedmiotów inżynierskich wykorzystywane są także programy wspomagające analizy matematyczne, w szczególności statystyczne.

Harmonogram zajęć na ocenianym kierunku studiów rolnictwo rozwiązany jest standardowo. Wynika z określonej w Regulaminie studiów UWM w Olsztynie organizacji roku akademickiego, obejmującego 15 tygodni zajęć w semestrze. Na poszczególnych semestrach studiów stacjonarnych I stopnia tygodniowa liczba zajęć wynosi odpowiednio: 26, 25, 29, 32, 29, 20 i 17, a na studiach stacjonarnych II stopnia: 27, 22, 18. Szczegółowe, tygodniowe rozkłady zajęć nie budzą zastrzeżeń. Można zatem stwierdzić, że występuje zgodność harmonogramu zajęć dydaktycznych z zasadami higieny procesu nauczania. Na studiach niestacjonarnych harmonogram zajęć przewiduje 8 zjazdów w ciągu każdego z 7 semestrów oraz dodatkowe zjazdy sesyjne.

W czasie wizytacji studenci poinformowali, że są w pełni zadowoleni z harmonogramów zajęć, które uwzględniają przerwy pomiędzy zajęciami, wystarczająco długie na załatwienie spraw studenckich lub zjedzenie posiłku. Studenci studiów niestacjonarnych wyrazili jednak negatywną opinię na temat terminarza zjazdów. Zjazdy studentów niestacjonarnych odbywają się co dwa tygodnie, bez względu na okres roku, jaki poprzedzają lub po jakim następują. Przykładowo zjazd jest zaplanowany na weekend 21-23 grudnia 2018 roku, co bezpośrednio poprzedza Wigilię Bożego Narodzenia. Zdaniem studentów, terminy zjazdów powinny zostać ustalone tak, aby nie kolidowały ze świętami np. poprzez organizację niektórych zjazdów podczas weekendów następujących bezpośrednio po sobie.

Indywidualizację kształcenia studentów na kierunku studiów rolnictwo zapewnia możliwość realizacji indywidualnego programu studiów, w tym także planu studiów lub indywidualnej organizacji zajęć, określonych w Regulaminie Studiów UWM w Olsztynie. Studenci legitymujący się co najmniej dobrymi wynikami w nauce mogą się ubiegać o realizację studiów według indywidualnego programu kształcenia i planu studiów, który realizują pod opieką indywidualnego opiekuna naukowego. Studia realizowane w tym trybie polegają na rozszerzeniu zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku lub specjalności, łączeniu dwóch lub więcej specjalności w obrębie jednego lub więcej kierunków, a także na udziale studenta w pracach badawczych. Studiowanie według indywidualnego programu kształcenia i planu studiów może prowadzić do skrócenia okresu kształcenia. Studenci realizujący naukę na drugim kierunku studiów lub specjalności, wychowujący dzieci, niepełnosprawni, szczególnie zaangażowani w działalność społeczną w środowisku akademickim, znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej lub materialnej, będący członkami sportowej kadry narodowej, odbywający część studiów w innych uczelniach krajowych lub zagranicznych oraz przyjęci na studia w ramach procedury potwierdzania efektów uczenia się mogą ubiegać się o studiowanie

według indywidualnej organizacji studiów, która polega na ustaleniu indywidualnych terminów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z planu studiów. Zastosowanie indywidualnej organizacji studiów nie prowadzi do przedłużenia terminu ukończenia studiów. Studenci poinformowali, że możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, które oferuje im Uczelnia, w pełni ich satysfakcjonują i korzystają z nich w miarę potrzeb.

Indywidualizację procesu kształcenia zapewnia również możliwość wyboru i kształtowania przez studentów indywidualnej ścieżki kształcenia poprzez wybór specjalności, tematów prac dyplomowych oraz przedmiotów fakultatywnych. Dotyczy to dwóch stopni i form kształcenia i jest szczegółowo uregulowane w procedurze WSZKJ-O-KŚIR-12 z dnia 25.06.2015 r. Ponadto działające w ramach Wydziału koła naukowe stwarzają studentom możliwości prowadzenia badań oraz poszerzania wiedzy i zainteresowań związanych z kierunkiem studiów. Szczególnie zaangażowani i zainteresowani studenci są włączani są do prac badawczych, a także do prac związanych z organizacją konferencji naukowych.

Na Wydziale istnieje także system pomocy studentom niepełnosprawnym. Mogą oni uzyskać zgodę na indywidualną organizację studiów oraz indywidualny sposób zdawania egzaminów i uzyskiwania zaliczeń. Mogą ubiegać się o udział w zajęciach tłumacza języka migowego oraz asystenta, który będzie sporządzał notatki z wykładów. Na Wydziale działa wydziałowy opiekun ds. studentów niepełnosprawnych, a na Uczelni Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych UWM.

Studenci I roku studiów niestacjonarnych poinformowali, że w ich opinii, liczba godzin wykładowych z przedmiotu chemia nieorganiczna, realizowanego podczas I semestru studiów I stopnia, jest niewystarczająca w stosunku do koniecznych do omówienia treści programowych. Powoduje to, że wykład prowadzony jest w sposób pospieszny i chaotyczny, co uniemożliwia zrozumienie przekazywanych treści przez studentów. Studenci starszych roczników nie zgłaszali uwag, co do sposobu realizacji tego przedmiotu. Wydaje się jednak celowe rozważenie możliwości zredukowania treści programowych o elementy niewykorzystywane w dalszych etapach kształcenia. Problem wymiaru i doboru treści programowych z zakresu przedmiotu chemia na studiach rolniczych występuje również w innych uczelniach. Wynika on z faktu, iż część wykładowców zakłada dobre opanowanie przez studentów wiedzy chemicznej ze szkoły średniej. Próba częściowego rozwiązania tego problemu byłoby wprowadzenie zajęć wyrównawczych.

2.2. System sprawdzania i oceniania osiągnięć studentów ocenianego kierunku studiów rolnictwo jest tradycyjny. Obejmuje on wymagania wstępne, różnorodne prace etapowe, w tym zaliczenia lub egzaminy kończące moduł, zaliczenie praktyki kierunkowej oraz dyplomowej, wykonanie i ocenę pracy dyplomowej, egzamin dyplomowy oraz system monitorowania losów absolwentów. Ten akademicki system sprawdzania wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów opisany jest szczegółowo w regulaminie studiów oraz wspomagany przez kilka procedur i załączników do tych procedur, które są powszechnie dostępne i w sposób szczegółowy oraz transparentny regulują niemal każdy aspekt procesu osiągania zakładanych efektów kształcenia.

Wymagania wstępne polegają na określeniu przedmiotów, które student powinien zaliczyć przed przystąpieniem do realizacji modułu. Na podstawie analizy sylabusów można uznać ten system za prawidłowy, odpowiadający rzeczywistej sekwencji przedmiotów w planie studiów,

choć zdarzają się przypadki uwzględnienia w wymaganiach wstępnych treści przedmiotów realizowanych równolegle lub na wyższych semestrach np. studiujący przedmiot melioracje – znajdujący się na I semestrze powinien zakończyć przedmiot gleboznawstwo – ujęty w planie na I i II semestrze.

Prace etapowe w systemie oceny osiągnięcia efektów kształcenia są zgodnie z aktualnymi trendami, różnorodne i obejmują: kolokwia i sprawdziany pisemne o charakterze testowym i opisowym, sprawdziany polegające na rozpoznaniu eksponatów, sprawozdania z zajęć laboratoryjnych, wykonanie zadań projektowych, w niektórych przypadkach także ich prezentację, ocenę wykonania ćwiczeń oraz przygotowanych referatów oraz ocenę aktywności studentów podczas zajęć. Opis prac etapowych w ramach przedmiotu, weryfikujących osiągnięcie efektów kształcenia, zawarty jest w sylabusach opracowanych jednolicie, osobno dla form studiów, na podstawie zarządzenia Rektora UWM w Olsztynie nr 91 z dnia 16.12.2011 r.

Ocena podczas wizytacji, wybranych prac etapowych (zał. 3/I) wykazała poprawność ich formy, zgodność tematyki prac z sylabusem danego przedmiotu, właściwy dobór metod weryfikacji efektów kształcenia oraz zasadność wystawionych ocen. Jednak w jednym przypadku prace etapowe nie były poprawione i ocenione, nie stwierdzono także pełnej zgodności ocenianej metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia z sylabusem. Prace etapowe, oprócz cząstkowych zadań i kolokwiów, obejmują także zaliczenie lub egzamin z całego modułu. System ten jest zróżnicowany, w zależności od modułu ale dobrze opisany w sylabusach i podawany studentom do wiadomości na pierwszych zajęciach. Kryteria oceny są również podawane przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Ogólnie na studiach I stopnia 17 modułów z grupy przedmiotów kierunkowych i w mniejszej skali podstawowych kończy się egzaminem, na II stopniu są tylko 3 egzaminy. Jest to liczba zbyt mała, w stosunku do liczby realizowanych przedmiotów.

Zaliczenie praktyki zawodowej ma charakter ustny (zaliczenie na ocenę). Może przystąpić do niego student, który zrealizował praktykę w obowiązującym wymiarze i zrealizował treści programowe, złożył wypełniony i potwierdzony przez przedstawiciela instytucji przyjmującej dzienniczek praktyk, złożył zaświadczenie o odbyciu praktyki, opracował i przedłożył sprawozdanie z realizacji praktyki oraz wypełnił ankietę. Zaliczenie ma charakter komisyjny. Na podstawie oceny zakładowego opiekuna praktyki oraz analizy sprawozdania przedstawionego przez studenta, kierownik Ośrodka Dydaktyczno-Doświadczalnego określa stopień realizacji założonych efektów kształcenia i dokonuje zaliczenia praktyki. W przypadku praktyki dyplomowej podstawą jej zaliczenia jest ocena realizacji przez dyplomanta zakresu wykonanych zadań dokonywana przez promotora pracy dyplomowej. Należy podkreślić jednolite zasady weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studentów podczas odbywania praktyk na obu formach kształcenia. Pozytywną cechą systemu kształcenia praktycznego na ocenianym kierunku jest także brak możliwości zaliczenia praktyki na skutek wykonywania pracy zawodowej, związanej z kierunkiem studiów. Wymienione sposoby zaliczenia praktyk, sprawdzający stopień przygotowania studentów do wykonywania przyszłego zawodu, należy uznać za właściwe. Studenci podczas zaliczenia ustnego mają możliwość uzupełnienia przygotowanych materiałów, udzielenia dodatkowych odpowiedzi i wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości.

Właściwy jest także tradycyjny sposób przygotowywania i oceny prac dyplomowych na kierunku rolnictwo. Na obu formach kształcenia zarówno na studiach I, jak i II stopnia proces dyplomowania rozpoczyna się realizacją specjalizacyjnych seminariów dyplomowych (na studiach I stopnia VI i VII semestr, na studiach II stopnia – semestry I-III), na których omawia się tezy badawcze, dobór metod i procedur badawczych, prezentuje się wstępne wyniki i formułuje wnioski. Prace inżynierskie mają mieć charakter projektu (preferowany) lub ekspertyzy. W ich skład wchodzi zarówno treści teoretyczne, opracowane na podstawie dostępnego piśmiennictwa, jak i część analityczno-projektowa, wykonana samodzielnie przez autora oraz prezentacja umiejętności wnioskowania. Tematyka tych prac dotyczy przede wszystkim rozwiązywania problemów technologicznych. Prace magisterskie są przygotowywane na podstawie badań eksperymentalnych, w przewadze ścisłych doświadczeń polowych i/lub laboratoryjnych, pozwalających na zdobycie umiejętności sformułowania przesłanek podjęcia tematu, określania zakresu i celu pracy, posługiwania się metodami badawczymi w rozwiązywaniu hipotezy badawczej, doboru metod badawczych i statystycznych oraz ich uzasadniania, opracowywania wyników badań i przeprowadzania dyskusji, formułowania wniosków z uzyskanych wyników badań. Postępowanie takie pozwala na opanowanie zasad redagowania prac i osiągnięcie przez dyplomanta kompetencji badawczych. Struktura pracy magisterskiej jest typowa dla opracowań naukowych. Promotorem prac jest na ogół samodzielny pracownik naukowy. Ponadto tematyka prac dyplomowych jest często konsultowana z interesariuszami zewnętrznymi w celu rozwiązywania problemów otoczenia społeczno-gospodarczego. Oryginalność prac dyplomowych jest weryfikowana przy pomocy elektronicznego systemu antyplagiatowego. Analiza zestawienia prac dyplomowych wykonanych w roku akademickim 2017/2018 oraz dokonana ocena wybranych prac dyplomowych (zał. 3/II) we wszystkich przypadkach potwierdziła zgodność tematyki prac dyplomowych ze studiowanym kierunkiem rolnictwo. W znakomitej większości przypadków zgodny był także charakter adekwatny do rodzaju pracy – inżynierskiej lub magisterskiej. Podobnie, w większości przypadków zasadne były także oceny wystawiane przez recenzenta i promotora, na podstawie szczegółowego i rzetelnie wypełnianego oryginalnego formularza recenzji, obejmującego aspekty merytoryczne i formalne. Przegląd literatury przygotowywany był na ogół na podstawie kilkudziesięciu poprawnie dobranych i aktualnych pozycji literatury i źródeł internetowych. Jednak w dwóch przypadkach stwierdzono niezgodność charakteru pracy inżynierskiej z przyjętymi założeniami. Prace te były przygotowane wyłącznie na podstawie literatury, nie miały wyodrębnionej ani części projektowej, ani eksperckiej, przez to spełniały wymogi stawiane pracom inżynierskim zaledwie na poziomie minimalnym. W związku z tym zawyżone były także oceny tych prac.

Kończącą formę systemu sprawdzania skuteczności osiągnięcia efektów kształcenia stanowi ustny egzamin dyplomowy inżynierski lub magisterski, który na studiach ocenianego kierunku rolnictwo przebiega w sposób standardowy. Warunkami dopuszczenia do tego egzaminu jest uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich zaliczeń, egzaminów i praktyk przewidzianych w planie studiów, pozytywnych ocen pracy dyplomowej (promotora i recenzenta) oraz dopełnienie formalności związanych z procesem dyplomowania. Egzamin obejmuje trzy pytania, w tym dwa kierunkowe i jedno specjalnościowe. Zagadnienia egzaminacyjne zgłaszane są przez kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych i ostatecznie

ustalane przez podkomisję dydaktyczną właściwą dla kierunku rolnictwo. Warunkiem zaliczenia egzaminu jest uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich trzech pytań. Ostateczny wynik studiów ustala się na podstawie średniej ocen ze studiów, oceny pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego.

Zwiększenie osiągalności efektów kształcenia jest zapewniane przez możliwość udziału studentów w pracach badawczych oraz działalności studenckich kół naukowych. Studenci są współautorami publikacji naukowych oraz uczestniczą w konferencjach naukowych.

System monitorowania losów zawodowych absolwentów ocenianego kierunku studiów obejmuje opinię na temat zrealizowanych studiów oraz badania opinii pracodawców o absolwentach UWM w Olsztynie. W roku akademickim 2017/2018 badania takie przeprowadzono po raz szósty przy wykorzystaniu elektronicznych systemów ankietujących, zintegrowanych z Uniwersyteckim Systemem Obsługi Studiów (USOS). Badania te wykazują wysoką pozycję absolwentów kierunku studiów rolnictwo na rynku pracy, którą potwierdziły także wszystkie opinie interesariuszy zewnętrznych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym.

Podczas wizytacji pozytywną ocenę o systemie oceny osiągania zakładanych efektów kształcenia wyrazili studenci. Ich zdaniem, zasady zaliczenia poszczególnych przedmiotów są dostępne w sylabusach i przedstawiane na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu oraz konsekwentnie przestrzegane podczas trwania całego semestru. Studenci stwierdzili także, że mają wgląd do swoich ocenionych prac pisemnych, w szczególności podczas zajęć oraz konsultacji, podczas których nauczyciele akademicki omawiają wspólnie ze studentami popełnione błędy i wyjaśniają wszelkie wątpliwości. Studenci ocenianego kierunku poinformowali, że zawsze czują się oceniani sprawiedliwie. Prowadzący reagują na zachowania nieuczciwe podczas procedur weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Student, wobec którego stwierdzono niesamodzielność podczas pracy traci możliwość zaliczenia przedmiotu lub zdania egzaminu w danym terminie i ma możliwość powtórnego przystąpienia do zaliczenia lub egzaminu, o ile nie wykorzystał wszystkich przysługujących mu terminów. Studenci znają także zasady egzaminu lub zaliczenia w formie komisyjnej. Pozytywnie oceniają organizację sesji egzaminacyjnych, ze względu na możliwość uzgodnienia z prowadzącymi terminów egzaminów. Ponadto studenci z niepełnosprawnościami, podczas zaliczeń i egzaminów, mogą ubiegać się o zmianę formy zaliczenia lub egzaminu z pisemnej na ustną i odwrotnie, otrzymywać arkusze egzaminacyjne przystosowane do stopnia i rodzaju niepełnosprawności oraz ubiegać się o pomoc tłumacza języka migowego.

Reasumując można stwierdzić, że stosowany system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia na kierunku rolnictwo jest w pełni transparentny, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania. Umożliwia także ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

2.3 Zasady rekrutacji na studia, prowadzone przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, w tym na oceniany kierunek studiów rolnictwo, charakteryzuje pełna czytelność i bezstronność zapewniająca równe szanse dla kandydatów, a ponadto kompleksowa i aktualna informacja. Zasady i procedury rekrutacji na studia określają stosowne uchwały Senatu (na rok akademicki 2018/19 były to uchwały nr 140 i 141 z dnia 26.05.2017). Precyzyjne określone są

zasady postępowania kwalifikacyjnego na studia I stopnia dla kandydatów z tzw. nową maturą, z tzw. starą maturą, legitymujących się dyplomem Matury Międzynarodowej (IB), legitymujących się świadectwem dojrzałości uzyskanym za granicą oraz dla laureatów i finalistów olimpiad i konkursów stopnia centralnego, którzy przyjmowani są na I rok studiów z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego.

Konkurs świadectw jako jedyna forma selekcji zapewnia dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na kierunku rolnictwo, bowiem pod uwagę bierze się w rekrutacji trzy przedmioty spośród siedmiu, wśród których figuruje biologia, chemia, fizyka, matematyka, geografia, język obcy oraz język polski, z dużą preferencją w ocenie konkursowej poziomu rozszerzonego matury. Co do istoty system ten nie różni się znacząco od powszechnie stosowanego w Polsce. Selektywność kandydatów jest jednak mocno ograniczona ze względu na dość małą ich liczbę, znacznie mniejszą od możliwości kształcenia przez Wydział. Oznacza to w praktyce, że wszystkie osoby posiadające świadectwo dojrzałości i ubiegające się o przyjęcie na studia na kierunek rolnictwo, są na te studia przyjmowane.

Standardowy i liberalny jest również system rekrutacji na studia II stopnia, na które przyjmowani są kandydaci posiadający dyplom inżyniera lub magistra inżyniera na podstawie rankingu ostatecznego wyniku studiów bez wyrównania do pełnej oceny, w ramach limitu miejsc. Podobnie jak na studiach I stopnia, limity te w ostatnich latach nie są wypełniane. Zakres kierunków, po których można ubiegać się na studia II stopnia kierunek rolnictwo określa Rada Wydziału. W rekrutacji 2018/19 było to aż 16 kierunków studiów, a dodatkowo dziekan może przyjąć na studia II stopnia także osoby po innych kierunkach niż wymienione w uchwale, wskazując w takich przypadkach zakres uzupełnienia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

UWM w Olsztynie posiada system potwierdzania efektów uczenia się poza systemem szkolnictwa wyższego (PEU). Zasady te reguluje stosowna uchwała Senatu UWM (nr 752 z dnia 30.06.2015). Na Wydziale powołano uchwałą Rady Wydziału zespół ds. weryfikacji i potwierdzania kompetencji zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego. Do tej pory na kierunku rolnictwo nie potwierdzano efektów uczenia się.

Wizytowana Uczelnia posiada także czytelny i kompleksowy, znany studentom i przez nich zrozumiały, system uznawania efektów i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym. Regulują to zapisy w Regulaminie Studiów UWM w Olsztynie, który określa prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia. W regulaminie znajdują się także czytelne zasady przeniesienia z pokrewnego kierunku studiów realizowanego w UWM w Olsztynie lub innej uczelni. Ponadto sformułowane są procedury odwoławcze oraz określone konsekwencje braku zaliczenia. Skala stosowanych ocen w ramach procesu weryfikacji osiągania efektów kształcenia jest standardowa (od 2 do 5), warunkiem promocji na kolejne semestry jest osiągnięcie efektów kształcenia przypisanych dla przedmiotów na danym semestrze. Istnieje możliwość komisyjnego sprawdzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie danego modułu.

Efekty końcowe kształcenia na kierunku rolnictwo weryfikowane są w procesie dyplomowania. Wszystkie aspekty dotyczące pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego szczegółowo regulują zapisy regulaminu studiów oraz dodatkowo procedura wydziałowa WSZJK-PD-KŚiR-

6. Rozwiązania pod tym względem można uznać za standardowe w polskim systemie szkolnictwa wyższego, zwłaszcza na uczelniach i kierunkach studiów o podobnym charakterze. Są one w pełni zgodne i trafnie dobrane w celu weryfikacji końcowych efektów kształcenia na studiach I i II stopnia ocenianego kierunku studiów rolnictwo o profilu ogólnoakademickim. Zasady monitorowania i oceny progresji studentów na kierunku rolnictwo regulują również stosowne procedury wydziałowe. Według danych zaprezentowanych w raporcie samooceny, na studiach pierwszego stopnia procent studentów, którzy ukończyli studia w terminie przewidzianym w programie kształcenia w latach 2015/2016 i 2016/2017, 2017/2018 był wysoki i wynosił odpowiednio 84; 79 i 80%. Z kolei na studiach drugiego stopnia procent studentów, którzy ukończyli studia w terminie był bardzo niski i kształtował się odpowiednio: 2015/2016 – 37%, 2016/2017 – 19%, a w roku 2017/2018 - 52%. Odsiew na I roku studiów I stopnia był spowodowany przed wszystkim rezygnacją ze studiów w trakcie ich trwania, a w drugiej kolejności niezaliczeniem przedmiotów podstawowych. Biorąc to pod uwagę Wydział deklaruje uwzględnienie w planie studiów projektowanym na kolejny cykl kształcenia dodatkowych zajęć wyrównawczych z przedmiotów podstawowych (głównie chemii). Przyczyną nieukończenia studiów drugiego stopnia jest w większości przypadków niezłożenie pracy dyplomowej w terminie przewidzianym regulaminem studiów. Reasumując można stwierdzić, iż w ramach ocenianego kierunku studiów rolnictwo są stosowane w oparciu o uchwały Senatu opublikowane, spójne i przejrzyste zasady rekrutacji kandydatów, uwzględniające efekty kształcenia, które mają osiągnąć studenci, a także zasady dyplomowania, zasady uznawania efektów i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym oraz zasady potwierdzania efektów uczenia się, uzyskanych poza systemem studiów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program i plan studiów dla ocenianego kierunku rolnictwo oraz formy i organizacja zajęć, a także czas trwania kształcenia i szacowany nakład pracy studentów, mierzony liczbą punktów ECTS, w pełni umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia, całkowicie zgodnych z sylwetką absolwenta i społeczno-gospodarczą potrzebą kształcenia specjalistów, głównie dla krajowego i regionalnego rolnictwa.

Dobór treści programowych na ocenianym kierunku studiów rolnictwo jest w pełni zgodny z zakładanymi efektami kształcenia, uwzględnia aktualny stan wiedzy w dziedzinie nauk rolniczych ze szczególnym uwzględnieniem dyscypliny naukowej agronomii (aktualnie rolnictwo i ogrodnictwo) oraz postęp biologiczny, agrotechniczny i społeczno-gospodarczy w rolnictwie. W procesie kształcenia uwzględniane są także wyniki prowadzonych na wysokim poziomie badań naukowych na Wydziale.

Stosowane metody kształcenia oraz formy zajęć są w pełni adekwatne do jego koncepcji i celów. Dominują metody aktywizujące udział studentów w procesie nauczania, umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności efektów prowadzących do kształtowania i rozwijania umiejętności i kompetencji badawczych oraz na studiach II stopnia udziału w badaniach naukowych.

System sprawdzania i oceniania obowiązujący na kierunku studiów rolnictwo zapewnia kompleksowe monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Obejmuje on wymagania wstępne, różnorodne prace etapowe, w tym zaliczenia lub egzaminy kończące moduł, zaliczenie praktyki, wykonanie i ocenę pracy dyplomowej, egzamin dyplomowy oraz system monitorowania losów absolwentów. System jest bardzo przejrzysty i powszechnie dostępny, metody sprawdzania umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów kształcenia oraz działają motywująco. Studenci ocenianego kierunku studiów wykazują osiągnięcia naukowe, absolwenci mają wysoką pozycję na rynku pracy.

Na Wydziale stosowane są w oparciu o uchwały Senatu i procedury wydziałowe spójne, przejrzyste i bezstronne zasady rekrutacji kandydatów, uwzględniające efekty kształcenia, które mają osiągnąć studenci. W regulaminie studiów, uchwałach Senatu i Rady Wydziału szczegółowo opisane są także zasady zaliczania kolejnych etapów studiów, w tym dyplomowania na studiach I i II stopnia, zasady uznawania efektów i okresów kształcenia, jak też kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym oraz zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Zasady te są adekwatne do celów i efektów kształcenia na kierunku studiów rolnictwo, znane studentom oraz powszechnie dostępne.

Do mocnych stron programu kształcenia na kierunku studiów rolnictwo oprócz oryginalności i mocnego osadzenia w realiach gospodarowania rolniczego w kraju i regionie należy kompleksowa, rzeczowa, zrozumiała i powszechnie dostępna informacja o wszystkich aspektach programu kształcenia oraz sposobach i możliwościach osiągania efektów kształcenia. Do mocnych stron należy system kształcenia praktycznego na ocenianym kierunku rolnictwo, w tym zwłaszcza wydzielenie wysoko wyspecjalizowanego Ośrodka Dydaktyczno-Doświadczalnego odpowiedzialnego za organizację i prawidłowy przebieg praktyk oraz wyjątkowo duża liczba prawidłowo dobranych miejsc oraz liczba kontroli przebiegu praktyk, potwierdzona w przedłożonej dokumentacji. W ramach realizacji funkcji nadzoru pracownicy ODD dokonują średnio rocznie kontroli 10-15% miejsc odbywania praktyk.

Jednoznacznych słabszych stron nie stwierdzono, zdarzają się mankamenty (dotyczące np. charakteru niektórych prac dyplomowych inżynierskich, zbyt licznych grup na zajęciach z języka obcego, bądź harmonogramu zjazdów na studiach niestacjonarnych niezgodnego z życzeniami studentów), które Władze Wydziału wykorzystując procedury projakościowe starają się niwelować.

Dobre praktyki

Zalecenia

- kontrola charakteru prac inżynierskich w celu wyeliminowania pojedynczych przypadków prac, w których dominuje charakter przeglądowy,
- ustalenie terminarza zjazdów studentów niestacjonarnych w sposób nie kolidujący ze świętami np. poprzez organizację niektórych zjazdów podczas weekendów następujących bezpośrednio po sobie,
- zmniejszenie liczby grup na zajęciach z języka obcego,
- uporządkowanie wymagań wstępnych w sylabusach.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1. Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) w Uniwersytecie Warmińsko – Mazurskim w Olsztynie formalnie powołany został na mocy Uchwały Senatu Uczelni oraz Zarządzenia Rektora z 2010 r., a następnie zmieniony Uchwałą Senatu Uniwersytetu z kwietnia 2013 r. Pierwsze działania w zakresie doskonalenia jakości kształcenia miały jednak miejsce w UWM już w 1999 r. - wówczas Senat Uczelni przyjął stanowisko w sprawie rozwoju kształcenia określając środki oraz metody doskonalenia procesu dydaktycznego i poprawy jakości kształcenia. W 2009 r. wydano natomiast opracowanie p.t. *„Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim”*, w którym ujęto podstawy formalno - prawne zapewniania jakości kształcenia i opracowane procedury oceny poszczególnych obszarów jakości kształcenia wraz z wzorcową dokumentacją.

System uczelniany funkcjonuje m.in. w oparciu o następujące regulacje: Uchwałę Senatu UWM z grudnia 2016 r. w sprawie *ustalenia wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących uchwalania programów studiów wyższych, w tym planów studiów, programów i planów studiów trzeciego stopnia, planów i programów studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających* oraz Zarządzenia Rektora Uczelni: ze stycznia 2015 r. w sprawie *procedur oceny jakości programów kształcenia i programów studiów oraz zasad weryfikacji efektów kształcenia*, z listopada 2016 r. w sprawie *określenia zakresu działania, składu i trybu powoływania Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie*, z maja 2017 r. w sprawie *określenia obszarów procesu dydaktycznego objętych badaniami ankietowymi, wzorów kwestionariuszy ankiet oraz procedur przeprowadzania badań ankietowych*.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa jest integralną częścią Uczelnianego systemu zapewniania jakości w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim. Obejmuje wszystkie kluczowe obszary dotyczące procesu kształcenia, umożliwiając jego monitorowanie i doskonalenie. Strukturę Systemu na Wydziale tworzą Dziekan oraz powołane na kadencję 2016-2020 ciała kolegialne, m.in.: Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WZdsZJK), Wydziałowa Komisja Dydaktyczna (WKD), Podkomisje Dydaktyczne prowadzonych na Wydziale kierunków, w tym dla wizytowanego kierunku „rolnictwo” (PDr).

Istotnym dla działania WSZJK w Uczelni, i poszczególnych wydziałów, w tym WKŚiR jest stosowanie wprowadzonej Zarządzeniem z 2013 r. Rektora UWM *Karty samooceny podstawowej, międzywydziałowej lub ogólnouczelnianej jednostki organizacyjnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w obszarze dydaktyki*, na podstawie której pod koniec każdego roku kalendarzowego WZdsZJK sporządza sprawozdanie z oceny jakości kształcenia za poprzedni rok akademicki wraz z analizą mocnych i słabych stron i przedstawia je Radzie Wydziału

rekomendując jednocześnie działania doskonalące jakość kształcenia oraz funkcjonowanie WSZJK. Samoocena obejmuje działania Jednostki w zakresie m.in. polityki kształcenia, procedur zapewniania jakości kształcenia, doboru i zapewnienia jakości kadry dydaktycznej, kryteriów kwalifikacyjnych oraz programów kształcenia (ich tworzenia, zatwierdzania, weryfikacji i modyfikacji) i zamieszczana jest na stronie internetowej Wydziału. Na podstawie Kart samooceny Jednostek, Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Zespół ds. Zarządzania Jakością Kształcenia Biura ds. Kształcenia, opracowuje corocznie raport stanowiący analizę realizacji działań jednostek organizacyjnych oraz zalecenia i rekomendacje na dany rok akademicki. Raporty te publikowane są na stronie Uczelni oraz Wydziału.

Efekty kształcenia dla studiów I i II st. na kierunku rolnictwo przyjęte zostały Uchwałą Senatu UWM z kwietnia 2012 r. Dotychczas nie były zmieniane. Udział w tworzeniu efektów w 2012 r. brali, zaproszeni na posiedzenie Podkomisji Dydaktycznej ds. kierunku rolnictwo, przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych – Dyrektorzy: Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie. Sformułowano wówczas sugestie, że na studiach I st. warto położyć nacisk na kształcenie w zakresie znajomości środków ochrony roślin, regulatorów wzrostu i biostymulatorów; wyeksponowania zagadnień związanych z surowcami paszowymi oraz technologiami ich produkcji, konserwowania, uszlachetniania i metod konserwacji oraz ekonomiki rolnictwa, a także większego wyartykułowania w ramach treści kształcenia zagadnień związanych z procesami innowacyjnymi w rolnictwie. Omawiano również możliwości kształcenia w zakresie rolnictwa precyzyjnego. W wyniku rozmów Podkomisji ds. kierunku rolnictwo z przedstawicielami otoczenia, w programie studiów I st. dodano dwa efekty kształcenia w obszarze wiedzy, doprecyzowano kilka efektów w obszarze umiejętności i jeden w obszarze kompetencji społecznych, natomiast na II st. jedynie doprecyzowano brzmienie niektórych efektów.

Obecnie obowiązujące w Uczelni i na Wydziale zasady projektowania i modyfikacji programów kształcenia określone zostały we wspomnianej wyżej Uchwale Senatu Uczelni z grudnia 2016 r. w sprawie ustalenia wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących uchwalania programów studiów wyższych. Uchwała ta zawiera regulacje dotyczące definiowania efektów kształcenia, dokumentacji odnoszącej się do programu studiów, planu studiów, liczby punktów ECTS i liczby semestrów dla poszczególnych poziomów i profili kształcenia oraz form studiów, opisu modułów kształcenia, a także zasady uwzględnienia w programie kształcenia doświadczenia oraz wzorców krajowych i międzynarodowych. Program kształcenia jest systematycznie monitorowany - monitorowanie odbywa się cyklicznie w ciągu roku akademickiego i wynika z realizowanego harmonogramu monitorowania i funkcjonowania oraz doskonalenia systemu zarządzania jakością kształcenia w oparciu o *Procedurę weryfikacji i ewaluacji efektów kształcenia* (WSZJK-PS-KŚiR-18), która została w ostatnim czasie zmodyfikowana (czerwiec 2018 r.). Ocenie podlegają: efekty kształcenia, treści programowe, sekwencja przedmiotów, formy realizacji efektów kształcenia, praktyki zawodowe oraz proces dyplomowania. Bieżące monitorowanie programów kształcenia należy do kompetencji WZdsZJK, natomiast za merytoryczny kształt programu kształcenia oraz przygotowanie wszystkich zmian w planach studiów odpowiada Podkomisja Dydaktyczna ds. kierunku rolnictwo. Z przedstawionych podczas wizytacji protokołów

Podkomisji Dydaktycznej wynika, że na posiedzeniach powyższego ciała podejmuje się prace nad tworzeniem nowych specjalności, opracowując m.in. założenia programowe przedmiotów specjalnościowych.

Nauczyciele akademicki odpowiedzialni za przedmiot/moduł dokonują oceny osiągnięć studenta i po zakończeniu semestru podejmują decyzję w sprawie ewentualnego doskonalenia procesu realizacji przedmiotu. Proponowane zmiany przedstawiają kierownikowi wewnętrznej jednostki organizacyjnej lub koordynatorowi przedmiotu. Koordynator przedmiotu czuwa nad monitorowaniem osiąganych przez studentów efektów kształcenia poprzez okresową analizę wskaźników ilościowych (np. rozkłady ocen) oraz jakościowych (np. wnioski z ankiet i hospitacji). W toku realizacji procesu kształcenia cykliczne monitorowanie obejmuje analiza wyników semestralnych zaliczeń przedmiotów, wyników sesji egzaminacyjnej oraz egzaminów dyplomowych, w tym zdawalności prac dyplomowych. Wyniki powyższych analiz są przedstawiane na posiedzeniu Rady Wydziału wraz z sugestiami dotyczącymi ewentualnych zmian, zarówno w samym systemie zapewnienia jakości kształcenia, jak i programach kształcenia. Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA proces zatwierdzania zmian jest prawidłowy. Treści sylabusów są aktualizowane przez koordynatora przedmiotu dla każdego cyklu kształcenia. Weryfikacja sylabusów występujących w programie kształcenia na wizytowanym kierunku i poziomie kształcenia polega na ocenie zgodności sylabusów z programem kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem zgodności efektów kształcenia uzyskiwanych na zajęciach z danego przedmiotu, z kierunkowymi efektami kształcenia, ocenie poprawności zaplanowanej liczby godzin zajęć i proporcji wykładów do ćwiczeń dla realizacji założonych treści i efektów kształcenia; sprawdzeniu trafności doboru metod weryfikacji efektów kształcenia przedstawionych przez prowadzących w sylabusach, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki tych metod względem wiedzy i umiejętności; ocenie poprawności wymagań egzaminacyjnych i zaliczeniowych ustalonych w sylabusie przedmiotu, weryfikacji poprawności przypisania przedmiotowi punktów ECTS, liczby godzin przeznaczonych na pracę własną studenta, zadania pracy własnej studenta, czasu przeznaczonego na konsultacje, egzamin lub zaliczenie przedmiotu; ocenie doboru i kwalifikacje nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne z przedmiotu, w oparciu o dorobek dydaktyczny, naukowy lub doświadczenie zawodowe i ich związek z efektami kształcenia zdefiniowanymi dla prowadzonego przedmiotu.

Najczęściej z propozycjami zmian w programach kształcenia kierunku rolnictwo występują nauczyciele akademicki, jednak wpływ na projektowanie oraz monitorowanie programów kształcenia mają również studenci, oraz interesariusze zewnętrzni.

Studenci wizytowanego kierunku mają swoją reprezentację w przygotowaniu i ocenie programu kształcenia poprzez pracę swoich przedstawicieli w Senacie Uczelni, Radzie Wydziału, Wydziałowym Zespole ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Podkomisji dydaktycznej ds. kierunku rolnictwo oraz poprzez wyrażanie opinii w ogólnouczelnianych i wydziałowych badaniach ankietowych. Mają oni możliwość zgłaszania wniosków o zmiany w programie kształcenia za pośrednictwem Samorządu Studenckiego lub bezpośrednio u Władz Dziekańskich i nauczycieli akademickich, którzy są dostępni na cotygodniowych konsultacjach. W czasie sesji egzaminacyjnej udostępniane są ankiety, za pośrednictwem których zbierane są opinie studentów na temat prowadzącego zajęcia. Jedno z pytań ankiety jest otwarte, w którym studenci mogą wpisać dowolną uwagę dotyczącą m.in. programu

kształcenia. Zmiany dotyczące programu studiów są wprowadzane po pozytywnym zaopiniowaniu studentów. Przykładem zmian w programach kształcenia sugerowanych przez studentów (również III st.) jest wprowadzenie na studiach II st. na specjalności *Zarządzanie produkcją* przedmiotu - *Polowa diagnostyka zasiewów*.

W procesie formułowania koncepcji kształcenia, w tym programów kształcenia uwzględniane są opinie interesariuszy zewnętrznych. Na Wydziale prowadzącym wizytowany kierunek studiów powołana została w 2011 r. Społeczna Rada Konsultacyjna (SRK). Przykładami zaakceptowanych przez członków SRK zmian w programie kształcenia na kierunku rolnictwo jest m.in. utworzenie ścieżki kształcenia realizowanej w języku angielskim na studiach II st. w zakresie specjalności *Zarządzanie produkcją*. Mimo rzeczywistego wpływu otoczenia na programy kształcenia na kierunku w rekomendacjach zamieszczonych w *Karcie samooceny* Wydziału sugeruje się poprawę efektywności funkcjonowania SRK poprzez zmianę jej formuły - wydzielenie zespołów odpowiadających poszczególnym kierunkom studiów i włączenie w te działania kierunkowych Podkomisji dydaktycznych.

Udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w kształtowaniu efektów kształcenia opiera się też m.in. na współorganizacji praktyk zawodowych, zajęć terenowych, a także przygotowaniu prac dyplomowych realizowanych na potrzeby lub przy współudziale podmiotów zewnętrznych. Interesariusze zewnętrzni prowadzą również wykłady dla studentów kierunku „rolnictwo” (*Ochrona zbóż i rzepaku w okresie wegetacji* - Procam Sp.ż.o.o. w Tczewie; *Działalność PIORiN* - przedstawiciel centralnego laboratorium PIORiN w Toruniu; *Uprawa kukurydzy oraz Nowości w ochronie roślin* – przedstawiciel HORSCH Maschinen GmbH; *Od fabryki czekolady do rolnictwa* - właściciel przedsiębiorstwa rolniczego w Szkotowie; *Problemy współczesnego rolnictwa* - dyrektor gospodarstwa rolniczego w Dzierżanowie k. Płońsk). Wpływ przedstawicieli otoczenia na programy i proces kształcenia następuje również m.in. poprzez udział praktykodawców w procesie ankietyzacji przeprowadzonej podczas praktyk zawodowych.

Pracodawcy przyjmujący studentów na praktyki biorą udział w badaniach ankietowych, podczas których odpowiadając na 8 pytań formułują opinię na temat wiedzy, umiejętności oraz kompetencji studentów. Na podstawie wyników ankiet udostępnionych podczas wizytacji można stwierdzić, że w większości ocena studentów przez praktykodawców jest wysoka. Z realizacji praktyk studenci sporządzają sprawozdania zawierające informacje o instytucji/firmie, miejscu praktyki, opisując stan rzeczywisty - dobre strony, ale też wskazują, co jest ich zdaniem niewłaściwe i co chcieliby zmienić. Proponują również własną, umotywowaną koncepcję zmian. Praktyka na wizytowanym kierunku kończy się zaliczeniem ustnym przed kierownikiem wydziałowego Ośrodka Dydaktyczno-Doświadczalnego. Student składa również potwierdzone przez pracodawcę zaświadczenie w formie opinii o zrealizowanej praktyce, a także wypełniona przez praktykodawcę ankietę oceniającą studenta. Ocena ta również brana jest pod uwagę podczas zaliczenia praktyki. Przebieg praktyk jest monitorowany poprzez niezapowiedziane kontrole praktyk. Powyższe kontrole prowadzone są w pierwszej kolejności w stosunku do studentów lub pracodawców, od których docierają niepokojące sygnały. Zdarzały się na prośbę studentów przypadki przeniesienia ich w inne miejsce realizacji praktyk. Monitorowanie procesu kształcenia w zakresie procesu dyplomowania obejmuje ocenę proponowanej tematyki prac dyplomowych (zarówno inżynierskich, jak i magisterskich), której dokonuje Podkomisja Dydaktyczna ds. kierunku rolnictwo (Podkomisja odpowiada za

zgodność tematów prac dyplomowych z kształceniem kierunkowym/ specjalnościowym) - następuje wówczas akceptacja tematów, bądź wprowadzane są pewne zmiany. Z protokołów prac PDr wynika, że w procesie tym aktywnie uczestniczą również studenci, będący członkami powyższego ciała kolegialnego. Tematyka prac akceptowana jest przez Prodziekana ds. studenckich, a następnie zatwierdzana jest przez Radę WKŚiR. Analizie poddawane są również propozycje zagadnień egzaminacyjnych pod kątem zgodności z treściami przedmiotu i zakładanymi efektami kształcenia. Prace dyplomowe weryfikowane są za pomocą systemu antyplagiatowego OSA- dla każdej wprowadzonej pracy system generuje raport podobieństwa zawierający wyliczone współczynniki podobieństwa danej pracy do innych tekstów oraz informacje dotyczące fragmentów pracy zidentyfikowanych przez system, jako identyczne z tekstami z bazy danych oraz Internetu. Podczas weryfikacji prac studentów wizytowanego kierunku studiów nie stwierdzono w ostatnim czasie nieuzasadnionych zapożyczeń. W Uczelni obowiązuje procedura recenzowania prac dyplomowych w systemie elektronicznym oraz funkcjonuje elektroniczne Archiwum Prac Dyplomowych (APD). Na Wydziale w ramach WSZJK obowiązują ponadto następujące Procedury: *wyboru specjalności, tematów prac dyplomowych oraz przedmiotów fakultatywnych na studiach I i II stopnia* (WSZJK-O-KŚiR-12), a także *Przygotowanie do pracy dyplomowej oraz złożenie egzaminu dyplomowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia* (WSZJK-PD-KŚiR-6).

Pytanie dotyczące poziomu zadowolenia z współpracy z opiekunem pracy dyplomowej znajduje się we wprowadzonej na Wydziale w ubiegłym roku akademickim *Ankiecie oceny programu kształcenia przez studentów*, wypełnianej przez studentów ostatniego semestru studiów. Na podstawie udostępnionych wyników ankietyzacji można stwierdzić, że na 11 studentów biorących udział ankiecie (studenci specjalności *Ochrona roślin*), 9 udzieliło odpowiedzi *zdecydowanie tak*, natomiast pozostałych 2 - *raczej tak* (odpowiednio na 5 i 4 w skali 5-stopniowej).

Mimo prowadzonego na WKŚiR monitorowania procesu dyplomowania nie można jednak uznać pełniej skuteczności jego działania – podczas wizytacji kierunku stwierdzono, dwa przypadki prac inżynierskich o charakterze przeglądowym i jedna z tych prac nie była merytorycznie związane z dyscypliną naukową agronomii oraz prowadzonymi na kierunku specjalnościami.

Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA wskazane byłoby usprawnienie w ramach WSZJK istniejących procedur, a także wprowadzenie działań związanych z monitorowaniem jakości procesu dyplomowania po jego zakończeniu, m.in. ocena zgodności tematyki z kierunkiem i specjalnością, analiza adekwatności recenzji i oceny w odniesieniu do jakości pracy, analiza jakości pracy dyplomowej w odniesieniu do wymagań wynikających z ogólnych zasad przygotowania prac, jak również procedur uczelnianych i wydziałowych, w tym potwierdzenia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Do monitorowania i doskonalenia programów kształcenia wykorzystuje się również metody i narzędzia służące ich ocenie, m.in.: hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadzane na podstawie procedury WSZJK-A-KŚiR-9 (*Procedura prowadzenia i dokumentacji hospitacji zajęć dydaktycznych na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa*). Hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadzane są na podstawie rocznych harmonogramów i mają na celu m. in. weryfikację realizowanych treści kształcenia oraz stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Procedura hospitacji dotyczy wszystkich

przedmiotów i form zajęć (wykłady, ćwiczenia, seminaria, zajęcia praktyczne etc.) realizowanych na Wydziale. Nauczyciel informowany jest o wyniku hospitacji oraz ankietyzacji studentów, na podstawie których dokonywana jest analiza realizacji efektów kształcenia (m.in. zgodność treści zajęć z kartą przedmiotu, przestrzeganie zasad i kryteriów oceny studentów). Z przebiegu hospitacji Prodziekan ds. kształcenia i promocji co roku sporządza raporty. Z udostępnionych w trakcie wizytacji raportów wynika, że podczas przeprowadzonych hospitacji nauczyciele akademicki i doktoranci zostali pozytywnie ocenieni przez osoby hospitujące. Ocena osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia odbywa się po zakończeniu zajęć dydaktycznych w danym semestrze z zastosowaniem przeprowadzanej w formie elektronicznej ogólnouczelnianej ankiety Jakość realizacji zajęć dydaktycznych. Wnioski z analizy są przekazywane do kierowników jednostek organizacyjnych Wydziału, którzy odpowiadając za dydaktykę omawiają je z nauczycielem akademickim. Badania ankietowe obejmują wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia oraz opiekunów prac dyplomowych. Ankiety elektroniczne z uwagi na niską zwrotność zostały z inicjatywy studentów skrócone, wprowadzona została też papierowa ankieta oceny programu kształcenia stanowiąca załącznik do zmodyfikowanej w marcu 2018 r. procedury WSZJK-PS-KŚiR-3 (*Procedura opracowywania, monitorowania i aktualizacji programów kształcenia i planów studiów*). W ankiecie tej studenci ostatniego semestru studiów oceniają m.in. czy programów studiów spełnił oczekiwania w ogólnej ocenie, czy program studiów pozwolił uzyskać podstawowe umiejętności praktyczne, niezbędne w przyszłej pracy zawodowej oraz czy program studiów umożliwił nabycie kompetencji społecznych przydatnych w przyszłej pracy zawodowej (np. umiejętności samokształcenia, pracy w zespole, rozwiązywania problemów, komunikowania się). Na podstawie udostępnionej w trakcie wizytacji analizy wyników przykładowej ankiety wypełnionej przez studentów specjalności *Ochrona roślin* stwierdzono, że większość ankietowanych oceniła powyższe aspekty *raczej tak* (4 w skali 5- stopniowej). W ankiecie znajdują się również pytania otwarte odnoszące się do najbardziej lub najmniej przydatnych zdaniem studentów treści programowych/ przedmiotów realizowanych w trakcie trwania studiów.

Okresowe przeglądy warunków i sposobów zaliczania przedmiotów, współpraca z Władzami dziekańskimi w zakresie wytycznych dotyczących oceny studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia) należy do kompetencji Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Ocena ta opiera się na sprawdzeniu, czy zastosowana forma zaliczenia/egzaminu jest tożsama ze wskazaną w Karcie przedmiotu oraz czy pozwoliła na zweryfikowanie określonych w niej efektów kształcenia. W toku wizytacji do wglądu Zespołu oceniającego PKA przedłożono stosowną dokumentację potwierdzającą dokonywanie powyższych ocen, natomiast sformułowane wnioski wskazują, iż przyjęte formy realizacji i metody weryfikacji efektów kształcenia uznaje się za prawidłowo dobrane. Doskonalenie metod dydaktycznych realizuje WKdsZJK we współpracy z Władzami Uczelni oraz Podkomisji Dydaktycznej, poprzez inspirowanie pracowników do doskonalenia metod prowadzenia zajęć, czy dbanie o poszerzanie warsztatu metodycznego pracowników naukowo-dydaktycznych.

Wydział doskonali program kształcenia biorąc pod uwagę wyniki uzyskane z ogólnouczelnianego monitoringu losów zawodowych absolwentów. Monitorowanie losów zawodowych absolwentów prowadzone jest drogą elektroniczną w oparciu o Zarządzenie

Rektora Uczelni z 2013 r., na podstawie którego sformułowane zostały kwestionariusze ankiet obowiązujące w całej Uczelni: „Studia z perspektywy absolwenta UWM w Olsztynie” i „Losy zawodowe absolwenta UWM w Olsztynie”. Badanie monitorujące przeprowadzane jest po 6 miesiącach od ukończenia studiów, następnie po 3 i 5 latach od daty złożenia egzaminu dyplomowego i służą m.in. zebraniu opinii na temat wykorzystania i przydatności w karierze zawodowej absolwentów zdobytej wiedzy, uzyskanych umiejętności i kompetencji, a także pozyskaniu informacji na temat zakresów kompetencji, które z perspektywy i doświadczenia zawodowego absolwenta, powinny być rozwijane podczas studiów. Wyniki badania są opracowywane w postaci raportu ogólnouczelnianego oraz wydziałowego, które zamieszcza się na stronach internetowych Uniwersytetu i Wydziału. Są one analizowane na posiedzeniach WZdsZJK, WKD oraz RW i stanowią materiał do dyskusji nad doskonaleniem programu kształcenia kierunku rolnictwo. Z udostępnionego podczas wizytacji Zestawienia danych dotyczących podjętych działań w wyniku badania losów zawodowych absolwentów Uczelni w ramach doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale wynika, iż w latach 2015/2016 oraz 2016/2017 - pogłębienia lub rozszerzenia, w celu zwiększenia potencjalnych szans na zatrudnienie absolwentów kierunku rolnictwo, wymaga realizacja zajęć praktycznych (laboratoria, ćwiczenia terenowe), dodatkowych studenckich praktyk zawodowych, zajęć z języków obcych, obsługa programów komputerowych.

Ogólne raporty zawierające wyniki badań ankietowych przeprowadzonych drogą elektroniczną (dotyczących jakości realizacji zajęć dydaktycznych, losów zawodowych absolwenta, w tym opinii n.t. studiów oraz opinii pracodawców n.t. absolwentów Uczelni) przekazywane są Wydziałom, także jednostkom ogólnouczelnianym i międzywydziałowym, a także publikowane na uczelnianej stronie internetowej. Koordynacją działań w tym zakresie zajmują się uczelniane: Biuro ds. Kształcenia oraz Biuro Informatycznej Obsługi Studiów (BIOS). Raporty szczegółowe dotyczące m.in. kierunków opracowywane są przez WZdsZJK, prezentowane na posiedzeniu Rady WKŚiR, a następnie publikowane na stronie Wydziału. Sprawozdanie zawierające wnioski dotyczące doskonalenia programów kształcenia, po uzyskaniu pozytywnej opinii WKD i Rady Wydziału, stanowią podstawę wprowadzania zmian programowych na wizytowanym kierunku studiów.

3.2. Podczas oceny stwierdzono, że Uczelnia i Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa podejmują działania w obszarze przeglądu zasobów informacyjnych, a w szczególności zapewniania publicznego dostępu do informacji dla różnych grup odbiorców. Rozwiązaniem systemowym jest bieżąca weryfikacja wykorzystywanych źródeł informacji, którymi są strony internetowe: Uczelni - oraz Wydziału a także system informatyczny USOS, za pomocą którego po zalogowaniu studenci uzyskują dostęp do części informacji związanych z procesem kształcenia m.in. systemu wyników zaliczeń i egzaminów, sylabusów przedmiotów. Na Wydziale obowiązuje *Procedura postępowania w zakresie funkcjonowania systemu informacyjnego i publikowania informacji* - WSZJK-SI-KŚiR-5.

Strona internetowa Uczelni zawiera informacje zestawione w sposób tematyczny w następujących zakładkach: Uniwersytet, Studenci, Kandydaci, Pracownicy, Badania, Współpraca. Dostęp do informacji związanych z procesem kształcenia na kierunku rolnictwo oraz organizacji toku studiów zapewniony jest przede wszystkim poprzez stronę internetową WKŚiR, za którą odpowiada w zakresie dostępu i aktualności informacji o programie i procesie

kształcenia dla studentów oraz innych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych - Prodziekan ds. kształcenia i promocji oraz Koordynator obsługujący stronę internetową. Strony internetowe Uczelni oraz Wydziału dostępne są także w języku angielskim. Oprócz strony wydziałowej informacje dotyczące toku studiów zamieszczane są także na znajdujących się przy Dziekanacie tablicach informacyjnych oraz portalach społecznościowych (Facebook). Można je również uzyskać bezpośrednio od osób prowadzących zajęcia. Wszelkich informacji studentom udzielają także pracownicy dziekanatu. Uwagi dotyczące dostępu do informacji publicznej studenci ocenianego kierunku mogą zgłaszać bezpośrednio do Władz Jednostki.

W Uczelni dostępny jest również, pod nazwą Informator ECTS, serwis zawierający aktualne informacje o planach studiów, realizowanych przedmiotach: punkty, forma zaliczenia, sylabus. Informacje dotyczące oferty edukacyjnej Wydziału na kolejny rok akademicki oraz rekrutacji kandydatów dostępne są w formie foldera rekrutacyjnego i kolportowane wśród potencjalnych kandydatów podczas dni otwartych, targów edukacyjnych, spotkań w szkołach średnich oraz Dnia Otwartych Drzwi UWM i Olsztyńskich Dni Nauki i Sztuki.

Na Wydziale odbywają się również spotkania ze studentami. W trakcie spotkań z pierwszym rokiem studiów przekazywana jest m.in. informacja na temat organizacji roku akademickiego, struktury organizacyjnej Wydziału oraz organizacji procesu dydaktycznego, w tym funkcjonowania uczelnianej biblioteki. Podczas spotkań ze studentami późniejszych lat studiów przekazywana jest informacja na temat praktyk zawodowych (na ok. pół roku przed rozpoczęciem praktyki), wymiany międzynarodowej, procesu dyplomowania.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem oceniającym PKA wyrazili pozytywne opinie na temat przejrzystości strony internetowej oraz aktualności zamieszczonych na niej treści.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie obejmuje wszystkie formy kształcenia i obszary ważne dla jakości kształcenia, w tym dotyczące projektowania, zatwierdzania i monitorowania programów kształcenia, w tym efektów kształcenia na ocenianym kierunku rolnictwo. Zapewniony jest udział kadry akademickiej oraz studentów w procesie określania efektów kształcenia. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym zapewnia udział w powyższym procesie interesariuszy zewnętrznych. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia monitoruje się stopień osiągania zakładanych efektów kształcenia, większej uwagi wymaga monitorowanie procesu dyplomowego. Monitorowanie programu kształcenia prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia. Podejmuje się systematyczne działania umożliwiające ocenę przyjętych sposobów weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi umożliwia monitorowanie oczekiwań rynku pracy, co pozwala na doskonalenie programu kształcenia. Uczelnia monitoruje losy zawodowe absolwentów, a kontakty Wydziału z absolwentami wykorzystywane są do oceny rynkowej przydatności efektów kształcenia i ich doskonalenia. Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej oraz zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie kształcenia i realizacji procesu kształcenia na kierunku rolnictwo. Prowadzona też jest zarówno na poziomie Uczelni, jak i Jednostki prowadzącej wizytowany kierunek studiów ocena publicznego dostępu do

informacji, co sprzyja podejmowaniu skutecznych działań służących podnoszeniu jego jakości, w oparciu o potrzeby odbiorców.

Dobre praktyki

- dokonywana każdego roku samoocena Wydziału, podczas której przeprowadzana jest analiza mocnych i słabych stron, a także formułowane są rekomendacje działań doskonalących jakość kształcenia, w tym programów kształcenia w Jednostce.

Zalecenia

- zwiększenie działań usprawniających skuteczność monitorowania jakości procesu dyplomowania na wizytowanym kierunku studiów

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1 Zespół Oceniający PKA przeprowadził ocenę kadry prowadzącej proces kształcenia na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji, wywiadu przeprowadzonego z Władzami i Pracownikami Wydziału. W ocenie uwzględniono posiadane tytuły i stopnie naukowe oraz specjalność i dorobek naukowy nauczycieli akademickich, poprawność obsady dydaktycznej oraz plany rozwoju i doskonalenia kadry. Zgodnie z art. 225 ust. 2 i 3 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r – Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669) – odstąpiono od oceny dotyczącej minimum kadrowego.

Na Wydziale zatrudnionych jest 120 nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na 7 kierunkach studiów. Wśród nich jest 29 profesorów tytularnych, 49 nauczycieli akademickich legitymuje się stopniem doktora habilitowanego, 39 posiada stopień doktora i 3 tytuł zawodowy magistra. Zajęcia dydaktyczne na kierunku rolnictwo prowadzone są przez 81 pracowników Wydziału, w tym: 23 profesorów tytularnych, 35 doktorów habilitowanych, 23 doktorów, 4 doktorantów realizujących prace doktorskie w dyscyplinie agronomii oraz 32 nauczycieli akademickich z innych jednostek Uczelni, w tym z Wydziału Bioinżynierii Zwierząt, Biologii i Biotechnologii, Nauk Humanistycznych oraz Nauk Technicznych.

Kadra dydaktyczna I stopnia studiów stacjonarnych kierunku rolnictwo liczy 81 nauczycieli akademickich, w tym przedstawicieli nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych - 66 osób, nauk ekonomicznych, nauki o zarządzaniu - 3 osoby, obszaru nauk przyrodniczych – w dyscyplinie biologia 4 osoby, obszaru nauk humanistycznych - 7 osób, dziedzinę nauk społecznych 1 osoba. Zespół ten tworzy: 30 profesorów, 34 doktorów habilitowanych, 13 doktorów i 4 magistrów, doktorantów realizujących prace doktorskie w dyscyplinie agronomii. Na studiach I stopnia studiów niestacjonarnych kierunku rolnictwo zajęcia prowadzi 41 nauczycieli akademickich: 12 profesorów, 27 doktorów habilitowanych, 2 doktorów, w tym przedstawicieli nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych - 39 osób, nauk

ekonomicznych, nauki o zarządzaniu - 3 osoby. Na II stopniu studiów stacjonarnych kierunku rolnictwo zajęcia prowadzi 31 nauczycieli akademickich: 10 profesorów, 16 doktorów habilitowanych, 4 doktorów i 1 magister - doktorant. Ich działalność naukowa mieści się w obszarach: nauki rolnicze, leśne i weterynaryjne (29 osób), nauki przyrodnicze, w tym dyscyplina biologia (1 osoba), nauki społeczne - w tym dyscyplina nauki o zarządzaniu - 1 osoba. Na studiach II stopnia studiów niestacjonarnych kadra dydaktyczna liczy 28 nauczycieli akademickich: 9 profesorów, 11 doktorów habilitowanych, 8 doktorów, w tym przedstawicieli obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych - 25 osób, nauk społecznych, w tym nauki o zarządzaniu - 3 osoby, nauki prawne - 1 osoba. Przeważająca część kadry nauczycieli akademickich reprezentuje obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, dziedzinę nauk rolniczych, w tym dyscyplinę naukową agronomii. Dominacja nauk rolniczych jest widoczna zarówno w profilu badań naukowych prowadzonych na kierunku, jak też w realizowanym profilu kształcenia. Jest to w pełni zrozumiałe biorąc pod uwagę tradycje Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa, jego bardzo ścisłe związki z terenem i gospodarką rolno-żywnościową prowadzoną w północno-wschodnim regionie kraju. Hospitacja zajęć potwierdziła wysokie kwalifikacje i bardzo dobre przygotowanie nauczycieli do realizacji zajęć na kierunku rolnictwo.

ZO PKA przeprowadził ocenę kadry prowadzącej proces kształcenia i stwierdził, że tworzą ją pracownicy naukowcy o bogatym dorobku publikacyjnym, uznanym w kraju i za granicą, a także wyróżniający się aktywną działalnością dydaktyczną i organizacyjną (w uczelnianych i wydziałowych komisjach, zespołach krajowych i międzynarodowych, jako autorzy podręczników i skryptów dydaktycznych, współautorzy programów kształcenia, opiekunowie licznych prac dyplomowych). Zasoby kadrowe służą realizacji zakładanych celów strategicznych Wydziału. W roku akademickim 2018/2019 nauczyciele akademicy zatrudnieni w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie jako podstawowym miejscu pracy, prowadzą ponad 75% ogółu zajęć na kierunku rolnictwo – co spełnia wymagania Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Analiza przedstawionych do oceny tematów badawczych wskazuje, że problematyka badawcza jest bezpośrednio związana z profilem i zakresem kształcenia na kierunku rolnictwo. Realizowane badania naukowe oraz ich efekty mają wymierny wpływ na proces dydaktyczny akademickiego kształcenia na wszystkich jego stopniach. Treści kształcenia doskonalone są poprzez najnowsze i najbardziej wartościowe wyniki badań prowadzonych na Wydziale. Wśród kadry kierunku rolnictwo są osoby specjalizujące się w genetyce, w agrotechnologii, biogospodarce, ochronie roślin rolniczych, chemii rolnej i nawożenia oraz i hodowli roślin odnawialnych źródłach energii i aeroenergetyce oraz technologii produkcji surowców żywieniowych.

Badania z tego zakresu odnawialnych źródeł energii i agroenergetyki dotyczą głównie zagadnień związanych z: oceną efektywności ekonomicznej i energetycznej uprawy, produkcją oraz przetwórstwem biomasy gatunków wieloletnich roślin przemysłowych (wierzba, topola, robinia akacjowa, ślazier pensylwański, miskant olbrzymi, itp.) oraz nieżywnościowymi roślinami oleistymi i pozostałościami poprodukcyjnymi z rolnictwa, leśnictwa i przemysłów przetwarzających surowce z tych gałęzi gospodarki; kompleksową oceną uprawy roślin z wykorzystaniem innowacyjnych i prozdrowotnych technologii produkcji oraz oceny pozyskiwanych surowców roślinnych dedykowanych produkcji żywności wysokiej jakości.

Wydział realizuje badania z zakresu analizy związków biologicznie aktywnych występujących w surowcach roślinnych oraz doboru surowców roślinnych o pożądanych właściwościach funkcjonalnych i profilu związków biologicznie aktywnych do opracowywania nowych, innowacyjnych produktów prozdrowotnych istotnych dla konkurencyjnej gospodarki.

Pracownicy Wydziału są autorami m. in.: patentów, wzoru użytkowego 713 sekwencji DNA, prawa do jarej odmiany pszenicy orkisz Witrás na terenie UE oraz wyłączne prawa do dwóch jarych odmian pszenicy płaskurki na terenie Czech itd.

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku rolnictwo posiada znaczące doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych, realizując w latach 2013-2018 na Wydziale projekty finansowane z funduszy zagranicznych (UE) NCBiR – 13; MNiSW/NCN - 17; NCN (Preludium) - 3; NCN (Miniatura); przez MNiSW - 4; oraz inne projekty. Wszystkie prowadzone badania mają charakter poznawczy i praktyczny. Większość projektów jest ściśle związana z ocenianym kierunkiem studiów. Badania naukowe w znacznej części realizowane są z udziałem studentów. Większość prac dyplomowych, głównie magisterskich, realizowana jest w ramach tematów badawczych prowadzonych w jednostkach organizacyjnych (katedry, zakłady) Wydziału. Wskaźnikiem związku działalności naukowo-badawczej z dydaktyczną jest również duża aktywność studentów ocenianego kierunku studiów w funkcjonujących na Wydziale kołach naukowych, studenci kierunku rolnictwo aktywnie działają w 8 kołach naukowych.

Zespół Oceniający PKA docenia powiązanie badań i dydaktyki, które jest realizowane m.in. poprzez: włączanie wyników prac naukowo-badawczych do treści wykładów, ćwiczeń laboratoryjnych, seminariów i prac dyplomowych; publikowanie najnowszych wyników badań w skryptach i podręcznikach akademickich, publikacjach naukowych, komunikatach konferencyjnych; powiązanie tematyki prac dyplomowych z prowadzonymi przez pracowników Wydziału projektami i badaniami naukowymi; wykorzystanie aparatury badawczej w procesie dydaktycznym.

Aktywny udział studentów w eksperymentach polowych i badaniach laboratoryjnych stwarza im możliwość zdobywania kompetencji badawczych, poznania metod prowadzenia badań i technik analitycznych, umiejętności prowadzenia prostych eksperymentów i pomiarów, interpretacji uzyskanych wyników i poprawnego wnioskowania oraz pracy w zespole. Wyniki badań uzyskane w ramach realizacji prac dyplomowych są publikowane we współautorstwie z opiekunami naukowymi (lista A MNiSW - doktoranci 52, studenci - 4, lista B: doktoranci - 64, studenci - 7; rozdziały w monografii 5 i 1; materiały konferencyjne - 95; publikacje popularno- naukowe - 2).

Pracownicy Wydziału, w tym ocenianego kierunku posiadają doświadczenie eksperckie zdobyte poprzez wykonywanie opinii dla sądów i realizację projektów badawczo-rozwojowych dla instytucji gospodarczych (w latach 2013 – 2018, 23 pracowników wydało 63 opinie i projekty dla instytucji gospodarczych oraz sądów. Opinie te są potwierdzeniem dużej wiedzy z dziedziny rolnictwa pracowników Wydziału i dają możliwość dalszego jej doskonalenia. Zdobyte w ten sposób doświadczenie pozwala na prowadzenie zajęć w sposób profesjonalny i nierzadko prorokowy.

Według ZO PKA prowadzenie działalności edukacyjno-popularyzatorskiej w regionie poprzez warsztaty, kursy i wykłady pozaakademickie dla instytucji samorządowych służy również promocji Wydziału jako źródła informacji i wiedzy dla otoczenia społeczno-gospodarczego.

W raporcie samooceny wykazano, że liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku rolnictwo do liczby studentów ocenianego kierunku na studiach pierwszego i drugiego stopnia łącznie wynosi 1: 2,73.

4.2 Zasady postępowania w obszarze doboru i zapewnienia jakości kadry naukowo-dydaktycznej na Wydziale zawarte zostały w procedurze WSZJK-PD-KŚIR-6. Przy doborze kadry dydaktycznej do obsady zajęć dydaktycznych uwzględniane jest wykształcenie, zgodność profilu badawczego oraz dorobek naukowy pracownika, certyfikaty ukończenia kursów, szkoleń czy warsztatów (Karta samooceny wydziału w obszarze *Dydaktyka* – rok 2016-2017). Właściwa pod względem kompetencji dydaktycznych prowadzącego, obsada przedmiotów oparta jest także o system okresowej ankietyzacji prowadzony wśród studentów. Wykłady i seminaria dyplomowe prowadzone są przez samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych. Na wniosek kierownika jednostki Rada Wydziału może powierzyć kierowanie przedmiotem nauczycielowi akademickiemu ze stopniem doktora. Opiekunami prac dyplomowych mogą być nauczyciele akademicy z tytułem profesora lub stopniem doktora habilitowanego. W wyjątkowych sytuacjach za zgodą Rady Wydziału, opieka taka może być powierzona nauczycielowi akademickiemu ze stopniem naukowym doktora. Kwalifikacje kadry uwzględniane są również przy powoływaniu członków komisji przeprowadzających egzamin dyplomowy.

Kadra naukowa przygotowana jest również do prowadzenia zajęć w języku angielskim. Od roku akademickiego 2018/2019 Wydział podsiada w ofercie dydaktycznej pełną ścieżkę kształcenia w języku angielskim w zakresie specjalności zarządzanie produkcją/production management kierunek rolnictwo, studia II stopnia stacjonarne. Aktualnie z przygotowanej oferty anglojęzycznej korzystają głównie uczestnicy programu Erasmus+.

Kadra nauczycieli akademickich jaką dysponuje Wydział do nauczania na kierunku rolnictwo jest bardzo liczna. Zajęcia dydaktyczne z poszczególnych przedmiotów prowadzą bardzo dobrze przygotowani specjaliści, specjalizujący się i wykonujący badania naukowe z obszaru wiedzy odpowiadającej obszarowi kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek studiów. Problematyka prowadzonych badań oraz zakres publikacji naukowych korespondują ściśle z ofertą kształcenia specjalnościowego na ocenianym kierunku, co daje studentom możliwość poznania i zrozumienia nowych trendów rozwoju współczesnej agronomii i rynku pracy.

Pracownicy Wydziału prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku w latach 2013-2018 w celu podniesienia kompetencji naukowo-dydaktycznych uczestniczyli również w licznych szkoleniach, kursach - 47 nauczycieli akademickich uczestniczyło w 258 kursach czy szkoleniach (np.: „Doskonalenie umiejętności ekspertów przyrodniczych w zakresie rozpoznawania siedlisk przyrodniczych oraz metodyki doradzania”; „Zastosowanie statystyki i pakietu STATISTICA w opracowywaniu wyników badań przyrodniczych - metody podstawowe”, szkolenie w ramach projektu współfinansowanego przez UE w ramach europejskiego Funduszu Społecznego).

Nauczyciele bezpośrednio odpowiedzialni za przedmiot (koordynatorzy) w ramach prowadzonych zajęć dydaktycznych wykorzystują zróżnicowane metody kształcenia (podające, problemowe, eksponujące, programowe i praktyczne), dostosowane do formy zajęć

i optymalne z punktu widzenia procesu osiągania przez studenta założonych efektów kształcenia.

W opinii studentów kadra kierunku rolnictwo jest kompetentna i prezentuje wysoki poziom merytoryczny. Ich zdaniem zajęcia dydaktyczne prowadzone przez specjalistów z poszczególnych dziedzin pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA, w większości pozytywnie wypowiadali się na temat kadry dydaktycznej, która swoją wiedzą i zaangażowaniem służy studentom również poza planowymi zajęciami.

Na wizytowanym kierunku nie jest prowadzone kształcenie na odległość, jednak niektóre przedmioty wspomagane są platformą internetową Moodle umożliwiającą kształcenia na odległość. Wykorzystywana platforma internetowa pozwala na komunikowanie się studentów z nauczycielami oraz pomiędzy sobą, a także przysyłanie rozwiązań zleconych zadań i projektów oraz otrzymywanie informacji zwrotnej o stopniu realizacji zakładanych efektów kształcenia.

4.3 Polityka kadrowa na Wydziale realizowana jest zgodnie z wytycznymi zawartymi w Uchwałach Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie Nr 936 z 24 czerwca 2016 roku, Nr 249 z 21 czerwca 2013 roku, Nr 613 z 28 listopada 2014 roku i Zarządzeniu Nr 50/2014 Rektora z 27 czerwca 2014 roku oraz regulacjami wydziałowymi zawartymi w stosowanych uchwałach Rady Wydziału. Polityka kadrowa realizowana jest w oparciu o: potrzeby w zakresie kształcenia, warunkowane liczbą realizowanych godzin dydaktycznych przez osoby zatrudnione na stanowiskach nauczycieli akademickich; potrzeby w zakresie obsługi procesu kształcenia przez osoby niebędące nauczycielami akademickimi; potrzeby w zakresie zapewnienia odpowiedniego poziomu badań naukowych; szczegółową analizę posiadanych zasobów kadrowych; możliwości finansowe Wydziału. Władze Wydziału prowadzą ocenę stanu zatrudnienia w perspektywie krótko- i długookresowej. Potrzeby w zakresie zatrudnienia podlegają dynamicznym zmianom spowodowanym wpływem czynników zewnętrznych, do których należy zaliczyć przede wszystkim zmniejszanie się liczby kandydatów na studia. Elementem wsparcia kadry naukowo- dydaktycznej są podwyżki płac realizowane zgodnie z Porozumieniem z dnia 6 czerwca 2014 roku pomiędzy Rektorem UWM w Olsztynie, a przedstawicielami związków zawodowych działających w UWM w Olsztynie w sprawie podwyżek wynagrodzeń zasadniczych pracowników.

W latach 2013-2018 nastąpił bardzo dynamiczny rozwój kadry zaangażowanej w proces kształcenia na kierunku rolnictwo, zwłaszcza w grupie samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych 8 nauczycieli akademickich uzyskało tytuł naukowy profesora, 20 - stopień doktora habilitowanego, 10 - stopień doktora.

Nauczyciele akademicy mają możliwość kształcenia się i doskonalenia zawodowego w ramach programu Erasmus+ oraz indywidualnej wymiany bilateralnej. Ważnym czynnikiem zapewniającym wysoki poziom kształcenia jest aktywne uczestnictwo pracowników Wydziału w różnego rodzaju przedsięwzięciach naukowo-badawczych, które są również wspierane merytorycznie przez zapraszanych gości z innych ośrodków krajowych i z zagranicy. Pracownicy Wydziału biorą udział w doskonaleniu warsztatu i realizacji procesu dydaktycznego m.in. przez zdobywanie nowych kwalifikacji, uzyskiwanie uprawnień, certyfikatów oraz odbywanie praktyk i staży w ośrodkach naukowych, a także podmiotach

gospodarczych krajowych i zagranicznych, współpracę z różnymi instytucjami włączającymi się w realizację zajęć dydaktycznych oraz prac dyplomowych. Pracownicy sukcesywnie poszerzają swoje kompetencje poprzez uczestnictwo w licznych warsztatach doszkalających. Władze Wydziału mobilizują młodych pracowników do podnoszenia kwalifikacji poprzez krótko- i długoterminowe staże krajowe i zagraniczne. W ocenianym okresie pracownicy uczestniczyli w stażach krajowych na takich uczelniach jak : Politechnika Białostocka, Zamiejscowy Wydział Leśny w Hajnówce (1 osoba); Uniwersytet Jagielloński, Wydział Biologii i Nauk o Ziemi, Instytut Zoologii, Zakład Entomologii (1); Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Leśny, Katedra Fitopatologii Leśnej (1); Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Wydział Przyrodniczo-Technologiczny, Wydziałowe Biuro Praktyk (1); Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Wydział Przyrodniczo-Technologiczny, Katedra Kształtowania Agroekosystemów i Terenów Zieleni (1); Akademia Pomorska w Słupsku, Wydział Matematyczno-Przyrodniczy, Instytut Biologii i Ochrony Środowiska (1); Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska, Katedra Kształtowania Środowiska (1); Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Wydział Rolnictwa i Biologii, Katedra Nauk o Środowisku (1); Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska (1). W ramach dydaktycznych staży zagranicznych, w ramach projektu „Wzmocnienie potencjału dydaktycznego UWM w Olsztynie” (ProEdu) wzięło udział 8 pracowników naukowych: we Włoszech - University of Turin (1 osoba); University of Bologna (1); USA - Pennsylvania State University (1); Litwa - Lithuanian University of Health Sciences (1); Aleksandras Stulginskis University (3); Słowenia - Slovenian Forestry Institute (1). Działania te są wspierane przez władze rektorskie i dziekańskie.

Polityka kadrowa na ocenianym kierunku jest ukierunkowana na umacnianie pozycji naukowej i dydaktycznej, jest spójna z koncepcją kształcenia i strategią rozwoju, a także jest prowadzona pod kątem doboru kadry do potrzeb kierunku oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

W przypadku zatrudniania nowego pracownika naukowo-dydaktycznego, oferta pracy wraz z wymaganiami zamieszczana jest na stronie internetowej Uczelni. Dziekan Wydziału powołuje komisję konkursową składającą się z Kolegium Dziekańskiego Wydziału oraz kierownika Katedry, w której planowane jest zatrudnienie nowego pracownika. Komisja weryfikuje złożone aplikacje i podejmuje decyzje w głosowaniu niejawnym. Pozytywnie zaopiniowana kandydatura przedstawiana jest na Radzie Wydziału, która opiniuje wniosek kierownika jednostki o zatrudnienie. Uchwała, wraz z pełną dokumentacją, przesyłana jest do JM Rektora, który ostatecznie podejmuje decyzję o zatrudnieniu.

Wspieranie i motywowanie kadry do rozwoju naukowego i podnoszenia kompetencji dydaktycznych odbywają się poprzez przyznawanie nagród pracownikom naukowym. W latach 2013-2018 pracownicy Wydziału zostali odznaczeni za działalność naukową lub naukowo-badawczą: Medalem Komisji Edukacji Narodowej (4 osoby); Medalem Za Długoletnią Służbę (2); Złotym Krzyżem Zasługi (1); Srebrnym Krzyżem Zasługi (1); Złotym lub Srebrnym Laurem UWM (8); Złotą Odznaką Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego (1).

W 2017 roku Rektor UWM w Olsztynie, pracownikom Wydziału prowadzącego kierunek rolnictwo, przyznał nagrodę zespołową I stopnia: naukową (1) oraz organizacyjną (1), a także

nagrodę zespołową II stopnia: naukową (9) i organizacyjną (1) i indywidualną II stopnia za działalność organizacyjną (4).

Polityka wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych realizowana jest również przez dofinansowywanie wydania publikacji oraz wyjazdów na konferencje naukowe w kraju i za granicą.

Kadra kierunku uczestniczy aktywnie w konferencjach naukowych organizując lub współorganizując 14 międzynarodowych i 18 krajowych konferencji. Kontakty międzynarodowe pracowników (staże, międzynarodowe sympozja i konferencje, wykłady w ramach Erasmus+), świadczą o prowadzonej polityce kadrowej, która sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. Potwierdzili to nauczyciele akademicki na spotkaniu z ZO PKA.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

ZO PKA stwierdził, że liczba, kompetencje, kwalifikacje i doświadczenie nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia ze studentami na kierunku rolnictwo zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Dobór kadry naukowo-dydaktycznej na kierunku jest prawidłowy i odbywa się na podstawie kwalifikacji i kompetencji naukowych oraz zawodowych. Procedura wyboru ma charakter jawny i konkursowy. Stan kadrowy i struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne są zadowalające. Zasoby kadrowe są silną stroną Jednostki.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich ocenianego kierunku mieści się w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, w dziedzinie nauk rolniczych, w zakresie dyscypliny agronomii, do której odnoszą się efekty kształcenia określone dla kierunku rolnictwo. Kadre tworzą pracownicy naukowcy o bogatym dorobku publikacyjnym i uznaniu w kraju i za granicą, a także wyróżniający się aktywną działalnością dydaktyczną i organizacyjną. Badania charakteryzuje wysoki poziom merytoryczny, a ich wyniki są wykorzystywane do doskonalenia programu kształcenia. Zajęcia dydaktyczne prowadzą pracownicy Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa, a także innych Wydziałów, których dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe mieści się w obszarach nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i jest adekwatny do charakteru prowadzonych zajęć dydaktycznych co pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Na podstawie analizy kwalifikacji oraz dorobku naukowego ZO PKA stwierdził zgodność dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich z treściami i efektami kształcenia określonymi dla przedmiotów, które prowadzą oraz prawidłowość obsady zajęć dydaktycznych. Hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadzone przez ZO PKA na kierunku rolnictwo potwierdziły właściwy dobór kadry dydaktycznej.

Zatrudnianie na Wydziale pracowników naukowo-dydaktycznych następuje w ramach konkursu otwartego. Wszyscy nauczyciele akademicki podlegają ocenie okresowej. Kadra kierunku uczestniczy aktywnie w konferencjach naukowych, a także ma możliwość korzystania ze szkoleń, kursów i staży, które są wspierane przez Władze Uczelni. Kontakty międzynarodowe pracowników (staże, międzynarodowe sympozja i konferencje, wykłady w ramach Erasmus+), świadczą o prowadzonej polityce kadrowej, która sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia.

O prawidłowo prowadzonej polityce kadrowej świadczy rozwój kadry naukowo-dydaktycznej Jednostki prowadzącej wizytowany kierunek. Ponadto istnieje system motywacyjny obejmujący nagradzanie pracowników w formie przyznawanych medali, odznaczeń i nagród Rektora. Kierunek rolnictwo posiada kadre stosowną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej (również w j. angielskim) i organizacyjnej, prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników.

Dobre praktyki

- do procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku włączani są interesariusze zewnętrzni oraz pracownicy naukowcy z innych ośrodków naukowych,
- studenci działający w sekcjach kół naukowych oraz wykonujący prace dyplomowe w poszczególnych katedrach i zakładach Wydziału są współautorami publikacji.

Zalecenia

- brak

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa na kierunku rolnictwo prowadzi sformalizowaną współpracę z podmiotami zewnętrznymi, obejmującą przede wszystkim umowy i porozumienia na realizację kształcenia praktycznego studentów, zarówno zajęć praktycznych z wykorzystaniem bazy zewnętrznej, jak też praktyk zawodowych. Mocną stroną współpracy są systematyczne, wieloletnie i często bezpośrednie (także nieformalne) relacje kadry dydaktycznej Wydziału z interesariuszami zewnętrznymi. Wydział kształci przyszłych, potencjalnych pracowników lokalnego rynku pracy, a poprzez ciągłą współpracę z lokalnym środowiskiem gospodarczym jest w stanie w pełni dostosować swoją ofertę edukacyjną do potrzeb tego rynku. Współpraca ta objawia się m.in. merytorycznymi konsultacjami na etapie opracowywania projektów programu kształcenia. Główny nacisk kładziony jest na zapewnienie zgodności efektów kształcenia z realnymi potrzebami przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego.

Wydział aktywnie współpracuje też z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia, m.in. poprzez prowadzenie wspólnych badań, realizację prac inżynierskich i magisterskich, realizację praktyk zawodowych, promowanie idei przedsiębiorczości oraz transferu wiedzy do środowiska gospodarczego, np. poprzez wykorzystanie wyników badań. Celem tej współpracy jest m. in.: doskonalenie oferty kształcenia w celu dostosowania jej do wymagań współczesnego rynku pracy, wymiana doświadczeń z pracownikami instytucji krajowych i zagranicznych, doskonalenie oferty kształcenia, a także udział dyplomantów w prowadzeniu badań o znaczeniu utylitarnym.

Wydział jest jedyną jednostką naukowo-badawczą zlokalizowaną w północno-wschodniej Polsce posiadającą upoważnienie do prowadzenia badań skuteczności działania środków ochrony roślin. W realizacji badań wydział współpracuje z licznymi krajowymi ośrodkami naukowymi (np. *Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa-PIB w Puławach*, *Instytut Technologii Drewna w Poznaniu*, *Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrze*, *Instytut*

Energetyki w Warszawie, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Instytut Technologiczno-Przyrodniczym w Falentach, Instytut Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku, Przemysłowy Instytut Motoryzacji, Instytut Nowych Syntezy Chemicznych w Puławach, Uniwersytet Medyczny w Lublinie) oraz jednostkami zagranicznymi (np. *Szent István University*, *Deutschen Biomasseforschungszentrum*, *Technical University of Ostrava*, *Ukrainian National Forestry University*, *Center for Renewable Energy Sources*, *Centre for Research and Technology, Hellas Institute for Solid Fuels, Technology and Applications*, *Danish Technological Institute*, *Technische Universitaet Dortmund*, *Faculdade de Engenharia da Universidade do Porto*, *Imperial College for Science, Technology and Medicine*, *Fachagentur Nach-wachsende Rohstoffe e.V.*, *Agricultural University of Athens*, *Leibniz-Institut Fuer Agrartechnik Potsdam-Bornim*, *University of Evora*, *University of Helsinki*, *Aarhus University*, *Swedish University of Agricultural Sciences*, *Swedish Institute of Agricultural and Environmental Engineering*, *Czech University of Life Sciences in Prague*, *Aleksandras Stulginskis University in Lithunia*).

Współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego jest realizowana wielokierunkowo. Ze względu na szeroki, aplikacyjny charakter prowadzonej przez pracowników Wydziału działalności badawczej, ich kontakty z otoczeniem gospodarczym polegają na realizacji wspólnych projektów badawczych lub mają charakter szkoleniowy. Równie ważny jest udział interesariuszy zewnętrznych w szeroko rozumianym procesie kształcenia (m.in. poprzez uwzględnianie potrzeb rynku pracy). Pozyskiwane w ramach tej współpracy informacje, opinie i uwagi są brane pod uwagę przy doskonaleniu oraz opracowywaniu nowych programów kształcenia.

Wydział współpracuje z przedstawicielami licznych podmiotów gospodarczych m.in.: *PGO sp. z o.o. w Ostrołęce*, *Hollas sp. z o.o. w Pasłęku*, *Agrosystemy Puławy*, *Gospodarstwo Ogrodnicze Łęgajny*, *Spółdzielnia Rolnicza w Miesiączkowie*, a także wielkoobszarowymi specjalistycznymi gospodarstwami rolnymi. Wydział prowadzi także działalność edukacyjno-popularyzatorską w regionie poprzez organizację warsztatów, kursów i wykładów dla instytucji samorządowych, co służy również promocji wydziału jako źródła informacji i wiedzy dla otoczenia społeczno-gospodarczego. W ramach realizowanych przedmiotów studenci kierunku rolnictwo uczestniczyli w zajęciach m.in. w *Starym Polu (ośrodek doradztwa rolniczego)*, *Elblągu (Browar Grupy Żywiec)*, w miejscowości *Brożówka - Gospodarstwo Rolno-Hodowlane*, *Zielonka Pasłęcka - Gospodarstwo Rolne AGRO-Technika*, *Szwarcenowo - P.P.U.H. Ziemar i BASF Polska*. Zdobyta wiedza, jest pomocna w weryfikacji i ocenie efektów kształcenia oraz jest podstawą do wprowadzania zmian w programie kształcenia. Ponadto pozyskane informacje służą do opracowania nowych programów kształcenia z uwzględnieniem zmian wymogów rynku pracy.

W uczelni sprawnie funkcjonuje Biuro Karier UWM, które umożliwia studentom nawiązanie współpracy z biznesem, natomiast *Centrum Innowacji i Transferu Technologii* wspomaga przy zakładaniu własnych firm lub start-up'ów. W ubiegłym roku Uniwersytet Warmińsko-Mazurski uruchomił pierwszą w Polsce *Akademię Biznesu*. Jest to międzywydziałowa jednostka, która będzie zajmować się kształceniem studentów z zakresu: przedsiębiorczości, zarządzania zespołami pracowniczymi i umiejętności komercyjnego wykorzystania uzyskanej wiedzy. Akademia jest wzorowana na wiodących placówkach skandynawskich, które najlepiej łączą naukę ze środowiskiem biznesu. Korzysta ona z doświadczenia i najlepszych wzorców w rozwoju przedsiębiorczości studentów oraz ze sposobów komercjalizacji wyników badań.

Wykładowcami są nauczyciele akademicki oraz przedstawiciele biznesu (odnoszący sukcesy rynkowe), kadra kierownicza i właściciele przedsiębiorstw. Dodatkowo słuchacze akademii otrzymają wsparcie mentorów i doradców-praktyków, którzy pomogą im opracować podstawy własnych start-up'ów lub przygotują do pełnienia funkcji menadżera.

Na Uczelni działa także Konwent, w którym działają przedstawiciele najważniejszych podmiotów gospodarczych, administracyjnych i instytucjonalnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. W strukturze Konwentu funkcjonuje *Zespół ds. Rozwoju i Promocji Nowych Form Kształcenia*. Do jego zadań należy między innymi: ocena integracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z regionalnym rynkiem pracy, środowiskiem gospodarczym i otoczeniem społecznym; organizacja i promocja wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych, mających na celu powiązanie Uczelni z potrzebami regionu; inicjowanie możliwości wspólnego kształcenia z organizacjami gospodarczymi, publicznymi i społecznymi, w szczególności z pracodawcami oraz kształcenie zgodne z potrzebami rynku, na zamówienie pracodawców; ocena udziału pracodawców i praktyków z organizacji gospodarczych, publicznych i społecznych w procesie dydaktycznym, z uwzględnieniem ich roli w tworzeniu programów studiów.

Za jeden z najważniejszych elementów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, Wydział uznaje współpracę z pracodawcami, w tym *Společnā Radā Konsultacyjnā* (SRK), powołaną Uchwałą nr 437 Rady Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 15 września 2011 r. w sprawie powołania *Společnej Rady Konsultacyjnej*, którą tworzą przedstawiciele administracji publicznej, lokalnych organizacji i biznesu, organizacji politycznych. Działania rady koncentrują się na procesie konsultacji oferty edukacyjnej Wydziału, w tym treści programowych na kierunku rolnictwo. Przedstawiciele Rady uczestniczą w formułowaniu i realizacji strategii Wydziału w zakresie kształcenia, np. opiniując efekty kształcenia, szczególnie w zakresie ich zgodności z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, a także biorą udział w modyfikacjach programów kształcenia w zakresie ich dostosowania do potrzeb regionalnego rynku pracy. Podejmowane aktualnie na Wydziale inicjatywy tworzenia nowych kierunków studiów są poprzedzane konsultacjami z interesariuszami zewnętrznymi, w tym z członkami SRK.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma w większości charakter sformalizowany, obejmujący spotkania i dyskusje, wspólną organizację targów, konferencji, wystaw oraz uroczystości wydziałowych. Wydział nawiązał współpracę z otoczeniem - gospodarczym również poprzez organizację praktyk, którą koordynuje Kierownik Ośrodka Dydaktyczno-Doświadczalnego. Gromadzone są na WKSZ opinie pracodawców oraz opiekunów studentów odbywających praktyki (wyrażane w badaniach ankietowych, w dzienniczku praktyk i podczas rozmów z Kierownikiem ODD). Pozyskane w ten sposób informacje są jednym z elementów weryfikacji i oceny stopnia realizacji założonych efektów kształcenia. Proces dydaktyczny jest wzbogacany przez wiedzę i umiejętności pracowników, jakie daje członkostwo w radach naukowych i programowych, krajowych i zagranicznych instytucjach gospodarczych (np. *International Peatland Society*, *European Commission: EIP-AGRI Focus Group*, *CWG SCAR „Integrated biorefinery”* ; *The EU Collaborative Working Group (CWG) of the standing Committee on Agricultural Research (SCAR)*, *CWG SCAR „Agriculture and Energy”* ; *The EU Collaborative Working Group (CWG) of the standing*

Committee on Agricultural Research (SCAR), . CWG SCAR Integrated Biorefinery (Standing Committee on Agricultural Research, Collaborative Working Group) i wielu innych).

Od roku akad. 2018/2019 będzie realizowany na Uczelni zintegrowany programy jej rozwoju finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Celem projektu jest dostosowanie kształcenia na UWM do potrzeb społeczno-gospodarczych regionu. Na Wydziale przewidziane są do realizacji działania adresowane bezpośrednio do studentów i pracowników, np. studenci Wydziału będą beneficjentami bezpłatnych warsztatów, certyfikowanych szkoleń i wizyt studyjnych, w tym: warsztatów językowych, warsztatów z wykorzystania innowacyjnych systemów analityki chemicznej w naukach rolniczych i leśnych, warsztatów z systemów informacji przestrzennej, certyfikowanych kursów podnoszących kompetencje zawodowe (np. kurs obsługi kombajnów, harwestera i forwardera), kursów informatycznych (np. grafiki komputerowej), warsztatów terenowych, krajowych i zagranicznych wyjazdów studyjnych. Studenci Wydziału zostaną objęci programem staży krajowych i zagranicznych w przedsiębiorstwach i jednostkach związanych z kierunkiem studiów. Realizowany projekt ma na celu pogłębienie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym regionu. W ramach programu pracownicy Wydziału będą mogli doskonalić swoje kompetencje dydaktyczne poprzez udział w bezpłatnych kursach metodycznych (nowoczesne metody nauczania); szkoleniach z zakresu prowadzenia dydaktyki w języku obcym (kursy językowe); szkoleniach informatycznych (grafiki komputerowej, wykorzystanie menedżera bibliografii), kursach informatycznych (wg. indywidualnego zapotrzebowania). W programie również przewidziano realizację programów stażowych dla pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału we wiodących ośrodkach w poszczególnych dziedzinach naukowych w Europie. W wyniku uczestnictwa w stażu pracownicy naukowo-dydaktyczni nabędą lub podniosą swoje kompetencje w zakresie: m.in.: organizowania i realizowania badań naukowych, identyfikacji nowych obszarów badawczych, poznania nowych metod prowadzenia badań naukowych, przeniesienie dobrych praktyk z zagranicy na Wydział oraz podniesienia jakości kształcenia. wszystkie ww. działania stanowią wartość dodaną projektu, znacznie podnoszącą jakość kształcenia.

Wydział corocznie przygotowuje w ramach *Programu Szkoła Partnerska* ofertę bezpłatnych warsztatów, wykładów i prelekcji skierowaną do uczniów i nauczycieli szkół średnich.

W szczególności nastąpił bardzo intensywny rozwój bazy sprzętowej do realizacji zadań badawczych i dydaktycznych, który w ostatnich latach (2015-2018) pozwolił na znaczące unowocześnienie tej bazy w takich jednostkach jak: *ZPD Balcyny* (np. zakup nowoczesnych urządzeń wykorzystywanych w rolnictwie, jak: ciągniki, brony, kultywatory, kombajny, czyszczalnie, siewniki, agregaty, które mają zastosowanie m.in. w doświadczałnictwie polowym), *Ośrodka Dydaktyczno-Doświadczalnego* (np. Agregat uprawowo-siewny Rapid, Ciągnik rolniczy New Holland, Sekator na wysięgniku teleskopowym, itp.), *Stacji Dydaktyczno-Badawczej w Baldach* (ciągnik John Deere, Kosiarka dyskowa Unia Famarol, Uniwersalna czyszczalnia do nasion).

Dzięki podejmowanym działaniom, jakość kształcenia na Wydziale znajduje uznanie zarówno w opinii pracodawców, którzy chętnie zatrudniają absolwentów, jak też w opinii samych studentów i absolwentów, którzy na bazie nabytych umiejętności otrzymują zatrudnienie w okolicznych firmach lub podejmują własną działalność gospodarczą.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział prowadzi sformalizowaną współpracę z podmiotami zewnętrznymi, obejmującą przede wszystkim umowy i porozumienia na realizację kształcenia praktycznego studentów, zarówno zajęć praktycznych z wykorzystaniem bazy zewnętrznej, jak też praktyk zawodowych. Mocną stroną współpracy są systematyczne, wieloletnie i często bezpośrednie (także nieformalne) relacje kadry dydaktycznej Wydziału z interesariuszami zewnętrznymi. W ramach dwustronnych umów, Wydział współpracuje z kilkoma jednostkami krajowymi ośrodkami naukowymi oraz gospodarczymi i biznesowymi.

W uczelni sprawnie funkcjonuje Biuro Karier UWM, które umożliwia studentom nawiązanie współpracy z biznesem, natomiast *Centrum Innowacji i Transferu Technologii* wspomaga przy zakładaniu własnych firm lub start-up'ów. W ubiegłym roku Uniwersytet Warmińsko-Mazurski uruchomił pierwszą w Polsce *Akademię Biznesu*. Jest to międzywydziałowa jednostka, która będzie zajmować się kształceniem studentów z zakresu przedsiębiorczości i zarządzania, jest wzorowana na wiodących placówkach skandynawskich.

Wydział dysponuje nowoczesną i dobrze wyposażoną bazą dydaktyczno-badawczą zlokalizowaną w Kortowie, Bałcynach, Bałdach i Łęczanach, co stwarza bardzo dobre warunki do kształcenia praktycznego oraz służy rozwojowi współpracy z otoczeniem gospodarczym. Jakość kształcenia jest ściśle skorelowana z potrzebami i specjalizacyjnymi otoczenia gospodarczego (sektora rolniczego) regionu Warmii i Mazur, na natomiast jakość kształcenia jest niezwykle wysoko oceniana przez przedstawicieli producentów rolnych uczestniczących w spotkaniu z ZO PKA. Wydziale znajduje uznanie zarówno w opinii pracodawców, którzy chętnie zatrudniają absolwentów, jak też w opinii samych studentów i absolwentów, którzy na bazie nabytych umiejętności otrzymują zatrudnienie w okolicznych firmach lub podejmują własną działalność gospodarczą.

Dobre praktyki

- uruchomienie międzywydziałowej Akademii Biznesu zajmującej się kształceniem studentów z zakresu przedsiębiorczości i zarządzania.

Zalecenia

- brak.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Pracownicy Wydziału utrzymują szeroką i efektywną współpracę z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, co wpisuje się w strategię rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Współpraca ta przekłada się na jakość kształcenia i prowadzonych badań naukowych.

W latach 2016-2018 na Wydziale w ramach różnych aktywności (wyjazdy studyjne, staże, wyjazdy związane z dydaktyką, konferencje, wyjazdy związane z realizacją projektów międzynarodowych) zrealizowano 222 wyjazdy, w tym na kierunku rolnictwo 101 (2016 - 28, 2017 - 31, 2018 - 42). Z kadry związanej z kierunkiem rolnictwo na wyjazdy zagraniczne skierowano: Litwa - 27 nauczycieli akademickich; Włochy - 8; Austria - 7; po 6 osób - Belgia i Słowacja; po 5 - Czechy, Grecja; po 4 - USA, Wielka Brytania; po 3 - Białoruś, Bośnia

i Hercegowina, Hiszpania; po 2 - Dania, Kanada, Łotwa, Szwajcaria, Ukraina; po 1 - Brazylia, Finlandia, Niemcy, Portugalia, Szwecja, Węgry, Malezja.

Jednostki organizacyjne Wydziału współpracują, na podstawie umów dwustronnych, z 9 instytucjami zagranicznymi (Grodzieńskim Państwowym Uniwersytetem Rolniczym w Grodnie, Instytutem Sadownictwa w Samochwałowiczach, Uniwersytetem im. Mendla w Brnie, Al. Sulaiteen Center for Research, Studies and Agriculture Training, Kazachskim Narodowym Uniwersytetem Rolniczym w Ałmaty, Instytutem Ogrodnictwa, Litewskiego Centrum Badawczego Rolnictwa i Leśnictwa, Uniwersytetem Aleksandra Stulginskisa w Kownie, the Centre for Environment and Education (Nature Seychelles), Charkowskim Narodowym Uniwersytetem Rolniczym im. W.W. Dokuczajewa). Celem współpracy są między innymi wspólne badania, publikacje, wymiana kadry dydaktycznej

Poprawie poziomu umiędzynarodowienia działalności dydaktycznej sprzyja możliwość odbycia części studiów w zagranicznych ośrodkach akademickich oraz mobilność kadry naukowo-dydaktycznej. Jedną z form mobilności studentów jest udział w programie Erasmus+, w ramach którego Wydział współpracuje z 16 uczelniami: Czech University of Life Sciences Prague (Czechy); Justus Liebig University Giessen (Niemcy); Hochschule Osnabruck University of Applied Sciences (Niemcy); Vytautas Magnus University (Litwa); Universitat de Girona (Hiszpania); Aleksandras Stulginskis University (Litwa); Norwegian University of Life Sciences (Norwegia); Universidade de Lisboa (Portugalia); University of Agricultural Sciences (Rumunia); Gheorghe Asachi Technical University of Iasi (Rumunia); HAMK University of Applied Sciences (Finlandia); Slovak University of Agriculture (Słowacja); EGE University (Turcja); Vilniaus Kolegija (Litwa); University of Sassari (Włochy); University of Pannonia (Węgry).

W ramach programu Erasmus+ w latach 2014 - 2018 z możliwości wymiany studenckiej skorzystało 14 studentów w tym z kierunku rolnictwo 3 studentów. Z zagranicy przyjechało na kontynuowanie studiów na wydziale 16 studentów, w tym na kierunek rolnictwo - 2. Główną przyczyną małej mobilności studentów są różnice programowe oraz niewystarczająca, zdaniem studentów, umiejętność komunikowania się w języku obcym.

W ramach programu Erasmus+, w latach 2014-2018, w celu przeprowadzenia zajęć dydaktycznych w ośrodkach zagranicznych, wyjechało 8 nauczycieli akademickich (Slovak Univ. of Technol/Słowacja - 1 osoba, Technical Univ. of Iasi/Rumunia - 4 osoby, ASU/Litwa - 2 osoby, Univ. of Sassari/Włochy - 1 osoba). Dodatkowo w latach 2013 – 2018 trzech nauczycieli akademickich prowadziło wykłady dla studentów w uczelniach zagranicznych (Pennsylvania State University - 2 razy; ASU, Kowno, Litwa - 2 razy; Aleksandras Stulginskis University, Kowno/ Litwa - 1 raz). Wykłady prowadzone przez pracowników Wydziału w jednostkach zagranicznych zwiększają ich kompetencje dydaktyczne, umiejętności językowe oraz służą promocji Wydziału i nawiązaniu ściślejszej współpracy pomiędzy jednostkami.

W ramach podpisanych umów do prowadzenia zajęć ze studentami na kierunku rolnictwo w ocenianym okresie przyjechało 10 nauczycieli akademickich z ośrodków zagranicznych: University of Applied Sciences (Litwa) - 6 osób, Białorusi - 2, USA - 2, Technical Univ. of Iasi/Rumunia - 5 osób, Slovak Univ. of Technol/Słowacja - 1 osoba, Wilniaus Colegija/Litwa - 3 osoby, UASVM/Rumunia - 1 osoba. Współpraca ta ma w dużej mierze wpływ na kształcenie na kierunku rolnictwo.

W 2018 roku został złożony wniosek w projekcie Erasmus+ o mobilność z państwami spoza UE. Obecnie, dzięki środkom pozyskanym w programie Erasmus+ (konkursu wniosków Erasmus+ z krajami partnerskimi 2018) przygotowywana jest wizyta nauczyciela akademickiego z National University of Life Sciences – Kijów (Ukraina).

Efektom sukcesywnie realizowanej idei umiędzynarodowienia na Wydziale jest przygotowanie od roku akademickiego 2018/2019 kształcenia anglojęzycznego na studiach stacjonarnych II stopnia na kierunku rolnictwo i ochrona środowiska.

Ważnym elementem umiędzynarodowienia jest działalność naukowa w której uczestniczą pracownicy naukowo-dydaktyczni kierunku rolnictwo obejmująca m.in. projekty: STAR-ProBio Sustainability Transition Assessment and Research of Bio-based Products NUMBER — 727740 — STAR-ProBio, 2017-2020 ; COACH BioEnergy - Strengthening the energetic use of biomass in Central and Eastern Europe by establishing a standardised transnational consulting net for regions, w ramach programu Central Europe/ 1CE013P3; ERA-NET BIOENERGY CHEMBEET/01/2015 CHEMBEET – Biofuels and green chemicals from sugar beet through direct processing Biorafineryjne przetwórstwo buraka cukrowego do biopaliw i biochemikaliów; H2020 – COSMOS – Camelina & crambe Oil crops as Sources for Medium-chain Oils for Specialty oleochemicals 635405; STAR-ProBio (Sustainability Transition Assessment and Research of Bio-based Products) Ewaluacja zrównoważonego rozwoju i badania produktów biogazowych, 727740; ERASMUS+ “Harmonising water related graduate education” 2015-3386/001-001). Efektom tej współpracy są liczne wyjazdy na szkolenia, staże, kursy, konsultacje do krajów Unii Europejskiej, Europy środkowo-wschodniej, Kanady oraz wspólne publikacje.

Umiędzynarodowieniu procesu kształcenia służy również redakcja wspólnych monografii i publikacji naukowych (183 prace), a także wydawanie publikacji w czasopiśmie Journal of Elementology, którego wydawcą jest UWM w Olsztynie.

Pracownicy Wydziału są członkami 8 różnych organizacji lub stowarzyszeń międzynarodowych (np.: International Union of Soil Science (IUSS); European Commission: EIP-AGRI Focus Group; Association for the Advancement of Industrial Crops; International Digital Organization for Scientific Information (IDOSI); American-Eurasian Network for Scientific Information (AENSI); European Association for Potato Research (EAPR)). Na jakość procesu dydaktycznego na Wydziale, w tym na kierunku rolnictwo ma wpływ organizacja wspólnych międzynarodowych konferencji. W latach 2013-2018 Wydział organizował lub był współorganizatorem 14 międzynarodowych konferencji naukowych.

W programie studiów ocenianego kierunku istnieje możliwość nauki 6 języków obcych: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego, francuskiego, włoskiego i hiszpańskiego. Studenci wybierają najczęściej język angielski i rosyjski.

Część specjalistycznej terminologii wykorzystywanej w ramach kształcenia na kierunku jest prezentowana w języku angielskim, a także część oprogramowania komputerowego jest dostępna tylko w języku angielskim (np. SAS, Statistica, Corel Draw). W opinii ZO PKA, przedmioty prowadzone w języku obcym, są istotnym elementem umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Zajęcia w języku angielskim są również realizowane przez pracowników z zagranicznych ośrodków naukowych przyjeżdżających w ramach programu Erasmus +. Władze Wydziału wspierają międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia tworzy warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku rolnictwo. Zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, przygotowuje studentów i nauczycieli akademickich oraz stwarza im możliwości do uczenia się i nauczania w językach obcych, wspiera międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia, wymiany studentów i kadry. Wydział podejmuje działania mające na celu umiędzynarodowienie procesu kształcenia. Jednostka stworzyła studentom ocenianego kierunku możliwość nauki języków obcych, przygotowała kształcenie anglojęzyczne na studiach stacjonarnych II stopnia na kierunku rolnictwo. Pozytywnym aspektem jest fakt, że na Wydział zapraszani są wykładowcy z Uczelni zagranicznych, co pozwala studentom na rozszerzenie znajomości języka angielskiego, jak i na poznanie światowych rozwiązań w zakresie rolnictwa. Studenci mają możliwość udziału w międzynarodowych programach mobilności studenckiej.

Współpraca międzynarodowa pracowników realizowana jest poprzez organizację i udział w międzynarodowych sympozjach i konferencjach naukowych, towarzystwach naukowych, stażach, wspólnych projektach badawczych oraz w ramach programu Erasmus+. Dzięki udziałowi w programie Erasmus+ kadra kierunku rolnictwo stale monitoruje i wprowadza zmiany w kształceniu oraz wdraża rozwiązania wymagane przez światowy rynek powołując m.in. specjalności z atrakcyjnymi dla studentów programami nauczania.

Internacjonalizacja sprzyja modernizacji kierunku i konkurencyjności oferty kształcenia oraz rozwojowi usług dydaktycznych i badawczo-rozwojowych, a także zwiększa kompetencje pracowników i studentów w zakresie korzystania z systemów informacyjnych. Udział w programie Erasmus wpływa na poprawę efektywności pracy różnych jednostek organizacyjnych przez zdobywanie doświadczeń za granicą i wdrażanie ich na kierunku, co wpływa na jakość usług edukacyjnych.. Jednym z ważniejszych celów w strategii kształcenia na kierunku rolnictwo jest powiązanie z otoczeniem gospodarczym. Dużą uwagę przywiązuje się do nawiązywania kontaktów w zakresie organizacji i realizacji praktyk zagranicznych i do powiązania w zakresie tworzenia programów studiów.

ZO PKA uważa, że współpraca na arenie międzynarodowej jest kluczowa dla przyszłości kierunku rolnictwo i jej beneficjentów.

Dobre praktyki

- przygotowanie kształcenia na specjalności w języku angielskim,
- szeroko zakrojony program wymiany pracowników Wydziału i uczelni zagranicznych,
- wykorzystanie doświadczeń zdobytych na uczelniach zagranicznych w dydaktyce realizowanej na własnym Wydziale.

Zalecenia

- dalsza intensyfikacja działań w celu umożliwienia studentom studiowania i odbywania praktyk na uczelniach zagranicznych,
- zwiększenie skuteczności działań w zakresie przyjmowania studentów z innych krajów na kierunek rolnictwo.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1 Raportu Samooceny oraz wizytacji wynika, że stan zasobów materialnych oraz infrastruktury dydaktycznej i naukowej Wydziału Olsztynie jest bardzo dobry. Infrastruktura dydaktyczna i badawczo-laboratoryjna Wydziału obejmuje dobrze wyposażone i dostosowane sale dydaktyczne, pracownie i laboratoria, nowoczesne urządzenia i sprzęt, materiały i oprogramowanie niezbędne do realizacji procesu kształcenia, w tym komputerowe stanowiska z dostępem do Internetu. Wydział dysponuje halą wegetacyjną, polami doświadczalnymi z pełną infrastrukturą techniczną. Specjalistyczne pracownie i laboratoria są cennymi obiektami dydaktycznymi, będącymi pod stałym monitoringiem jednostek Wydziału. Wydział dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na kierunku rolnictwo. Właściwa liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, a także laboratoriów naukowo-badawczych stanowią istotny element wysokiej jakości kształcenia. Na podkreślenie zasługuje zapewnienie odpowiednich warunków nauki studentom niepełnosprawnym. Poza specjalną pomocą materialną Uczelnia wyposaża sale dydaktyczne w specjalistyczny sprzęt (1 sala wykładowa wyposażona jest we wzmacniacz pętli indukcyjnej dla osób niesłyszących) oraz likwiduje bariery architektoniczne. Studenci pozytywnie oceniają zasoby materialne i infrastrukturę dydaktyczną w kontekście przydatności realizowanych zadań dydaktycznych.

Na podstawie przeprowadzonej wizytacji bazy dydaktycznej oraz udostępnionej dokumentacji ZO PKA stwierdził, że Wydział posiada własną bazę naukowo-badawczą składającą się z 40 specjalistycznych pracowni i laboratoriów znajdujących się w katedrach, w tym: mobilne laboratorium monitoringu środowiska (MobiLAB); biotechnologii roślin; diagnostyki molekularnej; biologii molekularnej; laboratorium mikroskopii skaningowej; laboratorium elektrochemiczne; laboratorium fizykochemii wody, gleby i ścieków; laboratorium cytologiczne; pracownię kartograficzno-gleboznawczą; pracownię hodowli odpornościowej; stację monitoringu emisji zanieczyszczeń powietrza oraz pracownię florystyczną. Infrastrukturę laboratoryjną Wydziału uzupełniają trzy szklarnie, hala wegetacyjna, ogród doświadczalny (Kortowo) oraz 3 terenowe stacje doświadczalne: Zakład Produkcyjno-Doświadczalny w Bałcynach, Stacja Dydaktyczno-Badawcza w Bałdach (z Centrum Agrotechnologii), Stacja Dydaktyczno-Badawcza w Łężanach z Centrum Bioenergetycznym, Ośrodek Dydaktyczno-Doświadczalny w Kortowie. Stacje te posiadają wysoko wyspecjalizowaną kadrę inżynierijsko-techniczną oraz pełną infrastrukturę techniczną do prowadzenia ścisłych badań polowych oraz badań technologicznych (łanowych) i wdrożeniowych.

Zakład Produkcyjno-Doświadczalny w Bałcynach dysponuje ogrodzonym polem doświadczalnym o powierzchni około 100 ha. Eksperymenty polowe oraz doświadczenia łanowe prowadzone są na powierzchni kilku ha, pozostała powierzchnia przygotowywana jest w formie pól wyrównawczych pod eksperymenty prowadzone w następnych latach. Paleta roślin uprawnych jest szeroka, a wyszukane metodyki eksperymentów polowych nie nastroją problemów doświadczanej kadrze. Ważniejszymi roślinami uprawianymi w doświadczeniach są rzepak, pszenica, jęczmień, groch, bobik, łubiny, soja, a także rośliny energetyczne jak chociażby miskant. Jednym ze starszych doświadczeń realizowanych w Bałcynach jest założony jesienią 1967 r. unikatowy eksperyment dotyczący uprawy roślin w monokulturach o powierzchni ok. 1 ha.

Stacja Doświadczalna w Bałdach została powołana w 2006 r. Pole doświadczalne zajmuje powierzchnię 25 ha (teren ogrodzony), w tym około 5 ha stanowią ściśle doświadczenia polowe a pozostała powierzchnia to tzw. pola wyrównawcze. Istnieje możliwość zwiększenia areału o dalsze 25 ha. Stacja dysponuje sprzętem umożliwiającym realizację eksperymentów polowych w skali poletkowej i produkcyjnej. W obiektach stacji znajdują się dwie sale seminaryjne (z zestawem multimedialnym i stałym dostępem do internetu), laboratorium analityczno-pomiarowe, przechowalnia próbek roślinnych i glebowych, stacja meteorologiczna, stacja monitoringu środowiskowego oraz 12 miejsc noclegowych w pokojach gościnnych. Stacja badawcza w Bałcynach posiada certyfikowane laboratorium oceny skuteczności działania środków ochrony roślin.

Stacja Dydaktyczno-Badawcza z siedzibą w Łężanach została w 2018 roku przekształcona w Zakład Produkcyjno-Doświadczalny Łężany Sp. z o.o. Obiekt dysponuje ponad 2700 ha pól uprawnych na których prowadzi produkcję roślinną oraz eksperymenty polowe z zakresu uprawy oraz technologii zbioru roślin energetycznych (lnianka, katan, wierzb, topola, słazowiec, miskant, słonecznik). Eksperymenty polowe prowadzone są na powierzchni od 4 do 14 ha. Stacja badawcza w Bałcynach posiada certyfikowane laboratorium oceny skuteczności działania środków ochrony roślin.

W Ośrodku Dydaktyczno-Doświadczalnym Kortowo istnieje kolekcja około 500 gatunków roślin rolniczych, ozdobnych, warzywnych, sadowniczych, zielarskich i przyprawowych. W kolekcji roślin trawiastych znajdują się trawy gazonowe z przeznaczeniem na trawniki sportowe, ozdobne, rekreacyjne i ekologiczne (specjalne). W strukturze Ogrodu Dydaktyczno-Doświadczalnego Kortowo znajduje się zespół szklarni oraz hala wegetacyjna, pracownia biometryczna, laboratorium analiz chemicznych, laboratorium biotechnologii roślin oraz pracownia florystyczna. Na powierzchni około 5 ha realizowane są eksperymenty oraz uprawy polowe zgodne z zainteresowaniem oraz potrzebami studentów i pracowników Wydziału.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa wykorzystywana jest w procesie dydaktycznym podczas realizacji zajęć dla studentów wszystkich stopni kształcenia. Aparatura naukowo-badawcza znajdująca się w poszczególnych katedrach jest wykorzystywana przez studentów do realizacji prac dyplomowych (inżynierskich i magisterskich) oraz badań realizowanych w ramach prac doktorskich.

Pracownicy i studenci, prowadząc badania laboratoryjne i realizując zajęcia dydaktyczne w formie ćwiczeń laboratoryjnych, korzystają z wyposażenia laboratoriów. Na wyposażeniu laboratoriów znajduje się między innymi: zestaw do chromatografii cieczowej HPLC (DionexUltiMate 3000) z autosamplerem i z detektorem FLD oraz CoulArray 5600;

Spektrofotometr UV-Vis; Spektrofotometr UV-Vis z termoelektryczną kontrolą temperatury; mineralizator mikrofalowy MW 500 firmy Merck; zestawy do chromatografii kolumnowej i ekstrakcji z fazy stałej (SPE) firmy J.T. Baker; automatyczny analizator imisji SO₂ (detekcja fluorescencji UV; dolny próg wykrywalności 0,4 ppb); automatyczny analizator NO / NO₂ / NO_x (detekcja chemiluminescencji; DPW 0,4 ppb); automatyczny analizator O₃ (bezpośrednia fotometria UV; DPW 0,6 ppb); zestaw do oznaczania respiracji gleby OxiTop Control B6; przenośny analizator wielogazowy MultiRae IR PGM-54 (RAE Systems) z sensorami: fotojonizacyjnym (PID), katalitycznym, niedyspersyjnej detekcji w podczerwieni i elektrochemicznymi (rozdzielczość: lotne związki organiczne 0,1 ppm, gazy palne 1 %LEL, metan 0,05%, CO₂ 10 ppm, O₂ 0,1 %, CO 1 ppm); nieinwazyjny fluorymetr chlorofilu żywych roślin HandyPEA (HansaTech); aspirator ASP-2 z zestawem absorberów do poboru próbek powietrza; system RaPID Assay (Strategic Diagnostics Inc.) – zestaw do oznaczania ksenobiotyków (pestycydy, mikrocystyny, PCB, BTEX i in.) w wodach i próbach stałych metodą immunologiczną z separacją magnetyczną (próg wykrywalności <0,1 ppb); mikroskop biologiczny Nikon Eclipse E-200 z aparatem cyfrowym Coolpix (8 Mpix) i systemem komputerowej analizy obrazu Lucia Measurement v. 5.0; automatyczny analizator aminokwasów AAA 400; ViiA™ 7 Real-Time PCR, system do ilościowego PCR oraz analiz ekspresji genów; sekwenator nowej generacji MiSeq, automatyczna stacja pipetująca epMotion; homogenizator Fastprep 24; komora do PCR; termocykler, dejonizator wody; termocyklery, sekwenator ABIPRISM 310; aparat Real-Time PCR ABI7500Fast; przepuszczalnościomierz laboratoryjny (produkcji holenderskiej firmy Eijkelkamp); aparat pipetowy do badania uziarnienia utworów glebowych (Eijkelkamp); zestaw komór nisko- i wysokociśnieniowych typu Richardsa; , kalcyometr typ 2.2 (Tercja – Gdańsk); konduktometr HI 9033 (Hanna Instruments); mikroprocesorowy miernik pH HI 9321 (Hanna Instruments); wirówka S70 (Janetzki); piece muflowe (VEB Electro Industrieoffenbau Rdmhild); szafa termostatyczna ST-2B40; elektroniczne wagi laboratoryjne; komora laminarna; dwa pokoje fitotronowe z regulacją temperatury oraz wilgotności powietrza przystosowane do prowadzenia tkankowych kultur in vitro; niskotemperaturowy zamrażalnik materiałów roślinnych; mikroskop świetlny JENAMED; mikroskop świetlny i fluorescencyjny z kamerą do zdjęć NIKON; mikroskop stereoskopowy z aparatem fotograficznym NIKON; mikrotom LEICA. . Baza dydaktyczna i naukowa jest zabezpieczona pod względem przepisów BHP.

Aparatura naukowo-dydaktyczna umożliwia studentom zapoznanie się z najnowszymi technikami badawczymi stosowanymi w naukach rolniczych zarówno w terenie jak i w laboratoriach wyposażonych w najnowszy i precyzyjny sprzęt laboratoryjny między innymi do badań wskaźników wymiany gazowej, analiz oznaczania pierwiastków w glebie i materiale roślinnym, oceny jakości biomasy na cele energetyczne, identyfikacji agrofagów zagrażających uprawom rolniczym.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa jest w sposób ciągły unowocześniana i rozbudowywana w celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na wszystkich stopniach. Pracownicy Wydziału pozyskują środki finansowe niezbędne na zakup nowego sprzętu laboratoryjnego a także technologii informacyjno-komunikacyjnych. Infrastruktura Wydziału została zakupiona z Programów MNiSW (w ostatnich latach: 2012, 2013 i 2014 środki przyznane na zakup dużej infrastruktury badawczej), NCN, NCBiR, Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, środków przyznanych na rozwój potencjału badawczego oraz dydaktykę.

Na Wydziale prowadzona jest ciągła modernizacja infrastruktury mająca na celu zapewnienie jej dostępności osobom niepełnosprawnym. Realizowany jest program wspierający proces dydaktyczny studentów niesłyszących. Pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz pracownicy dziekanatu uczestniczyli w krajowych i zagranicznych szkoleniach z zakresu wsparcia dydaktyki studentów niesłyszących (Gallaudet University in Washington).

Infrastrukturę dydaktyczną i naukową tworzą sale wykładowe i laboratoryjno-ćwiczeniowe .

W dyspozycji kierunku są 2 sale wykładowe (Aula Niewiadomskiego - sala nr 31, Aula Kotera – mieszczą odpowiednio 90 i 277 osób) oraz 10 sal laboratoryjno-ćwiczeniowych (nr 20 przy ul. Plac Łódzki 1; 32, 35 ul. Plac Łódzki 2; 5, 116, 215, 218, 416 ul. Plac Łódzki 3; 1, 2 ul. Plac Łódzki 4; mieszczących od 15 do 50 osób; nr 102, 5 E, 112 F, 12 A, 208, przy ul. Prawocheńskiego 17 - o liczbie miejsc od 20 do 28; nr 4, 5, sala rysunkowa, projektowa przy ul. Prawocheńskiego 21, po 15 miejsc; nr 218, 110, przy ul. Oczapowskiego 8 - 18 i 30 miejsc). Sale te wyposażone są w sprzęt audiowizualny stacjonarny i przenośny, projektory multimedialne, urządzenia audiowizualne (telewizory, magnetowidy), rzutniki pisma, mają pełen dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych. W każdej z sal jest łącze internetowe i dostęp do Internetu. Na Wydziale funkcjonują pracownie komputerowe ze stanowiskami przystosowanymi do realizacji zajęć z informatyki z elementami bioinformatyki wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem. Sala nr 306 wyposażona jest w 10 komputerów. W dyspozycji kierunku rolnictwo są także 4 sale komputerowe (nr 22, 118, 412, 417 przy ul. Plac Łódzki. 2 i 3 o liczbie miejsc od 12 do 15). Studenci mają dostęp do internetu zapewniony w ramach sieci Internetowej Uniwersytetu (EDU-ROAM), z której mogą korzystać po zalogowania się na osobiste konta uczelniane.

Zajęcia językowe dla studentów kierunku rolnictwo odbywają się w salach mieszczących się przy ulicy ul. Obrońców Tobruku 3 (nr 101, 102, 108, 205, 303, 401, 406, 407) o liczbie miejsc od 24 do 30. Sale wyposażone są w sprzęt audio-video-multimedialny (radio z odtwarzaczem płyt CD, odtwarzacz płyt DVD, telewizor z odtwarzaczem wideo, przenośny komputer, przenośny rzutnik, plakaty edukacyjne), dzięki czemu wszyscy studenci mają zapewniony czynny udział w zajęciach.

Zajęcia wf studenci odbywają w hali sportowej przy ul. Prawocheńskiego 7 w Kortowie, na pływalni UWM na ul. Tuwima 9, sali fitness na ul Tuwima 9 /budynek pływalni/, sali gimnastycznej przy ul. Żołnierskiej 14, w sali nad „Kortówką” przy ul. Kanafojskiego 5, siłowni na pływalni UWM na ul. Tuwima 9, a także zajęcia odbywają się w ośrodku jeździeckim w Kortowie przy ul. Słonecznej 51a.

Wszystkie sale dydaktyczne posiadają pełne wyposażenie specjalistyczne zapewniające studentom osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Wielkość grup audytoryjnych i laboratoryjnych dostosowana jest do infrastruktury.

Zespół Oceniający PKO wizytował wybrane sale dydaktyczne oraz laboratoria badawcze i stwierdza, że zapewniają one w pełni realizację kształcenia na ocenianym kierunku. ZO PKA stwierdził, że studenci mają dostęp do laboratoriów i sal dydaktycznych poza obowiązkowymi zajęciami, w szczególności w godzinach konsultacji opiekunów danych pomieszczeń. Na terenie Uczelni jest zapewniony dostęp do sieci Internet, z funkcjonowania którego, studenci ocenianego kierunku, są zadowoleni i który umożliwia im komunikowanie się z prowadzącymi zajęcia. Wydział, na którym istnieje kierunek rolnictwo dysponuje

odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Na ocenianym kierunku studiów studiują studenci z niepełnosprawnościami. Większość budynków i pomieszczeń dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Do rozwiązań architektonicznych należą wybudowane podjazdy, windy, schodolazy oraz specjalnie oznaczone miejsca parkingowe.

7.2 Biblioteka Uniwersytecka stanowi ważny element struktury uczelni, wspierając profesjonalny proces naukowo-badawczy i edukacyjny poprzez realizację oczekiwań i potrzeb kadry naukowej i studentów. W nowoczesnym budynku o powierzchni 19 423 m², wyposażonym w inteligentne systemy zarządzania instalacjami, położonym na terenie kampusu uczelnianego w Olsztynie-Kortowie księgozbiór liczy 1 048 795 woluminów (według stanu na 1 stycznia 2018r.), z czego 797 598 woluminów to wydawnictwa zwarte, 188 409 woluminów stanowią wydawnictwa ciągłe, a 62 788 – jednostki zbiorów specjalnych. Około 250 tys. woluminów pozostaje do dyspozycji użytkowników w wolnym dostępie. Tematyka księgozbioru obejmuje wszystkie kierunki realizowane na Uniwersytecie. Większość księgozbioru udostępniania jest w czytelniach tematycznych (Kolekcje Dziedzinowe). Funkcjonuje również duża wypożyczalnia podręczników w wolnym dostępie (Kolekcja Dydaktyczna). Część woluminów udostępniana jest z magazynów bibliotecznych. Czytelnicy mogą również skorzystać z zasobów Oddziału Informacji Naukowej oraz Oddziału Zbiorów Specjalnych. Oddział Informacji Naukowej, poza pośrednictwem i pomocą w dostępie do elektronicznych pełnotekstowych i bibliograficznych baz danych, oferuje bogaty zasób czasopism tradycyjnych w wolnym dostępie, a także udostępnia czasopisma z magazynu, zgodnie z zamówieniami czytelników. Ze zbiorami specjalistycznymi zapoznać się można na miejscu w Punkcie Informacji Normalizacyjnej (w tym z pełnym zasobem polskich norm w formie elektronicznej), Ośrodku Informacji Patentowej oraz Sekcji-Centrum Dokumentacji Europejskiej. Pozycje, których Biblioteka Uniwersytecka w swoich zbiorach nie posiada, mogą być sprowadzone za pośrednictwem Wypożyczalni Międzybibliotecznej. W 2017 roku do oferty Biblioteki dołączona została usługa cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej *Academica*. Biblioteka czynna jest dla użytkowników w czasie roku akademickiego od poniedziałku do soboty, w godzinach 8-20. Na okres bezpośrednio poprzedzający sesję egzaminacyjną oraz w trakcie sesji godziny pracy są wydłużane (godz. 8-22). Od 2016 roku zwrot książek możliwy jest całodobowo z wykorzystaniem wrzutni (trezora). System identyfikacji HAN, powiązany z bazą biblioteczną, zapewnia – również przez całą dobę – dostęp zarówno do oferowanych przez Bibliotekę zasobów elektronicznych, jak i do indywidualnych kont użytkowników (składanie zamówień, prolongata wypożyczeń, weryfikacja stanu konta). W gmachu Biblioteki czytelnicy mają do dyspozycji 166 stanowisk komputerowych. Wszystkie umożliwiają skorzystanie z zasobów Internetu. Na terenie budynku czytelnicy mają również możliwość skorzystania z sieci bezprzewodowej (EDU-ROAM). Od 2017 roku funkcjonuje w Bibliotece Zespół ds. Kształtowania Księgozbioru, utrzymujący stały kontakt z przedstawicielami wszystkich wydziałów i koordynujący dobór literatury. Studenci kierunku znajdują potrzebną literaturę przede wszystkim w Kolekcji Dydaktycznej (wypożyczalnia podręczników z wolnym dostępem), magazynie Biblioteki oraz Kolekcji Nauk Przyrodniczo-Technicznych (specjalistyczna czytelnia nauk technicznych i przyrodniczych

z wolnym dostępem) i Oddziale Zbiorów Specjalnych (zawiera głównie regionalia). Zasoby wydawnictw zwartych dla kierunku „rolnictwo” (stan na 1 września 2018) to: liczba tytułów - 19 307, liczba woluminów - 78 665, w tym: kolekcja dydaktyczna (podręczniki) - 29 783; magazyn biblioteki - 38 672; kolekcja nauk przyrodniczo-technicznych (czytelnia) - 8 068 ; oddział zbiorów specjalnych - 1 359; inne - 783.

Zbiór czasopism gromadzonych na potrzeby kierunku rolnictwo wynosi 328 tytułów (w tradycyjnej formie papierowej) oraz liczne tytuły dostępne w Bibliotece Cyfrowej UWM. Studenci kierunku mają do dyspozycji kilkanaście polskich i zagranicznych baz – bibliograficznych, abstraktowych i pełnotekstowych. Biblioteka Uniwersytecka korzysta z krajowej licencji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, pozwalającej na swobodne poruszanie się w Wirtualnej Bibliotece Nauki. Biblioteka oferuje dostęp m.in. do BazTech, obejmującej nauki techniczne i część nauk ścisłych, czy serwisu BazTOL o szerokim wachlarzu tematycznym (w tym zarządzanie i nauki techniczne), AGRO, Baza Instytutu Badawczego Leśnictwa, Baza Instytutu Botaniki PAN, Bibliografia Geologiczna Polski oraz SIGŻ. Dostępne zagraniczne bazy bibliograficzne to AGRIS, SCOPUS (prowadzoną przez wydawnictwo Elsevier z przeglądem artykułów od 1966), Web of Science Core Collection (dawniej Web of Sciences). Zagraniczne bazy pełnotekstowe to : Cambridge Journals, EBSCO, Elsevier (Science Direct), ProQuest, SpringerLink, Taylor&Francis, Wiley Online Library, SpringerLink. Bazy abstraktowe i pełnotekstowe dostępne są dla użytkowników zarówno w sieci uniwersyteckiej, jak i w dostępie zdalnym z komputerów domowych (za pośrednictwem systemu identyfikacji HAN). Ofertę Biblioteki w dziedzinie źródeł elektronicznych wzbogacają platformy książek elektronicznych – IBUK Libra, Knovel oraz eBOOK ACADEMIC COLLECTION (EBSCO).

W Bibliotece Uniwersyteckiej funkcjonują trzy duże czytelnie dziedzinowe (kolekcje). Księgozbiór dla studentów kierunku rolnictwo znajduje się przede wszystkim w Kolekcji Nauk Przyrodniczo-Technicznych (Kolekcja Zielona), która zajmuje powierzchnię 739 m² i dysponuje 73 stanowiskami do pracy dla czytelników, w tym 12 stanowiskami komputerowymi. Łączny księgozbiór zgromadzony w tej czytelni to ponad 33 tysiące woluminów. Do dyspozycji studentów są również inne czytelnie, w tym Oddział Zbiorów Specjalnych oraz stanowiska w Kolekcji Dydaktycznej. Dostęp do baz elektronicznych zapewniają stanowiska komputerowe w Oddziale Informacji Naukowej, poszczególnych kolekcjach dziedzinowych oraz w przestrzeni społecznej Biblioteki (antresola, hol na parterze). Na terenie Biblioteki Uniwersyteckiej znajdują się dwie sale dydaktyczne z pełnym wyposażeniem w sprzęt audiowizualny oraz pracownia komputerowa na 20 stanowisk. W budynku Biblioteki znajduje się również sala konferencyjno-wykładowa. Miejsce chętnie wykorzystywanym przez studentów do nauki i wspólnej pracy jest antresola Biblioteki, wyposażona w komputery stacjonarne z dostępem do sieci i gniazda z możliwością podłączenia własnych urządzeń. W budynku znajdują się również pokoje pracy indywidualnej. Łącznie Biblioteka Uniwersytecka w nowym gmachu oferuje czytelnikom: 720 miejsc czytelnianych, 163 stanowiska komputerowe, 10 stanowisk do pracy dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, 8 kabin do pracy indywidualnej, 3 sale dydaktyczne (łącznie 130 miejsc), salę konferencyjną na 350 miejsc.

Studenci kierunku rolnictwo mają nieograniczony dostęp do bogatych zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej. Biblioteka gromadzi zbiory niezbędne do prowadzenia badań naukowych

i realizowania procesu dydaktycznego. Zbiory mają charakter uniwersalny, obejmują różne typy dokumentów zgodnych z kierunkami kształcenia i potrzebami środowiska. Księgozbiór systematycznie uzupełniany jest zakupami i darami oraz pozycjami pozyskanymi w ramach wymiany biblioteczej.

W czasie wizytacji ZO PKA stwierdził, że zasoby biblioteczne w zakresie przedmiotowego kierunku są zadawalające. Tematycznie księgozbiór obejmuje szeroko rozumiane nauki rolnicze w tym: agronomię, (dyscyplinę, do której odnoszą się efekty kształcenia na kierunku rolnictwo). Podczas wizytacji, Zespół Oceniający potwierdził, że studenci ocenianego kierunku mają dostęp do specjalistycznego księgozbioru, w tym: pozycji zalecanych w sylabusach jako obowiązkowe i/lub uzupełniające. Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne służące realizacji procesu kształcenia oraz prowadzeniu badań naukowych są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

7.3 Wydział dysponuje salami wykładowymi, audytoryjnymi, laboratoryjnymi oraz pracowniami, które w pełni zabezpieczają potrzeby studentów w procesie kształcenia na realizowanych kierunkach studiów. Studenci korzystają z nowoczesnych, w pełni wyposażonych sal wykładowych (projektory multimedialne, komputery wraz z oprogramowaniem do prezentacji multimedialnych, rzutniki pisma i przeźroczy, etc.) oraz specjalistycznych laboratoriów naukowo-badawczych wyposażonych w nowoczesny sprzęt i aparaturę naukowo-badawczą.

Pomieszczenia w których realizowane są zajęcia dydaktyczne podlegają okresowej kontroli przez zespół do spraw przeglądu warunków pracy powołany zarządzeniem Rektora (Decyzja Nr 74/2016 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 23 listopada 2016 roku) oraz procedurę wydziałową WSZJK-O-KŚiR-14 (Kontrola pomieszczeń dydaktycznych - 2015.06.25).

ZO PKA podkreślił, że w miarę rozwoju badań naukowych poszerzeniu ulegają także treści programowe o najnowsze doniesienia naukowe i badania prowadzone w jednostkach.

Jak podano w raporcie samooceny w ostatnich latach pracownicy Wydziału pozyskali środki finansowe na zakup lub wytworzenie dużej infrastruktury badawczej ze środków MNiSW, w tym: sekwencjator DNA z wyposażeniem - dotacja na kwotę 1 100 000 zł (2012); zestaw do kompleksowej oceny składu chemicznego próbek środowiskowych - dotacja na kwotę 1 790 000 zł (2013); aparatura do badań sekwencjacji węgla w glebie (dotacja na kwotę 1 650 000 zł (2014). Aparaturę wykorzystywaną do realizacji badań i zajęć dydaktycznych zakupiono również z programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w 2010 roku w ramach projektu *Wyposażenie w sprzęt aparaturowy Centrum nutri-bio-chemicznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego*.

Infrastruktura badawcza obejmuje urządzenia wykorzystywane w badaniach naukowych z zakresu nauk rolniczych: między innymi z agronomii (m.in. badania dotyczące czynników produkcji roślinnej, jakości surowców roślinnych).

Wykorzystywana w badaniach naukowych oraz do realizacji prac dyplomowych aparatura jest nowoczesna, ekonomiczna, a przede wszystkim wykazuje dużą elastyczność w zastosowaniu. Z jej wykorzystaniem prowadzonych jest szereg badań z zakresu nauk rolniczych przy zachowaniu wszystkich wymogów i norm międzynarodowych. Unikatowość tej aparatury

wynika z faktu, że umożliwia integrowanie potencjału badawczego Wydziału oraz komplementarną i kompletną analitykę.

Aparatura wykorzystywana do realizacji badań wymaga okresowo dokładnego przeglądu, serwisu i wymiany niektórych elementów i podzespołów zapewniających prawidłową pracę urządzeń, jak również w wielu przypadkach ponownej kalibracji, co zapewnia uzyskanie wiarygodnych i powtarzalnych wyników badań. W 2017 roku Wydział uzyskał dotację przedmiotową na finansowanie kosztów związanych z utrzymaniem specjalnego urządzenia badawczego pt.: *Laboratorium Agro-Bio-Chemiczne* w kwotach: 2017 – 288 000 zł, 2018 – 250 000 zł i 2019 – 220 000 zł.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiające prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Wydziału w pełni umożliwia osiągnięcie deklarowanych efektów kształcenia na kierunku rolnictwo, zwłaszcza w zakresie pogłębionej wiedzy i umiejętności związanych z przygotowaniem do prowadzenia badań naukowych.

Na kierunku rolnictwo stwierdzono wzrost nakładów finansowych na działalność naukowo-badawczą i większy dostęp do międzynarodowych i krajowych programów badawczych oraz większą dostępność krajowych i międzynarodowych programów mobilności studentów i nauczycieli umożliwiających podnoszenie kompetencji.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość korzystania z bogatych zasobów bibliotecznych, gromadzonych w formie tradycyjnej (książki, czasopisma, itp.) jak i elektronicznej. Posiadają dostęp do pozycji literaturowych zalecanych w sylabusach. W zgodnej opinii studentów biblioteka dysponuje odpowiednimi warunkami lokalowymi zapewniającymi komfortowe korzystanie z jej zbiorów. Budynek Biblioteki Uniwersyteckiej jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, w związku z czym osoby te mogą w pełni korzystać z jej zasobów.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa oraz zaplecze badawcze jest nowoczesne, dobrze wyposażone są pracownie i laboratoria ocenianego kierunku i w pełni zaspokajają potrzeby, które wynikają z realizacji programu nauczania na kierunku rolnictwo. Są adekwatne do liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Dodatkowo w ramach praktyk zawodowych studenci mają dostęp do ich infrastruktury badawczej jednostek prowadzących praktyki a także zapoznają się z najnowocześniejszymi technologiami w rolnictwie. Takie działania umożliwiają osiągnięcie wszystkich zakładanych dla ocenianego kierunku efektów

kształcenia, w tym także w zakresie kompetencji inżynierskich oraz prowadzenie badań naukowych przez pracowników i studentów.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA wyrazili pozytywną opinię na temat infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Według ich opinii mają oni możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w oparciu o infrastrukturę dydaktyczną i naukową, którą dysponuje Wydział.

Dobre praktyki

W miarę posiadanych możliwości finansowych Władze Wydziału i kierunku systematycznie alokują odpowiednie środki do podnoszenia jakości bazy materialnej i dydaktycznej.

Zalecenia

- brak

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1 Studenci ocenianego kierunku otrzymują wsparcie w procesie kształcenia, zarówno od nauczycieli akademickich, jak też innych osób zatrudnionych w jednostce na niektórych stanowiskach administracyjnych np. w dziekanacie.. Osoby prowadzące zajęcia są dostępne dla studentów poza godzinami zajęć dydaktycznych, szczególnie podczas wyznaczonych terminów konsultacji, o których studenci są informowani za pośrednictwem serwisu USOS, a także bezpośrednio przez osoby prowadzące zajęcia. Studenci mogą kontaktować się z nauczycielami także poprzez pocztę elektroniczną oraz telefonicznie. Osoby prowadzące zajęcia udostępniają studentom pomoce naukowe w formie literatury oraz prezentacji multimedialnych. Jakość tych materiałów studenci oceniają jednoznacznie pozytywnie.

Obsługę administracyjną studentów ocenianego kierunku świadczy dziekanat Wydziału. Godziny przyjmowania studentów w dziekanacie są dostosowane do harmonogramów zajęć studentów oraz do terminarza zjazdów studentów niestacjonarnych. Studenci mają możliwość bezpośredniego kontaktu z prodziekanem ds. studenckich podczas wyznaczonych dyżurów. Wnioski i podania studentów rozpatrywane są przez Dziekana Wydziału. Na odpowiedź na złożone podanie lub wnioski studenci czekają do trzech tygodni.

Do każdego rocznika studentów przypisywany jest opiekun roku, którym jest jeden z pracowników dydaktycznych jednostki. Do zadań opiekuna należy przekazywanie studentom najważniejszych informacji dotyczących funkcjonowania na uczelni oraz rozwiązywanie drobnych sporów i konfliktów. Studenci, spośród siebie, w każdej grupie, wybierają starostę. Do zadań starostów należy reprezentowanie studentów swojej grupy przed osobami prowadzącymi zajęcia oraz przed władzami uczelni i wydziału. Podczas spotkania z ZO PKA,

studenci ocenianego kierunku poinformowali, że są w pełni zadowoleni z pracy swoich starostów oraz opiekunów.

Studenci legitymujący się co najmniej dobrymi wynikami w nauce mogą się ubiegać o indywidualny program kształcenia i plan studiów, który realizują pod opieką wybranego opiekuna naukowego. Studia w tym trybie polegają na rozszerzeniu zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku lub specjalności, łączeniu dwóch lub więcej specjalności w obrębie jednego lub więcej kierunków, a także na udziale studenta w pracach badawczych. Studiowanie według indywidualnego programu kształcenia i planu studiów może prowadzić do skrócenia okresu kształcenia. Studenci realizujący naukę na więcej niż jednym kierunku lub specjalności, wychowujący dzieci, niepełnosprawni, szczególnie zaangażowani w działalność społeczną w środowisku akademickim, znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej lub materialnej, będący członkami sportowej kadry narodowej, odbywający część studiów w innych uczelniach krajowych lub zagranicznych oraz przyjęci na studia w ramach procedury potwierdzania efektów uczenia się mogą ubiegać się o studiowanie według indywidualnej organizacji studiów, która polega na ustaleniu indywidualnych terminów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z planu studiów. Zastosowanie indywidualnej organizacji studiów nie prowadzi do przedłużenia terminu ukończenia studiów. Studenci poinformowali ZO PKA, że możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, które oferuje im uczelnia, w pełni ich satysfakcjonują i korzystają z nich w miarę potrzeb.

W uczelni funkcjonuje Biuro Karier, które wspiera studentów we wchodzeniu na rynek pracy. BK zajmuje się gromadzeniem ofert pracy, praktyk i staży, indywidualnym doradztwem zawodowym, organizacją testów kompetencji zawodowych, indywidualnym oraz grupowym coachingiem kariery, a także organizacją Targów Pracy, podczas których, prezentują się firmy związane z ocenianym kierunkiem studiów. Biuro Karier zajmuje się także świadczeniem pomocy studentom z zakresu tworzenia dokumentów aplikacyjnych takich jak CV i listy motywacyjne, organizacją szkoleń z zakresu budowania własnej marki, asertywności i zakładania przedsiębiorstw. Pracownicy BK uczestniczą w spotkaniach ze studentami, podczas których przekazują studentom informacje dotyczące działalności Biura. Wszystkie informacje dotyczące inicjatyw BK dostępne są na stronie internetowej uczelni. Studenci, podczas spotkania z ZO PKA, poinformowali, że znają ofertę Biura Karier i korzystają z niej w miarę potrzeb.

Studenci mogą ubiegać się o przyznanie stypendium rektora dla najlepszych studentów, socjalnego, specjalnego dla osób niepełnosprawnych, ministra oraz zapomogi. Informacje dotyczące świadczeń pomocy materialnej dostępne są na stronie internetowej uczelni, w systemie USOS oraz u pracowników dziekanatu. Stypendia rektora są przyznawane studentom za wysoką średnią ocen w połączeniu z aktywnością na polu naukowym, lub wybitne osiągnięcia sportowe oraz artystyczne. Studentom ocenianego kierunku przysługuje możliwość zakwaterowania w jednym z Domów Studenckich należących do uczelni. Kryteriami decydującymi o otrzymaniu miejsca w DS są: odległość uczelni od miejsca zamieszkania oraz sytuacja materialna studenta. Podczas spotkania z ZO PKA, studenci poinformowali, że funkcjonujący w jednostce system stypendialny w pełni odpowiada ich oczekiwaniom.

Wsparciem studentów niepełnosprawnych w jednostce zajmuje się Pełnomocnik Dziekana ds. Studentów Niepełnosprawnych, przy współpracy z uczelnianym Biurem Osób

Niepełnosprawnych. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć m.in. na pomoc psychologiczną, dostosowanie zajęć z wychowania fizycznego do rodzaju i stopnia niepełnosprawności studenta, możliwość uczestnictwa w specjalnie przygotowanych kursach języka polskiego dla osób niesłyszących, możliwość zorganizowania transportu na i z uczelni oraz wsparcie tłumacza języka migowego.

Organami reprezentującymi studentów ocenianego kierunku przed władzami uczelni i wydziału są: Rada Uczelniana Samorządu Studenckiego oraz Rada Wydziałowa Samorządu Studenckiego. Przedstawiciele tych organów poinformowali ZO PKA, że otrzymują od władz uczelni i wydziału pełne wsparcie, także finansowe, w wymiarze, który ich w pełni satysfakcjonuje. Poinformowali także, że władze Uczelni i Wydziału są otwarte na wszystkie pomysły i inicjatywy proponowane przez przedstawicieli organów samorządu.

W jednostce funkcjonuje wiele kół naukowych, w których prace zaangażowani są studenci ocenianego kierunku. Podczas spotkania z ZO PKA obecni byli przedstawiciele *KN Łąkarzy*, *KN Biohazard*, *KN Pasikonik* oraz *KN Mikrobiologów*. Przedstawiciele wymienionych kół naukowych, poinformowali ZO PKA, że otrzymują od władz uczelni, oraz swoich opiekunów naukowych, pełne wsparcie w zakresie finansowym, logistycznym, merytorycznym i organizacyjnym w zakresie jaki pozwala członkom tych organizacji na rozwój w obranym kierunku naukowym.

8.2 Studenci mają dostęp do kompleksowej i zrozumiałej informacji dotyczącej systemu stypendialnego, możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, wsparcia dla studentów z niepełnosprawnością, dostępności nauczycieli akademickich poza zajęciami, obsługi administracyjnej, inicjatyw Biura Karier oraz procedur i toku studiów, za pomocą strony internetowej uczelni, strony wydziału oraz systemu USOS. Studenci poinformowali ZO PKA, że informacje te są dla nich w pełni zrozumiałe i zawsze aktualne.

Uczelnia nie wprowadziła mechanizmów badania satysfakcji studentów z systemów ich wspierania, takich jak jakość obsługi administracyjnej oraz funkcjonowanie systemu wsparcia materialnego.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka wdrożyła mechanizmy wsparcia i motywowania studentów na poziomie jaki w pełni satysfakcjonuje studentów ocenianego kierunku. Studenci pozytywnie oceniają możliwość kontaktu z prowadzącymi poza zajęciami, funkcjonowanie systemu stypendialnego, jakość obsługi administracyjnej oraz dostępne formy indywidualizacji procesu kształcenia. Uczelnia zapewniła niezbędne w procesie kształcenia wsparcie osobom niepełnosprawnym. Biuro Karier wspiera studentów w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz we wchodzeniu na rynek pracy. Organy samorządu studenckiego oraz funkcjonujące w jednostce koła naukowe, w pracach których uczestniczą studenci ocenianego kierunku, otrzymują od władz uczelni i jednostki prowadzącej oceniany kierunek pełne wsparcie w zakresie, jaki satysfakcjonuje członków tych organizacji. Studenci zawsze mają dostęp do kompleksowej, aktualnej i zrozumiałej informacji o formach wsparcia. Jednostka nie wdrożyła mechanizmów badania satysfakcji studentów z systemów ich wspierania.

Dobre praktyki

Zalecenia

- zaleca się wprowadzenie mechanizmów badania satysfakcji studentów z funkcjonowania systemu wsparcia materialnego oraz z jakości obsługi administracyjnej, np. w formie anonimowych ankiet, w celu diagnozowania i odpowiedniego reagowania na ewentualne uwagi studentów mogące pojawić się w przyszłości.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Podjęte działania naprawcze
Tematyka i merytoryczna zawartość prac dyplomowych wybiega po za kierunek studiów rolnictwo, a niektóre prace były ukierunkowane np. ekonomicznie, zootechnicznie, agroturystycznie a szczególnie ogrodniczo	Zasady wyboru prac dyplomowych określa procedura wydziałowa WSZJK-O-KŚiR-12. Za zgodność tematów prac dyplomowych z kształceniem kierunkowym/ specjalnościowym odpowiada Podkomisja Dydaktyczna ds. kierunku rolnictwo Wydziałowej Komisji Dydaktycznej, a akceptuje Prodziekan ds. studenckich.
Zbyt duża liczebność grup studenckich (nawet ponad 24 os.)	Liczebność grup studenckich na poszczególnych zajęciach ustalana jest zgodnie z Uchwałą Nr 187 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 22 września 2017 r Na kierunkach eksperymentalnych, do których zakwalifikowano rolnictwo, zajęcia dydaktyczne o charakterze laboratoryjnym i projektowym mogą być prowadzone w grupach 12-16 osobowych. wg odrębnych uregulowań prawnych; grupy lektoratu języka obcego - co najmniej 24 osoby.
Wątpliwości budzi termin „samokształcenie” ujęty w planach i programach studiów (zajęcia bez bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego)wymagają zdefiniowania (projekty, pomiary, eksperymenty) i rozliczenia.	Termin ten został zastąpiony zwrotem „samodzielna praca studenta”. W Sylabusie przedmiotu koordynator ma możliwość dokładnego sprecyzowania zakresu samodzielnej pracy studenta.
Zaniżona liczba godzin na studiach inżynierskich i jednolitych magisterskich oraz niezadowalająca liczba godzin zajęć na studiach drugiego stopnia realizowana zgodnie ze standardami z 2002 roku szczególnie w systemie niestacjonarnym.	Plany i programy kształcenia spełniają wymogi co do liczby godzin i punktów ECTS określone w uchwale Nr 53 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z 16 grudnia 2016 r. w sprawie ustalenia wytycznych dla rad podstawowych jednostek

	<i>organizacyjnych dotyczących uchwalania programów i planów studiów trzeciego stopnia, planów i programów studiów podyplomowych oraz kursów kształcących</i>
Niektóre sprawozdania z odbytych praktyk nie były podpisane przez studenta	Zaostrzono kryteria przyjmowania dzienniczków praktyk oraz sprawozdań, uwzględniając wymogi formalne (podpisy).
Zastrzeżenia budzi forma przeprowadzania egzaminu dyplomowego (pytania są ustalane przed wejściem studenta na egzamin)	Zasady dyplomowania określa procedura WSZJK-PD-KŚiR-6. Zagadnienia egzaminacyjne oraz zasady przebiegu egzaminu udostępnione są do publicznej wiadomości na stronie internetowej wydziału w zakładce: http://wksir.uwm.edu.pl/rolnictwo-program-ksztalcenia . Studenci znają zakres zagadnień egzaminacyjnych.
Merytoryczna zawartość i zakres prac dyplomowych (niektóre inżynierskie na poziomie magisterskim) oraz dostrzeżono rozbieżności między ocenami promotora i recenzenta, część ocen nieco zawyżona.	Uwagi dotyczące merytorycznej zawartości i zakresu prac dyplomowych oraz rozbieżności między ocenami promotora i recenzenta były przedmiotem dyskusji na Wydziale. Zaostrzono kryteria związane z wyborem tematu, realizacją i oceną prac dyplomowych. Zasady te opisano w procedurze WSZJK-PD-KŚiR-6 oraz WSZJK-O-KŚiR-12.
W żadnej z analizowanych prac dyplomowych nie było oświadczenia promotora o przyjęciu pracy oraz klauzuli o samodzielnym wykonaniu.	Promotor pracy wykorzystując system informatyczny w procesie dyplomowania akceptując pracę, kieruje do systemu antyplagiatowego, drukuje raport oraz dokonuje oceny samodzielności pracy i wnioskuje o jej dopuszczenie do obrony.
Niekompletny protokół z egzaminu dyplomowego (brak wszystkich podpisów).	Stwierdzony przez Zespół Wizytujący pojedynczy fakt niekompletności protokołu z egzaminu dyplomowego (brak wszystkich podpisów) był wydarzeniem incydentalnym i nie powinien mieć miejsca.
Wewnętrzny system zapewnienia jakości oparty jest na systemie hospitacji i ankiet studenckich, to jednak nie sprawia wrażenia w pełni działającego (ankiety ulegają zmianom).	Zgodnie z procedurą WSZJK-A-WŚiR-9 zajęcia prowadzone przez nauczyciela akademickiego Wydziału powinny być poddane hospitacji co najmniej raz na 4 lata. Uzyskanie przez nauczyciela akademickiego negatywnej oceny w ramach systemu badań ankietowych <i>Jakość realizacji zajęć dydaktycznych</i> lub pisemnych skarg studentów na jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych skutkuje automatycznym umieszczeniem nauczyciela akademickiego w wydziałowym harmonogramie hospitacji zajęć dydaktycznych. Zajęcia realizowane przez doktorantów są hospitowane w każdym roku akademickim. Wyniki hospitacji zajęć oraz wyniki ankiet studenckich uwzględniane są

	przy ocenach nauczycieli akademickich.
Niezbędna analiza obsady kadrowej niektórych przedmiotów	Zajęcia realizowane na kierunku rolnictwo prowadzą głównie osoby posiadające wykształcenie kierunkowe z obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, dziedziny nauki rolnicze, dyscypliny agronomii lub ochrona i kształtowanie środowiska. Zajęcia z zakresu przedmiotów podstawowych oraz specjalistyczne z innej dyscypliny niż agronomia (zootechnika, inżynieria rolnicza etc.) prowadzone są przez specjalistów z tego zakresu zatrudnionych na innych Wydziałach.
Brak pomieszczenia na Wydziale dla Samorządu studenckiego.	Biuro Rady Wydziałowej Samorządu Studenckiego znajduje się w pokoju w budynku przy ul. Prawocheńskiego. Pomieszczenie jest wyposażone w sprzęt biurowy (komputer, drukarka, etc.).
Budynki Wydziału nie są dostosowane do potrzeb studentów niepełnosprawnych.	Na Wydziale prowadzona jest ciągła modernizacja infrastruktury mająca na celu zapewnienie jej dostępności osobom niepełnosprawnym (windy, łazienki, domofony, podjazdy). Ponadto realizowany jest program wspierający proces dydaktyczny studentów niesłyszących. W wyniku prac remontowo/modernizacyjnych budynki nr 26 oraz 40 (w budynkach tych swoje sale dydaktyczne i laboratoria posiada 6 jednostek wydziału) są wyposażone w podjazdy oraz widny ułatwiające poruszanie się osobom niepełnosprawnym.
Wydłużenie pracy godzin Dziekanatu (głównie w okresie składania wniosków o stypendia).	Godziny pracy dziekanatu udostępnione są na stronie internetowej wydziału http://wksir.uwm.edu.pl/dziekanat . Dziekanat przyjmuje interesantów w dni powszednie 3 krotnie do godziny 14-15:00, a sobotę (dot. dziekanatu studiów niestacjonarnych) do godziny 14:00.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego

prof. dr hab. inż. Krzysztof Pulikowski